

Priloga 2: Osnovni dejavniki prostorskega razvoja

V tej prilogi k poročilu so osnovni dejavniki prikazani z enostavnimi kazalniki (z nekaj izjemami, ki predstavljajo že uveljavljene sestavljene kazalnike, kot je npr. indeks staranja). Vsak dejavnik prostorskega razvoja vsebuje vsebinska področja, ki so jim pripisani kazalniki. Izbor kazalnikov se veže na izhodišča in cilje, ki so bili predstavljeni v četrtem poglavju. Spremljamo torej dejansko stanje in procese v prostoru, lokacijo, količino, vrsto in kakovost sprememb v prostoru ter odnos sprememb do izraženih potreb, načrtovanega stanja na lokalni, regionalni in državni ravni sprejetih prostorskih in drugih (sektorskih) politik, ter v odnosu do porabe javnih finančnih sredstev.

Osnovni dejavniki prostorskega razvoja so prikazani po naslednjih vsebinskih sklopih:

- D Struktura in prostorska razmestitev prebivalstva in gospodinjstev
- P Poselitev, grajene strukture in naravno-geografske značilnosti prostora
- G Vpliv gospodarstva na regionalni prostorski razvoj

D – Struktura in prostorska razmestitev prebivalstva in gospodinjstev

Za spremljanje vpliva prebivalstva in gospodinjstev na regionalni oziroma občinski prostorski razvoj se spremlja naslednje kazalnike:

- D1 – Spreminjanje prebivalcev po starosti in spolu
- D2 – Spreminjanje izobrazbene strukture prebivalcev
- D3 – Gibanje indeksa staranja prebivalstva
- D4 – Gibanje koeficienta starostne odvisnosti starih
- D5 – Stopnja rasti prebivalstva (združeno naravno in mehansko gibanje)
- D6 – Stopnja naravne rasti prebivalstva
- D7 – Selitveno gibanje prebivalstva (notranje in z drugimi državami)
- D8 – Število izdanih delovnih dovoljenj
- D9 – Indeks izobraževalne mobilnosti
- D10 – Spreminjanje števila gospodinjstev
- D11 – Spreminjanje velikosti gospodinjstev
- D12 – Spreminjanje tipa gospodinjstev

V nadaljevanju so prikazane možnosti analize izbranih kazalnikov, kjer smo nekatere kazalnike posebej razdelali na podkategorije.

Iz zgornjega nabora kazalnikov nismo podrobneje analizirali naslednjih kazalnikov:

- D8 – Število izdanih delovnih dovoljenj – podatki se vodijo le na ravni države, ni podatkov o tem koliko oseb s pridobljenim delovnim dovoljenjem dejansko dela v RS;
- D9 – Indeks izobraževalne mobilnosti – podatki o migracijah dijakov in študentov niso na voljo;

- D12 – Spreminjanje tipa gospodinjstev – podatki, ki jih je SURS beležil za leti 2002 in 2011 niso medsebojno primerljivi.

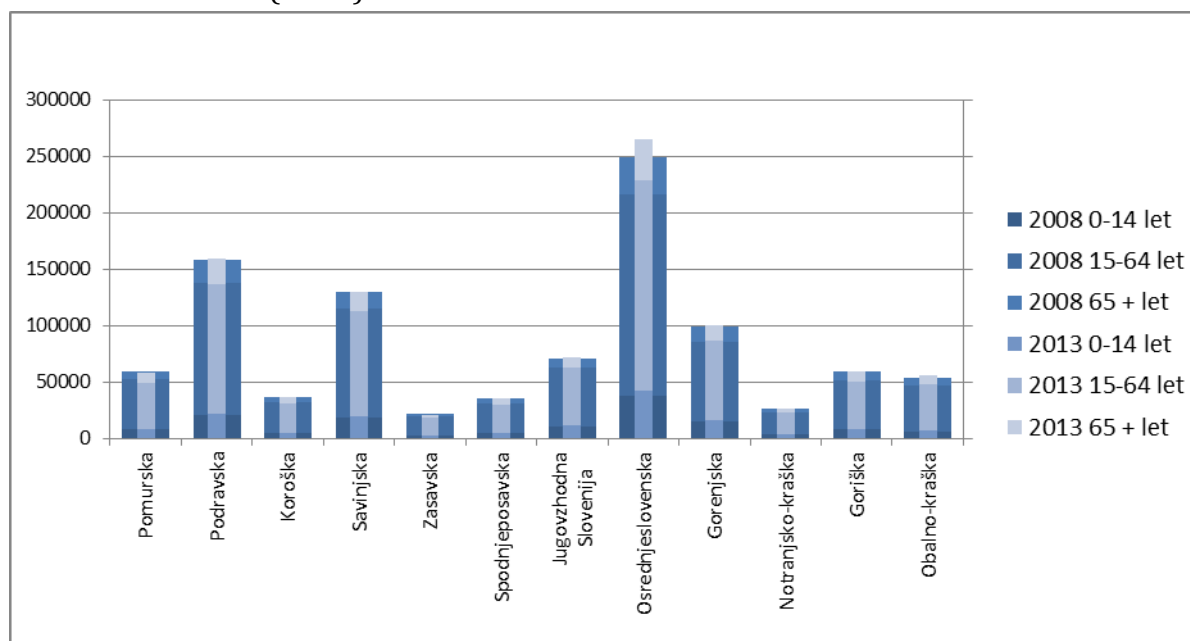
D1 – Spreminjanje prebivalcev po starosti in spolu

- Opredelev:** Prebivalec Republike Slovenije je oseba (ne glede na državljanstvo) s prijavljenim prebivališčem v Sloveniji, ki v Sloveniji prebiva ali ima namen prebivati eno leto ali več in ni začasno odsotna iz Republike Slovenije eno leto ali več.
- Raven opazovanja:** Raven naselja
- Vir:** Statistični urad Republike Slovenije – vsi podatki o prebivalcih so dostopni na spletni strani SURS: <http://www.stat.si/>
- Časovna serija:** 2008-2014
- Časovni interval:** letno
- Metodološka opomba:** Podatki o prebivalstvu se sicer zbirajo na polletna obdobja, za namen prikaza prostorskega razvoja zadoščajo podatki na letni ravni. Vsi podatki so objavljeni na naselja, vendar soje zaradi njihove obsežnosti (6031 naselij) v tem poročilu prikazani na statistično regijo. Zaradi spremembe v statistični definiciji prebivalca Slovenije, so uporabljeni le podatki od leta 2008 dalje, saj rezultati analiz s starejšimi podatki niso primerljivi.

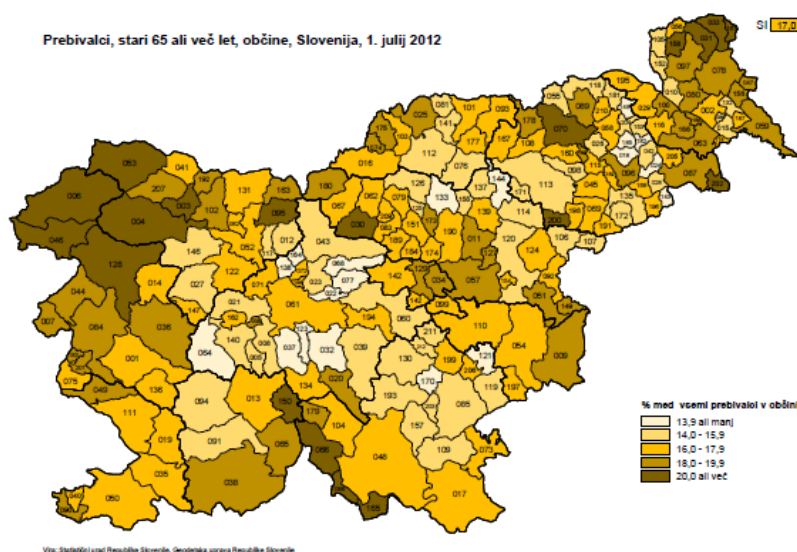
Preglednica 1: D1-1 Število moških v letih 2008 in 2013 v treh starostnih skupinah po statističnih regijah RS (SURs)

REGIJA / starostna skupina	2008			2013		
	0-14 let	15-64 let	65 + let	0-14 let	15-64 let	65 + let
Pomurska	8018	44.129	6995	7844	41652	8309
Podravska	21.383	116.960	20.386	21.878	114.868	23.123
Koroška	5270	27.215	4440	5210	25.973	5022
Savinjska	19.134	95.881	15.184	19.812	92.702	17.415
Zasavska	2960	16.193	2876	2977	15.186	3177
Posavska	5023	25.641	4424	5042	25.336	4939
Jugovzhodna Slovenija	10.806	51.585	8432	11.203	51.240	9198
Osrednjeslovenska	38.044	178.533	32.016	42.937	186.194	35.441
Gorenjska	15.450	70.680	12.908	16.417	69.955	14.470
Primorsko-notranjska	3635	19.029	3526	3891	18724	3790
Goriška	8168	43.462	8347	8718	41825	8824
Obalno kraška						

Grafikon 1: D1-1 Spreminjanje števila moških po starostnih skupinah po regijah RS v letih 2008 in 2013 (SURs)

Slika 1: D1-1: Prebivalci stari 65 ali več let po občinah, 2012

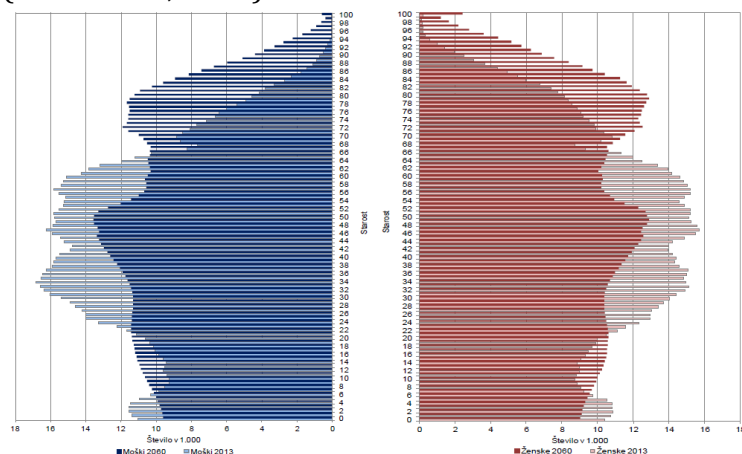
Vir: SURS

V Sloveniji naj bi se po srednji varianti projekcije prebivalstva EUROPOP2008 delež ljudi v starosti 65+ med skupnim prebivalstvom povečal za 16,1 % (na 33,4 %) oziroma naj bi se število toliko starih prebivalcev predvidoma povečalo od leta 2008 do leta 2060 s 325.300 na 589.900. V letu 2014 je EUROSTAT izdal novo publikacijo EUROPOP 2014, v katerem so projekcije prebivalstva nekoliko spremenjene. Število prebivalcev Slovenije bo tako v letu 2080 po predvidevanjih za 52.000 nižje kot v letu 2013. Prebivalcev, starih 65 ali več let, bo 28 % (v letu 2013 jih je bilo 17 %).

Procesu staranja prebivalstva se tudi v Sloveniji ne bo mogoče izogniti. Z upadanjem števila rojenih in upočasnjevanjem umrljivosti se spreminja tudi starostna sestava prebivalstva. Konec junija 2008 je bil prebivalec Slovenije povprečno star `e 41,1 leta.

Prihodnja starostna sestava prebivalstva Slovenije se seveda zrcali v sedanji. Tako se bo po pričakovanjih močnejše povečevalo število prebivalcev v starosti, ko se ljudje upokojujejo, število mladih pa se bo krčilo. (Prebivalstvo Slovenije danes in jutri 2008-2060. 2009).

Slika 2: Starostna sestava prebivalstva po spolu, projekcija prebivalstva EUROPOP2013 (EUROSTAT, 2014)

Vir: Prebivalstvo Slovenije danes in jutri 2008-2060. 2009

Spreminjanje števila prebivalcev je eden ključnih podatkov za načrtovanje prostorskega, gospodarskega in družbenega razvoja v občinah, regijah in državi. Na Statističnem uradu RS, kjer podatke o prebivalcih zbirajo, izdelujejo tudi številne raziskave, analize in projekcije o stanju in gibanju prebivalstva v daljših časovnih vrstah. Podatki kažejo, da je v Sloveniji število prebivalcev že vrsto let skoraj nespremenjeno, projekcije do leta 2060 pa v različnih variantah opredeljujejo možno rast ali upadanje števila prebivalcev do leta 2060 (Prebivalstvo Slovenije danes in jutri 2008-2060. 2009). Analize demografskih gibanj Slovenije zadnjih petdeset let kažejo, da je bilo leta 2003 v Sloveniji doseženo t. i. »demografsko dno«. Po tem letu, posebej v letu 2007, so podatki demografskih gibanj tudi pri nas nekoliko ugodnejši, čeprav je težko reči, da so to napovedovalci ugodnejšega prebivalstvenega razvoja v prihodnosti. V letu 2007 se je rodilo 19.823 otrok, to je največ v zadnjih petnajstih letih. Čeprav se število prebivalcev Slovenije ob variiranju posameznih predpostavk, posebej v nekaterih starostnih skupinah, bistveno razlikuje, pa vsi predstavljeni rezultati kažejo v prihodnosti na izrazito staranje prebivalstva Slovenije. (idem, 2009).

D2 - Spreminjanje izobrazbene strukture prebivalcev

Opredelev: Izobrazba: nedokončana OŠ, OŠ, nižje poklicno izobraževanje (2 letno), srednje poklicno izobraževanje (3 letno), gimnazijsko, srednje poklicno -tehniško izobraževanje, srednje tehniško oz. drugo strokovno izobraževanje, višješolski program (do 1994), višješolski strokovni program, specializacija po višješolskem programu, visokošolski strokovni programi, specializacija po visokošolskem strokovnem programu, univerzitetni program, specializacija po univerzitetnem programu, magisterij znanosti, doktorat znanosti.

Raven opazovanja: Raven naselja

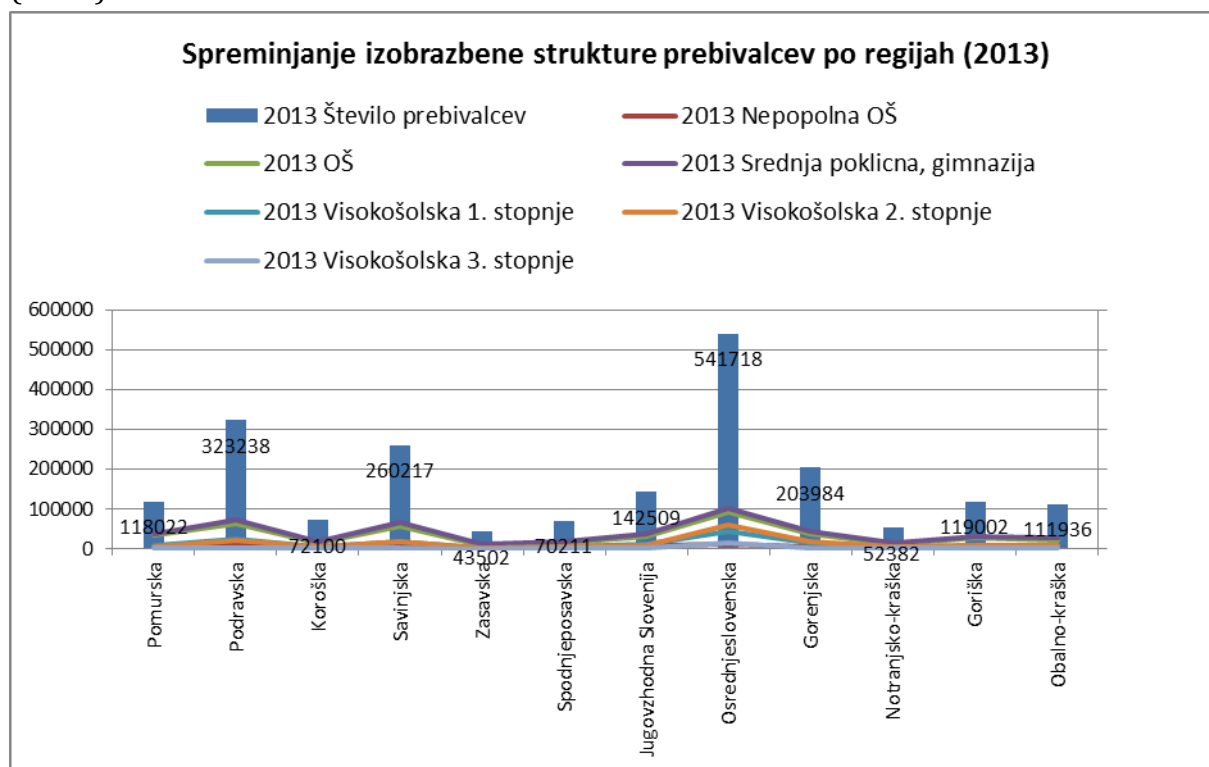
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2011-2013

Časovni interval: letno

Metodološka opomba: Zaradi obsežnosti podatkov po naseljih so v tem poročilu prikazani le izbrani podatki.

Slika 3: D2-1 Spreminjanje izobrazbene strukture prebivalcev po regijah RS v letu 2013. (SURs)

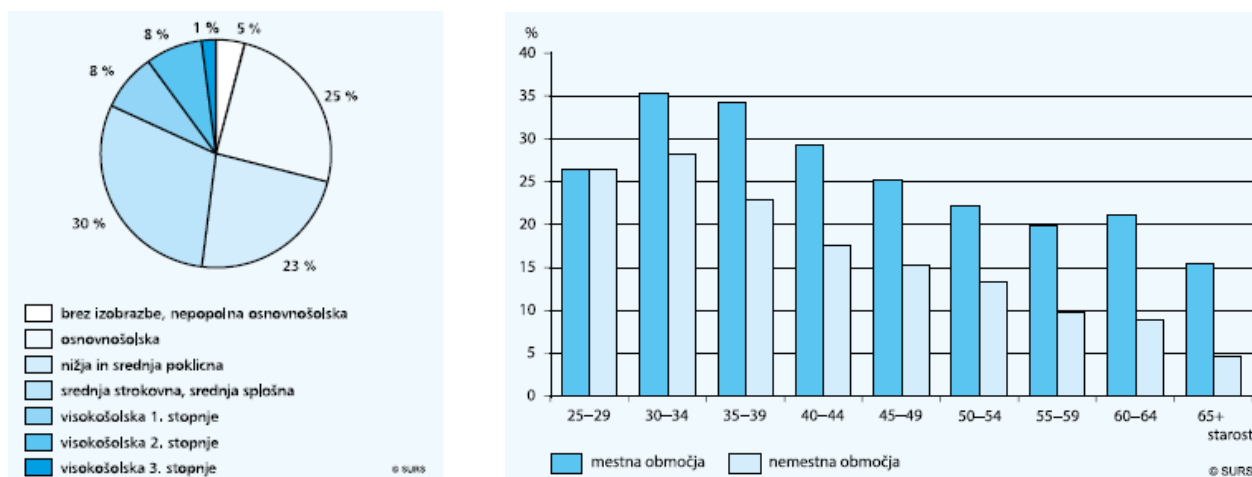

Eden izmed ciljev Strategije Evropa 2020 (krovná evropska razvojna strategija do leta 2020) na področju izobraževanja je povečati delež prebivalcev s terciarno izobrazbo med prebivalci v starosti 30–34 let na 40 %. Slovenija je ta cilj delno že dosegla, saj ima terciarno izobrazbo 41,5 % žensk pri tej starosti. Cilju pa se je šele do polovice približal delež moških te starosti s terciarno izobrazbo (22,9 %).

Kot je prikazano v publikaciji SURS Ljudje, družine, stanovanja (2013), se izobrazba prebivalstva Slovenije zvišuje. Skoraj vsi najstniki nadaljujejo šolanje na srednji stopnji. Z razvojem mreže višjih in visokih šol, z novimi oblikami izobraževanja ter s še vedno brezplačnim šolanjem in z vse težjim vstopanjem mladih na trg dela se je povečala vključenost v terciarno izobraževanje. Najmanj višješolsko izobrazbo je v letu 2013 imelo 15,3 % moških in 19,6 % žensk. Višji odstotek žensk z najmanj višješolsko izobrazbo je posledica večje vključenosti žensk v izobraževanje na terciarni stopnji in tudi njihove večje uspešnosti pri dokončanju študija.

V publikaciji Ljudje, družine, stanovanja (2013), kjer so prikazani podatki iz registrskega popisa leta 2011, se kažejo tudi velike razlike med regijami. Primerjava izobrazbene strukture in števila prebivalcev v posamezni regiji kaže, da ima večina regij največ prebivalcev z osnovnošolsko in srednješolsko izobrazbo. Po visokošolski izobrazbi izstopajo podravska, savinjska in osrednjeslovenska regija. Osrednjeslovenska regija je tudi tista, ki ima največ prebivalcev z osnovnošolsko in 3. stopenjsko visokošolsko izobrazbo in pri kateri je število prebivalcev s 3. stopenjsko visokošolsko izobrazbo med leti 2011 in 2013 zraslo za več kot 20 %. Med osebami, starimi 30–49 let, je bil delež oseb s terciarno izobrazbo v osrednjeslovenski statistični regiji (33,4 %) skoraj dvakrat tolikšen kot v pomurski regiji (17,7 %). Med osebami, starimi 30–49 let, je bil delež oseb s terciarno izobrazbo v osrednjeslovenski statistični regiji (33,4 %) skoraj dvakrat tolikšen kot v pomurski regiji (17,7 %). Razlike med regijami se zaradi velike vključenosti mladega prebivalstva v terciarno izobraževanje sicer počasi zmanjšujejo, še vedno pa se diplomanti zaradi primernih delovnih mest nadpovprečno zaposlujejo v osrednjeslovenski regiji. Zato ta regija poleg obalno-kraške edina izkazuje pozitiven selitveni prirast prebivalstva s terciarno izobrazbo. Vsak četrti priseljeni prebivalec osrednjeslovenske regije ima zdaj terciarno izobrazbo. V osrednjeslovenski regiji se pravzaprav koncentrira človeški kapital, saj tu prebiva tudi skoraj polovica prebivalcev s terciarno izobrazbo, ki so se v Slovenijo priselili iz tujine.

Slika 4: D2-2: Prebivalci s terciarno izobrazbo po tipu območja, Slovenija, 1. 1. 2011

Vir: Ljudje, družine, stanovanja 2012

Mlajše generacije danes po končani osnovni šoli večinoma nadaljujejo šolanje, zato njihova izobrazba praviloma presega izobrazbo njihovih staršev. Med 25–34 let starimi prebivalci Slovenije (ko večinoma že lahko govorimo o zaključenem srednješolskem

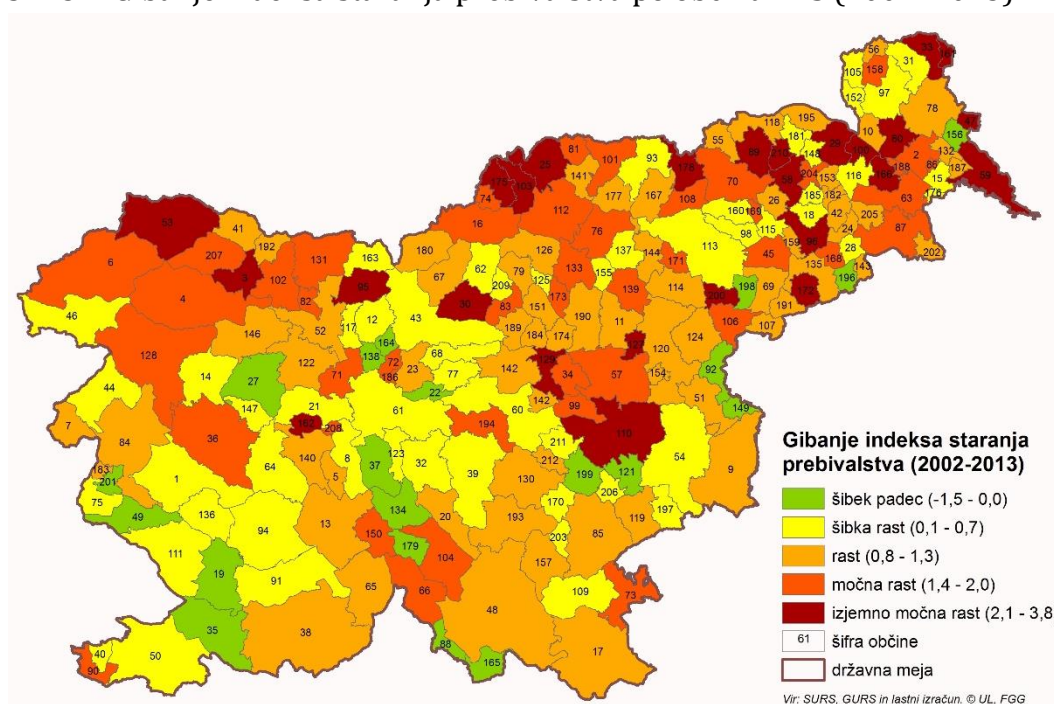
izobraževanju) je imelo osnovnošolsko izobrazbo ali manj 14 % moških (razmeroma visoka vrednost tega podatka je odraz tudi velikega števila slabše izobraženih tujih državljanov v tej starostni skupini) in samo 7 % žensk. Med 45–59 let starimi prebivalci pa je svoje izobraževanje zaključil na osnovnošolski stopnji skoraj vsak četrti. Pri generacijah, ki so se izobraževale pretežno v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, je bila neenakost med spoloma obrnjena: le osnovnošolsko izobrazbo je namreč imelo 19 % moških in 27 % žensk. Prikrajšanost žensk pri vključenosti v nadaljnje izobraževanje se še izraziteje kaže pri generacijah, ki so bile 1. 1. 2011 stare 65–79 let in so se izobraževale med drugo svetovno vojno ali v prvem desetletju po njej; samo osnovnošolsko izobrazbo je namreč imelo 20 % moških in kar 44 % žensk te generacije.

Razlika v izobrazbeni strukturi prebivalstva se odraža tudi med mestnimi in nemestnimi območji in je gotovo tudi posledica neenake dostopnosti šol za pridobitev terciarne izobrazbe in ustreznih delovnih mest, saj je teh bistveno več v urbanih središčih. Med prebivalci mestnih območij je imel diplomu, magisterij ali doktorat vsak peti (21,4 %), med prebivalci nemestnih območij le vsak sedmi (13,5 %); vendar se razlike v odstotku prebivalcev s terciarno izobrazbo med prebivalci obeh območij zmanjšujejo (v starostni skupini 25–29 let sta bila deleža v obeh območjih že izenačena). Med prebivalci nemestnih območij je imel nižjo stopnjo izobrazbe ali le končano osnovno šolo ali niti te ne vsak tretji, med prebivalci mestnih območij pa le vsak četrti. Tudi delež prebivalcev s poklicno izobrazbo je bil v nemestnih območjih višji od deleža v mestnih območjih. Omenjeni območji sta se najmanj razlikovali po deležu prebivalcev s srednješolsko izobrazbo.

D3 – Gibanje indeksa staranja prebivalstva

- Opredelitev:** Indeks staranja je razmerje med starim (stari 65 let ali več) in mladim prebivalstvom (stari od 0 do 14 let), pomnoženo s 100.
- Raven opazovanja:** Občinska raven
- Vir:** Statistični urad Republike Slovenije
- Časovna serija:** 2002-2013
- Časovni interval:** Polletno
- Metodološka opomba:** Meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek..

Slika 5: D3-4 Gibanje indeksa staranja prebivalstva po občinah RS (2002–2013)..

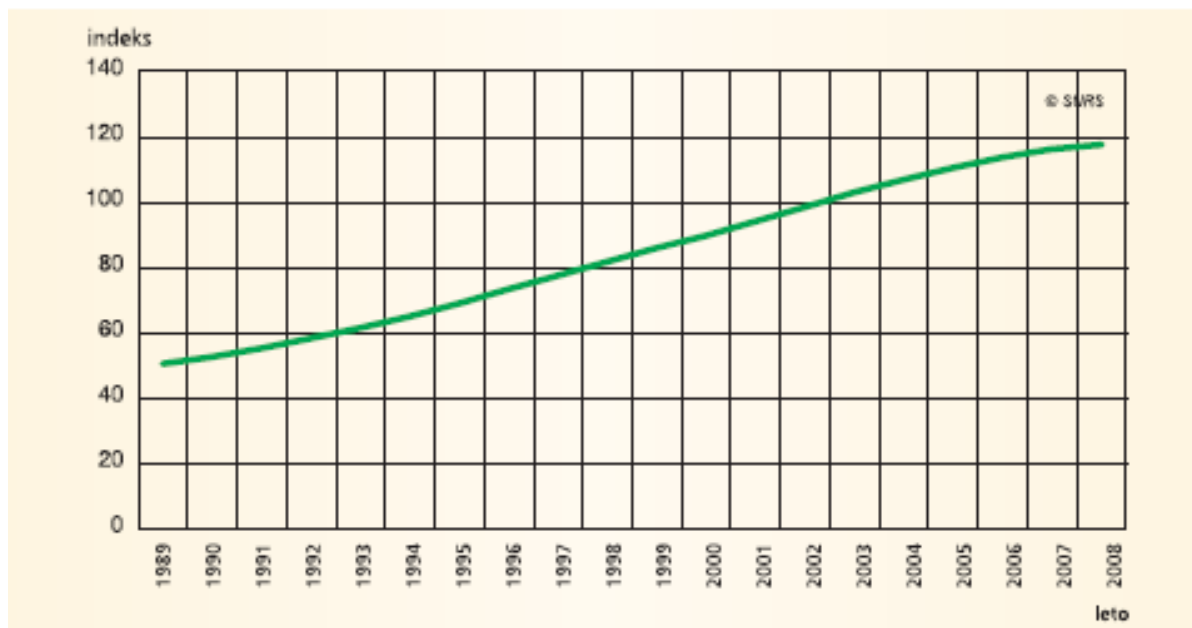
Vir podatkov: SURS

Indeks staranja prebivalstva pove koliko ljudi starosti 65 let in več je na 100 ljudi starosti 0-14 let. Za Slovenijo je značilno, da ima od sredine leta 2003 več starega kot mladega prebivalstva. V Sloveniji je sredi leta 2012 je delež prebivalcev starih 65 ali več let znašal 17,0 %, delež prebivalcev mlajših od 15 let pa 14,4 %. Tega leta je bil indeks staranja najvišji v občinah Kostel (275), Hodoš (250), Osilnica (216) in Šalovci (211); te štiri občine so bile tudi edine z vrednostjo indeksa nad 200. Najugodnejše razmerje med mlajšimi in starejšimi, z indeksom staranja pod 100, je v letu 2012 imelo 46 občin. Najnižji indeks staranja je bil izkazan v občini Komenda (62), sledi so občine Moravče (67), Benedikt, Gorenja vas – Poljane in Škocjan (v vsaki indeks staranja=68) ter Škofljica (70).

Analiza gibanja indeksa staranja v občinah v obdobju 2002-2013 pokaže, da je v obravnavanem obdobju indeks staranja najhitreje zrasel v naslednjih desetih občinah

(od najhitrejšega porasta dalje): Hodoš/Hodos, Radenci, Lendava/Lendva, Murska Sobota, Gornji Grad, Selnica ob Dravi, Poljčane, Gornja Radgona, Ptuj in Kranjska Gora. Deset občin, v katerih se je indeks staranja znižal, pa so (od najbolj počasnega znižanja dalje): Bistrica ob Sotli, Velike Lašče, Hrpelje – Kozina, Renče – Vogrsko, Škocjan, Makole, Divača, Osilnica, Mokronog – Trebelno in Kostel. V Ljubljani, Kopru in Postojni je mogoče zaslediti šibko rast indeksa staranja, v Celju, Kranju, Novem mestu in Novi Gorici je bila zmerna rast, močna rast indeksa staranja se je pokazala v Mariboru in Velenju, izjemno močna rast pa v Murski Soboti in Ptuju. Močno oziroma izjemno močno rast indeksa staranja je mogoče zaslediti predvsem v severnem delu Slovenije.

Slika 6: D3-5 Indeks staranja prebivalstva Slovenije 1989-2008

Vir: Prebivalstvo Slovenije danes in jutri 2008-2060, 2009

Ne glede na različne vrednosti predpostavk glede umrljivosti, selitev in rodnosti v različnih variantah projekcij za Slovenijo je za vse značilna podobna krivulja naraščanja starejšega in starega prebivalstva, ki je predvsem posledica »krivulje« rojstev v preteklosti.

Na razpon oziroma obseg starega prebivalstva v prihodnosti pa bo v veliki meri vplival predvsem razvoj umrljivosti. Ker pričakujemo podaljševanje pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu, se bo število starejših predvidoma bistveno povečevalo.

Delovno sposobno prebivalstvo, tj. prebivalstvo, staro od 15 let do 64 let, naj bi se številčno najprej še malo povečevalo (predvsem zaradi selitvenega prirasta), potem pa se bo, kot kažejo projekcije, začelo zmanjševati. (Prebivalstvo Slovenije danes in jutri 2008-2060. 2009)

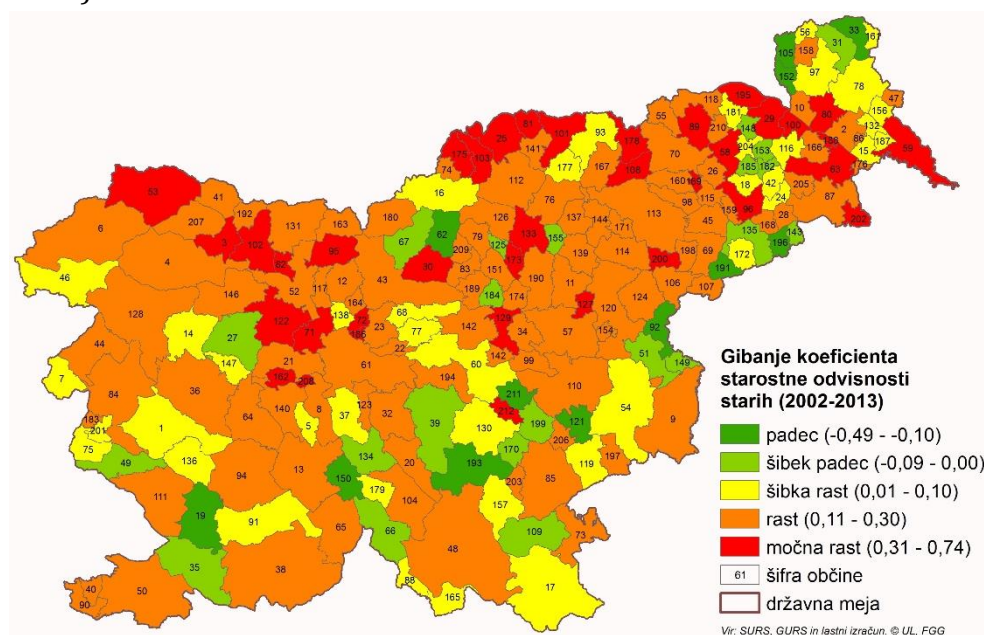
D4 – Gibanje koeficienta starostne odvisnosti starih

<i>Opredelevitev:</i>	Koeficient starostne odvisnosti starih je razmerje med številom starejših (65 let ali več) in številom delovno sposobnih prebivalcev, torej prebivalcev, starih 15 do 64 let, pomnoženo s 100.
<i>Raven opazovanja:</i>	Občinska raven
<i>Vir:</i>	Statistični urad Republike Slovenije
<i>Časovna serija:</i>	2002-2013
<i>Časovni interval:</i>	Letno
<i>Metodološka opomba:</i>	Meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek.

»Koeficient starostne odvisnosti« je kazalnik, ki kaže število starostno odvisnih prebivalcev na 100 delovno sposobnih prebivalcev. To je ključen kazalnik za izražanje demografskega pritiska v prihodnosti na ekonomsko dogajanje v družbi. Kot starostno odvisni prebivalci so opredeljeni otroci (stari pod 15 let) in stari prebivalci (stari 65+). Če v števcu navedemo in seštejemo obe omenjeni skupini prebivalcev skupaj in to vrednost delimo s številom delovno sposobnih, dobljeno vrednost pa pomnožimo s 100, dobimo »koeficient starostne odvisnosti starih in mladih«, lahko pa odvisnost izrazimo za vsako skupino posebej: v prvem primeru dobimo »koeficient starostne odvisnosti mladih«, v drugem pa »koeficient starostne odvisnosti starih«. (Prebivalstvo Slovenije danes in jutri 2008-2060; 2009).

Koeficient starostne odvisnosti starih v Sloveniji se od leta 2002 dalje nenehno povečuje (od 20,7 leta 2002 do 25,1 leta 2013). Deset občin, ki so imele v sredini leta 2013 najvišji koeficient starostne odvisnosti starih so bile (od najvišje vrednosti dalje): Kostel (43,2), Hodoš/Hodos (39,6), Osilnica (35,1), Gornji Grad (33,3), Kranjska Gora (33,1), Bohinj (32,4), Bovec (32,3), Preddvor (32,1), Loški Potok (31,6) in Šalovci (31,6). Deset občin z najbolj ugodnim koeficientom starostne odvisnosti starih pa je bilo (od najbolj ugodne vrednosti dalje): Zavrč (14,1), Benedikt (16,9), Sveti Andraž v Slov. goricah (17), Komenda (18,6), Mirna Peč (18,8), Škofljica (18,9), Moravče (19), Trnovska vas (19), Velenje (19,1) in Ig (19,2). Analiza gibanja koeficienta starostne odvisnosti starih v obdobju 2002–2013 je pokazala, da je prišlo do močnega porasta tega koeficienta predvsem v severnem delu Slovenije.

Slika 7: D4-6 Gibanje koeficienta starostne odvisnosti starih po občinah RS (2002 – 2013).

Vir podatkov: SURS

Po napovedih za EU-27 se bo do leta 2060 vrednost »koeficienta starostne odvisnosti mladih« zmerno povečal, s 23,3 % na 25,0 %, medtem ko se bo »koeficient starostne odvisnosti starih« po pričakovanjih bistveno povečal, s 25,4 % na 53,5 % v letu 2060. V Slovenijo se bodo vrednosti teh dveh koeficientov povečale še bolj: »koeficienta starostne odvisnosti mladih« z 19,8 % na 23,8 %, »koeficienta starostne odvisnosti starih« pa s 23,0 % na 62,2 % v letu 2060. V Sloveniji so bile leta 2008 še 4,3 osebe, stare 15–64 leta, na osebo v starosti 65+, leta 2060 pa bo le še 1,6 osebe v starosti 15–64 leta na osebo v starosti 65+. (Prebivalstvo Slovenije danes in jutri 2008-2060. 2009).

D5 - Stopnja rasti prebivalstva (združeno naravno in mehansko gibanje)

Opredelevitev: Skupni prirast je seštevek naravnega in selitvenega prirasta na določenem območju v koledarskem letu.

Raven opazovanja: občinska raven

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2008-2012

Časovni interval: letno

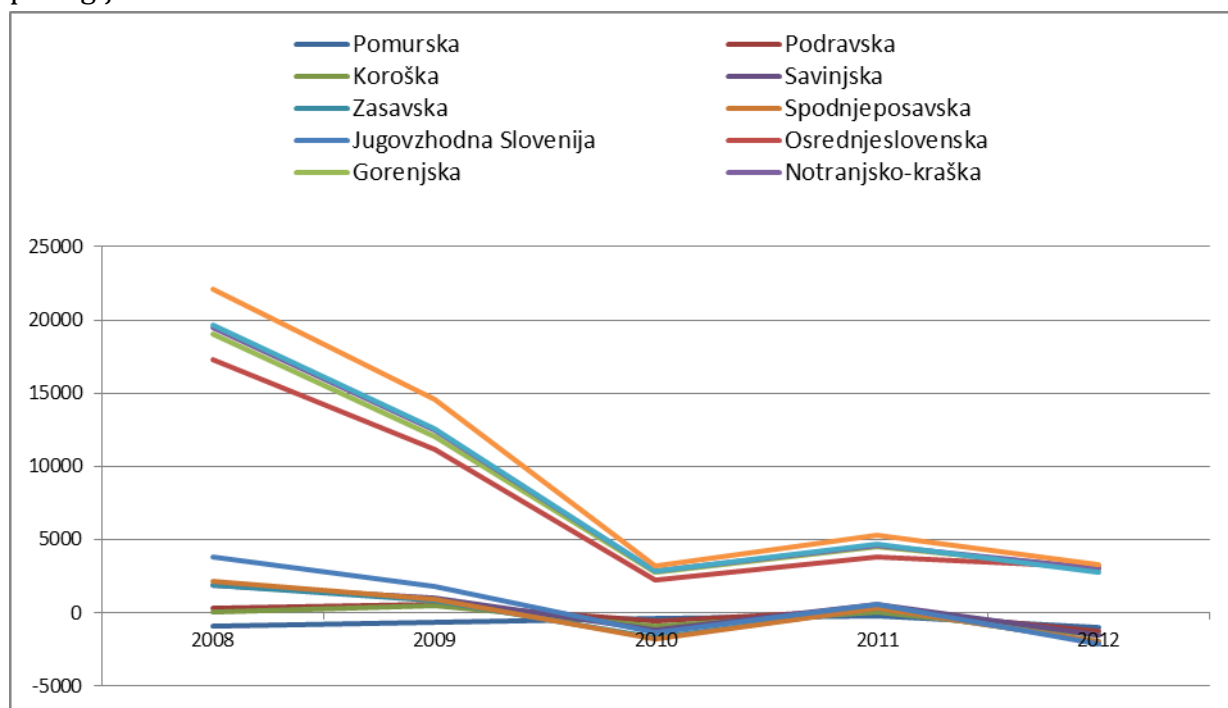
Metodološka opomba: Prikazani so letni podatki na regionalni ravni od leta 2008 do leta 2012; zaradi spremembe statistične definicije prebivalca Slovenije v letu 2008.

Preglednica 2: Stopnja rasti prebivalstva (združeno naravno in mehansko gibanje) po regijah RS v letih 2008-2012

REGIJA	2008	2009	2010	2011	2012
Pomurska	-884	-661	-380	-159	-969
Podravska	1176	1252	-207	360	-272
Koroška	-228	-81	-320	-131	-268
Savinjska	1870	528	-298	524	-28
Zasavska	0	-201	-492	-308	-429
Posavska	218	79	-42	29	38
Jugovzhodna Slovenija	1647	902	388	237	-192
Osrednjeslovenska	13479	9342	3583	3312	5243
Gorenjska	1730	916	527	642	-81
Primorsko-notranjska	458	453	64	122	-2
Goriška	205	21	49	39	-231
Obalno-kraška	2422	2064	341	640	516

Vir podatkov: SURS

Grafikon 2: D5-1 - Stopnja rasti prebivalstva (združeno naravno in mehansko gibanje) po regijah RS v letih 2002-2012

Vir podatkov: SURS

V večini regij, z izjemo pomurske, opazimo pozitivno stopnjo rasti prebivalstva do leta 2008 in nato padec od leta 2008 do leta 2010. Izstopajo obalno-kraška, goriška, primorsko-notranjska, gorenjska in osrednjeslovenska regija, ki so imele izrazito pozitivno stopnjo rasti prebivalstva do leta 2008 in nato strm padec. Regije, ki imajo negativno stopnjo rasti prebivalstva več let zapored so pomurska, koroška in zasavska regija.

D6 - Stopnja naravne rasti prebivalstva

Opredelevitev: Naravni prirast je razlika med številom živorojenih otrok in številom umrlih na določenem območju v koledarskem letu.

Raven opazovanja: občinska raven

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2008-2012

Časovni interval: letno

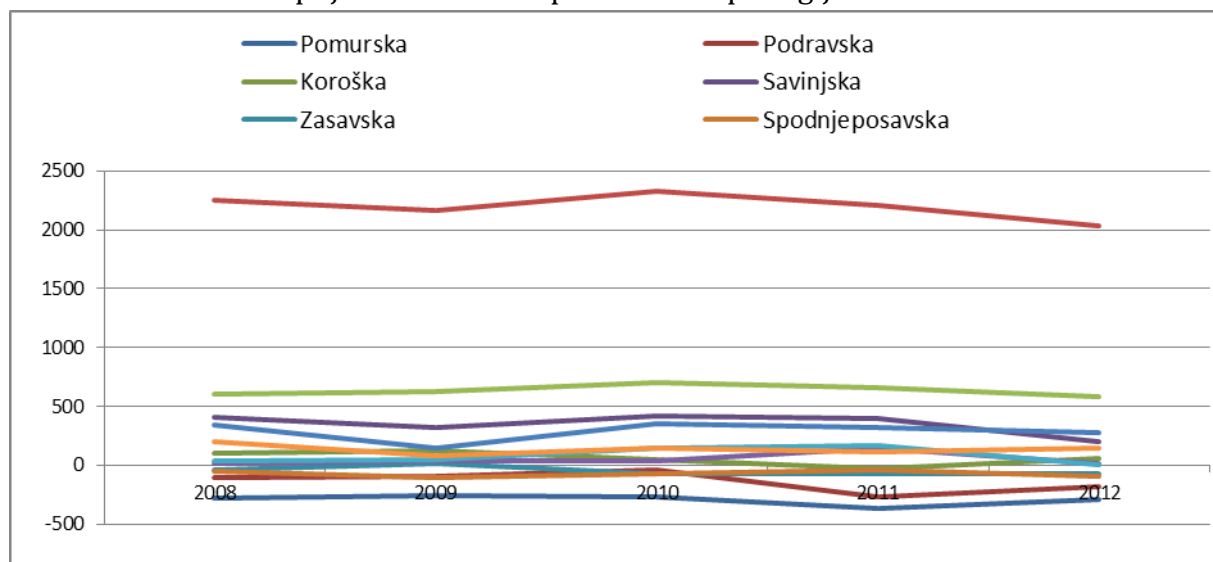
Metodološka opomba: Prikazani so letni podatki na regionalni ravni od leta 2008 do leta 2012; zaradi spremembe statistične definicije prebivalca Slovenije v letu 2008.

Preglednica 3: D6-1: Stopnja naravne rasti prebivalstva po regijah RS v letih 2002-2012.

REGIJA	2008	2009	2010	2011	2012
Pomurska	-279	-262	-273	-364	-288
Podravska	-104	-97	-43	-264	-182
Koroška	106	122	49	-25	54
Savinjska	412	322	419	401	204
Zasavska	-37	13	-70	-77	-74
Posavska	-45	-104	-73	-34	-90
Jugovzhodna Slovenija	347	149	358	324	274
Osrednjeslovenska	2251	2165	2333	2207	2033
Gorenjska	606	631	707	658	585
Primorsko-notranjska	16	33	36	142	13
Goriška	33	49	148	169	8
Obalno-kraška	203	85	143	111	144

Vir podatkov: SURS

Grafikon 3: D6-1: Stopnja naravne rasti prebivalstva po regijah RS v letih 2002-2012.

Vir podatkov: SURS

Od leta 2000 in do leta 2008 se je naravna rast prebivalstva povečevala v vseh regijah, še posebej so izstopale osrednjeslovenska, gorenjska in primorsko-notranjska regija. V letu 2008 se je v vseh regijah začel padec stopnje naravne rasti prebivalstva, pri čemer najbolj izstopata osrednjeslovenska in primorsko-notranjska regija. Celotna stopnja

rodnosti v Sloveniji, povprečno število živorojenih otrok na eno žensko v rodni dobi, je bila v letu 2012 1,58 in ne omogoča enostavne reprodukcije prebivalstva (več kot 2,08 otroka). Enostavno reprodukcijo prebivalstva so še zagotavljale ženske, rojene do sredine tridesetih let prejšnjega stoletja. Generacije, danes stare 40–44 let, za katere lahko predvidevamo, da so svojo rodno dobo že končale, so rodile povprečno od 1,7 do 1,8 otroka. Generacije, stare 20–30 let, vstopajo v rodno obdobje postopoma in enakomerno: polovica žensk pri 29 letih je že doživela materinstvo, med ženskami v starosti 35 let pa so matere že štiri od petih. Med ženskami, starimi 40–69 let, je vsaka druga rodila po dva otroka. (Ljudje, družine, stanovanja, 2013)

D7 - Selitveno gibanje prebivalstva (notranje in z drugimi državami)

Opredelevitev: Selitveni prirast je razlika med številom priseljenih in številom odseljenih na določenem območju v koledarskem letu.

Raven opazovanja: občinska raven

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2008-2012

Časovni interval: letno

Metodološka opomba: Prikazani so letni rezultati na regionalni ravni od leta 2008 do leta 2012, zaradi sprememb v metodologiji, to je, spremenila se je definicija prebivalca Slovenije.

Selitvena mobilnost prebivalstva Slovenije je v primerjavi z drugimi evropskimi državami zelo nizka, še zlasti to velja za mobilnost med statističnimi regijami. Kljub temu je bilo v Sloveniji 1. 1. 2011 samo 7 naselij, v katerih so vsi prebivalci živeli že od rojstva, nasprotno pa so v 72 naseljih prebivali samo priseljenci. Ker delež selivcev s starostjo narašča (verjetnost, da se bo oseba vsaj enkrat v življenju statistično selila, je približno 75-odstotna), so bili prebivalci, ki se niso nikoli selili, v povprečju 13 let mlajši od selivcev (povprečna starost selivcev je bila skoraj 47 let) (Ljudje, družine, stanovanja, 2013).

Grafikon 4: D7-1 - Selitveno gibanje prebivalstva z drugimi državami po regijah RS v letih 2008 in 2012.

REGIJA	2008		2012	
	Priseljeni iz tujine	Odseljeni v tujino	Priseljeni iz tujine	Odseljeni v tujino
Pomurska	485	426	352	1003
Podravska	4033	3189	2172	2543
Koroška	558	270	338	274
Savinjska	4055	1538	1811	1569
Zasavska	376	134	170	169
Posavska	1092	381	500	429
Jugovzhodna Slovenija	2059	612	729	789
Osrednjeslovenska	9637	2688	4879	4187
Gorenjska	2469	806	1230	1248
Primorsko-notranjska	906	400	394	347
Goriška	1916	662	821	701
Obalno-kraška	3107	1003	1626	1119

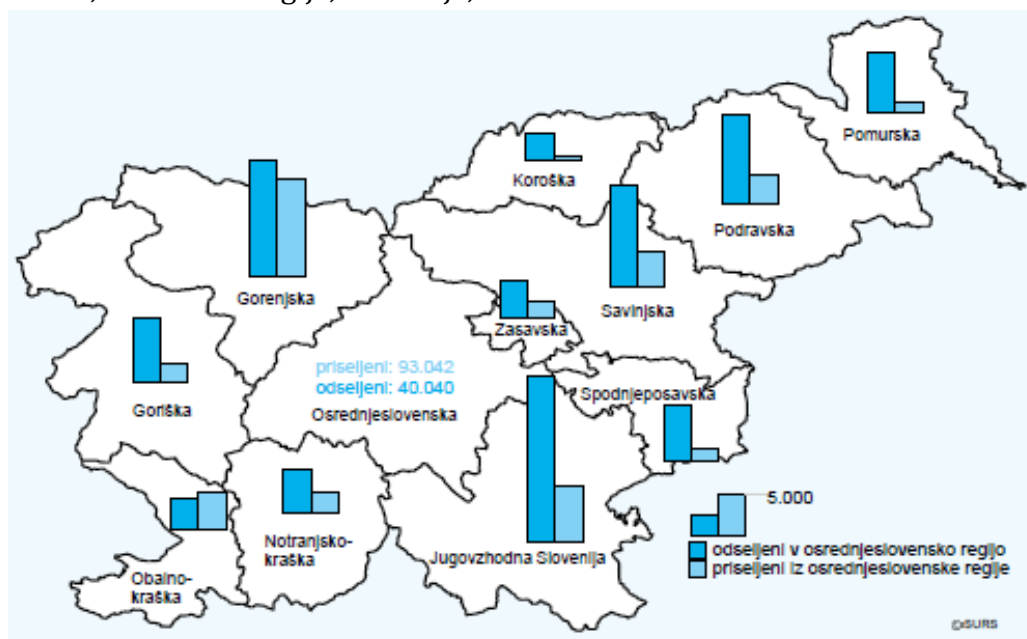
Vir podatkov: SURS

Velika večina priseljenih prebivalcev Slovenije je imela svoje prvo prebivališče v eni izmed naslednjih držav: v drugih državah nastalih na območju nekdanje Jugoslavije, v Avstriji, Italiji, Nemčiji, Ukrajini, Franciji, Ruski federaciji in Švici. V vsaki od preostalih držav, iz katere so prihajali priseljeni prebivalci Slovenije, je imelo svoje prvo prebivališče po manj kot 1.000 teh prebivalcev. Malo manj kot 5.000 jih je imelo svoja prva prebivališča v skupaj 123 neevropskih državah. Največ izmed teh jih je imelo svoje prvo prebivališče na Kitajskem, 784 (5 % od teh jih je imelo slovensko državljanstvo). Del teh prebivalcev je prihajal iz tistih neevropskih držav, ki so v 20. stoletju sprejele številne slovenske izseljence (Argentina, Kanada, ZDA); ti so imeli večinoma slovensko državljanstvo (82 %). V 50 državah pa je imelo svoje prvo prebivališče manj kot po 5 priseljenih prebivalcev Slovenije. Med priseljenimi prebivalci Slovenije, ki izvirajo iz

držav na območju nekdanje Jugoslavije, je imelo slovensko državljanstvo največ tistih, katerih prvo prebivališče je bilo na Hrvaškem, in sicer 87 %, najmanj pa tistih, katerih prvo prebivališče je bilo na Kosovu, 22 %. Med novodobnimi priseljenci (priselili so se po letu 1991) jih je imelo slovensko državljanstvo manj kot 30 %. (Ljudje, družine, stanovanja, 2013)

Pet tokov selivcev med dvema statističnima regijama je preseglo 10.000 selivcev. Najštevilnejši enosmerni tok je tekkel iz jugovzhodne Slovenije v osrednjeslovensko regijo (19.500 selivcev), najštevilnejša, tudi zelo uravnotežena dvosmerna tokova pa sta tekla med osrednjeslovensko in gorenjsko regijo (skupaj 25.000 selitev). Ti trije tokovi skupaj s tokovima iz podravske in savinjske regije v osrednjeslovensko regijo so predstavljali dobro četrtino vseh medregijskih selitev v Sloveniji glede na prebivališče ob rojstvu. Če izvezamo odselitve iz posamezne statistične regije v osrednjeslovensko regijo, ki so bile posledica funkcijske centralnosti in nadpovprečne razvitosti (regionalni bruto domači proizvod osrednjeslovenske regije je slovensko povprečje v letu 2010 presegal za 41 indeksnih točk), so vsi preostali številčno pomembnejši tokovi tekli med dvema sosednjima regijama. (Ljudje, družine, stanovanja, 2013)

Slika 8: Selitveni tokovi osrednjeslovenske z drugimi regijami glede na regijo prvega prebivališča, statistične regije, Slovenija, 1. 1. 2011

Vir: Ljudje, družine, stanovanja, 2013

Grafikon 5: D7-2: Mobilnost prebivalcev s prvim prebivališčem v Sloveniji, statistične regije, Slovenija, 1. 1. 2011

	Prebivališče		Ista statistična regija	Medregijski selivci		
	ob popisu	ob rojstvu		priseljeni iz druge statistične regije	odseljeni v drugo statistično regijo	selitveni prirast
Slovenija	1.821.601	1.821.601	1.565.092	256.509	256.509	0
Osrednjeslovenska	458.431	405.429	365.389	93.042	40.040	53.002
Obalno-kraška	86.776	74.722	66.487	20.289	8.235	12.054
Gorenjska	181.238	177.485	155.656	25.582	21.829	3.753
Podravska	295.600	297.120	264.367	31.233	32.753	-1.520
Zasavska	38.941	43.170	33.068	5.873	10.102	-4.229
Notranjsko-kraška	45.583	50.286	38.684	6.899	11.602	-4.703
Savinjska	233.417	239.881	207.965	25.452	31.916	-6.464
Goriška	108.776	116.312	99.204	9.572	17.108	-7.536
Koroška	68.596	76.308	62.282	6.314	14.026	-7.712
Spodnjeposavska	62.941	70.981	54.581	8.360	16.400	-8.040
Pomurska	112.933	125.928	104.076	8.857	21.852	-12.995
Jugovzhodna Slovenija	128.369	143.979	113.333	15.036	30.646	-15.610

Vir: Ljudje, družine, stanovanja, 2013

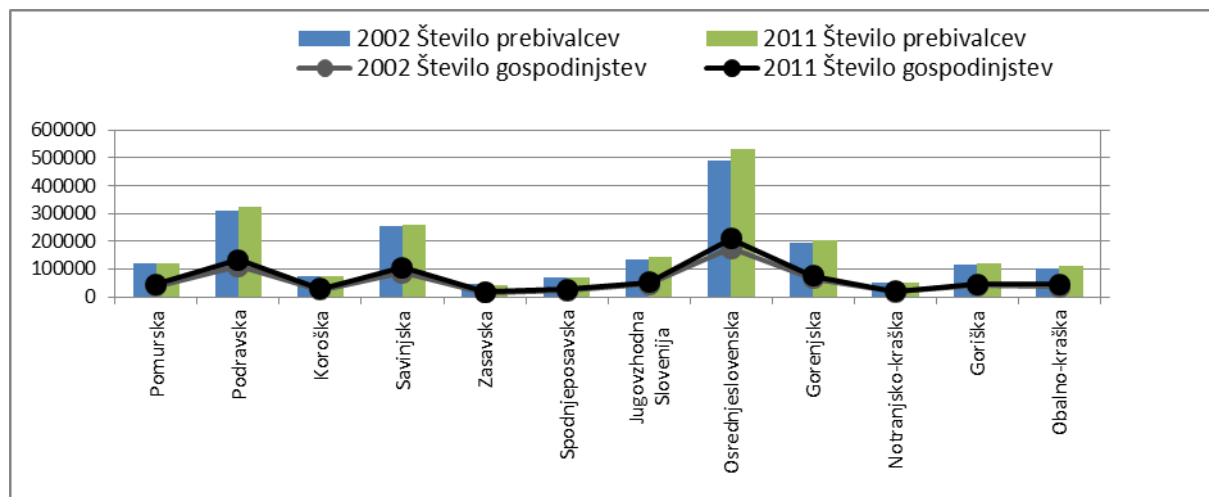
Pozitiven medregijski selitveni prirast so izkazovale samo tri regije, osrednjeslovenska, obalno-kraška in gorenjska, pri čemer je kar 77 % vsega medregijskega selitvenega prirasta pripadalo osrednjeslovenski regiji. Največ prebivalcev je zaradi notranjega preseljevanja izgubila jugovzhodna Slovenija (15.600). Samo obalno-kraška regija je izkazovala pozitiven medregijski selitveni prirast z vsemi regijami, pomurska pa z vsemi negativnega. Najbolj uravnotežen je bil v podravske regiji, in sicer je ta izkazovala neznaten negativen medregijski prirast (5 na 1.000 prebivalcev) zaradi odseljevanja v osrednjeslovensko regijo. Medregijske selitve so še pospešile neenakomeren demografski in posledično družbeni razvoj posameznih območij, saj se običajno odseljuje mlado, bolj izobraženo prebivalstvo. Edini regiji s pozitivnim medregijskim prirastom prebivalstva s terciarno izobrazbo sta bili osrednjeslovenska (20.363) in obalno-kraška (2.540). O centralizaciji Slovenije še očitneje govori podatek, da ima kar 38 % v osrednjeslovensko regijo priseljenih prebivalcev terciarno izobrazbo oz. da se je vsak peti prebivalec s terciarno izobrazbo priselil v osrednjeslovensko regijo iz drugega območja Slovenije, predvsem iz podravske in savinjske regije ter jugovzhodne Slovenije (Ljudje, družine, stanovanja. 2013).

D10 – Spreminjanje števila gospodinjstev

Opredelev:	Gospodinjstvo je vsaka družinska ali druga skupnost oseb, ki skupaj stanuje in skupaj porablja dohodke za osnovne življenjske potrebe (stanovanje, hrano in drugo), ne glede na to, ali vsi člani stalno živijo v kraju, v katerem prebiva gospodinjstvo, ali pa nekateri izmed njih zaradi dela, šolanja ali iz drugih vzrokov dlje časa (do 6 mesecev) živijo drugje v Sloveniji ali v tujini.
Raven opazovanja:	občinska raven
Vir:	Statistični urad Republike Slovenije
Časovna serija:	2002, 2011
Časovni interval:	večletno
Metodološka opomba:	Prikazani so letni rezultati na regionalni ravni za leti 2002 in 2011, saj je bil v teh letih izveden popis prebivalstva v Republiki Sloveniji.

Večina prebivalstva (98,4 %) je 1. 1. 2011 živel v zasebnih gospodinjstvih (v nadaljevanju gospodinjstva). Preostalih 1,7 % prebivalcev je prebivalo v skupinskih ali v t. i. posebnih gospodinjstvih; ta tip gospodinjstev je bil v Sloveniji prvič opredeljen prav v registrskem popisu 2011. Vanje so uvrščeni tudi brezdomci. (Ljudje, družine, stanovanja. 2013). Število gospodinjstev se je od popisa 2002 povečalo za 128.000, na 813.531, povprečna velikost gospodinjstva pa se je zmanjšala na 2,48 člana (Ljudje, družine, stanovanja. 2013).

Grafikon 6: D10-1 - Spreminjanje števila gospodinjstev po regijah RS v letih 2002 in 2011

Vir podatkov: SURS

V primerjavi z letom 2002 se je število gospodinjstev v vseh regijah povečalo približno za 18 %, medtem ko se je število prebivalcev v pomurski, koroški in zasavski regiji, v primerjavi z letom 2002, zmanjšalo za približno 2 %. Nekaj več kot polovica vseh gospodinjstev (53,5 %) je prebivala v mestnih območjih, v teh gospodinjstvih pa je živel 49,4 % vseh prebivalcev, zato je bila razlika v povprečni velikosti gospodinjstva v mestnih in nemestnih območjih precejšnja (2,29 : 2,69). Velikih gospodinjstev, tj. takih z 10 ali več člani, je bilo 470, od tega sta skoraj dve tretjini živeli v nemestnih območjih. (Ljudje, družine, stanovanja. 2013).

D11 - Spreminjanje velikosti gospodinjstev

Opredelevitev: Velikost gospodinjstva je značilnost gospodinjstva glede na to, ali v njem živijo 1 član, 2 člana, 3 člani, 4 člani ali 5 in več članov.

Raven opazovanja: raven naselja

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2002, 2011

Časovni interval: večletno

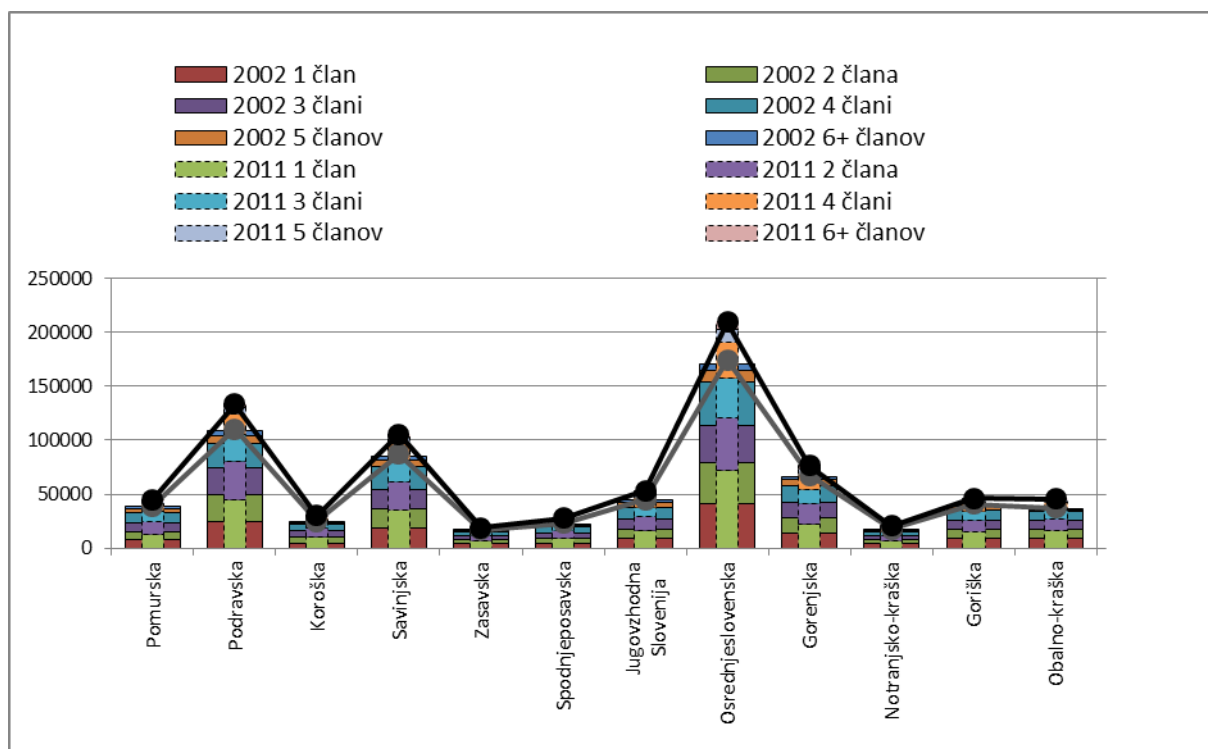
Metodološka opomba: Prikazani so letni rezultati na regionalni ravni za leti 2002 in 2011, saj je bil v teh letih izveden popis prebivalstva v Republiki Sloveniji.

Preglednica 4: D11-17: Gospodinjstva in prebivalci, Slovenija, 1. 1. 2011 (SURS)

Tip gospodinjstva	Število	
	Gospodinjstva	Prebivalci
Skupaj	813.872	2.050.189
Zasebno	813.531	2.016.423
enočlansko	266.489	266.489
veččlansko		
nedružinsko	20.041	43.551
enodružinsko	450.262	1.334.985
enodružinsko razširjeno	38.113	157.276
dvo- ali večdružinsko	36.047	196.846
dvo- ali večdružinsko razširjeno	2.579	17.276
Skupinsko	286	32.371
študentski dom	43	10.811
dom za starostnike	117	16.913
socialnovarstveni in drugi zavodi	81	3.918
samostan	45	729
Posebno	55	1.395

Število gospodinjstev se je v zadnjem desetletju povečalo zaradi povečanega števila prebivalcev in intenzivne stanovanjske gradnje. Najbolj se je povečalo število enočlanskih gospodinjstev (s 150.000 na 266.000), tudi zato, ker smo tuje državljane, ki so stanovali v samskih domovih (če tam niso živeli s svojimi družinskimi člani), šteli za enočlanska gospodinjstva. Pri višji starosti prebivalcev začnejo med vsemi enočlanskimi gospodinjstvi prevladovati ženska gospodinjstva, v veliki meri kot posledica smrti sozakonca in odselitve otrok. Kar 71 % žensk, starih 65 ali več let, ki so živele same, je bilo vdov, samskih je bilo le 12 %; delež vdovcev je dosegel tako vrednost šele po starosti 80 let. Glavni razlog za ta nesorazmerja je bila razlika v povprečnem trajanju življenja moških in žensk, saj je življenjska doba žensk v povprečju za 6 let daljša. (Ljudje, družine, stanovanja, 2013).

Grafikon 7: D11-1: Spreminjanje velikosti gospodinjstev po regijah RS v letih 2002 in 2011.

Vir podatkov: SURS

Leta 2011 je bilo število gospodinjstev v vseh regijah večje kot leta 2002. V letu 2011 lahko opazimo močno povečanje števila eno- in dvo-članskih gospodinjstev, rahlo povečanje tri-članskih gospodinjstev ter precejšnje zmanjšanje števila štiri-, pet-, in šest-članskih gospodinjstev.

P - Poselitev in naravno-geografske značilnosti

Za spremljanje razvoja poselitve na državni, regionalni oziroma občinski ravni predlagamo spremljanje naslednjih kazalnikov (podrobneje o kazalnikih v poglavju 2.3, Nabor kazalnikov za spremljanje prostorskega razvoja):

- P1 – Število prebivalcev po posameznih vrstah naselij
- P2 – Stopnja opremljenosti naselij po številu in vrsti storitev splošnega pomena in njihova prostorska razporeditev
- P3 – Stopnja opremljenosti naselij po številu in vrsti dejavnosti terciarnega sektorja in njihova prostorska razporeditev
- P4 – Spremembe urbane rabe prostora
- P5 – Spremembe osnovnih kategorij dejanske in namenske rabe prostora
- P6 – Število in delež zgrajenih stanovanj
- P8 – Število gradbenih dovoljenj za stanovanjsko gradnjo
- P9 – Dolžina cest glede na kategorijo
- P10 – Dolžina in opremljenost železniških prog
- P11 – razmerje med številom potnikov v javnem in zasebnem potniškem prometu
- P12 – Dostopnost do IKT tehnologije
- P13 – Število objektov priključenih na javno vodovodno omrežje
- P14 – Število in delež prebivalcev v vododeficitarnih območjih
- P15 – Število in delež objektov priključenih na komunalno omrežje po naseljih
- P16 – Število in delež objektov priključenih na čistilne naprave po tipu čistilne naprave
- P17 – Razpoložljive kapacitete komunalnih odlagališč
- P18 – Število in delež prebivalcev na poplavno ogroženih območjih
- P19 – Plazovitost območij v Sloveniji in ogroženost prebivalstva
- P20 – Število in obseg degradiranih območij v naravnem okolju
- P21 – Število in delež prebivalcev in objektov v zavarovanih območjih narave
- P22 – Sprememba števila enot kulturne dediščine
- P23 – Zaraščanje kmetijskih površin
- P24 – Obseg poplavnih, erozijskih in drugih ogroženih območij
- P25 – Stopnja izkoriščenja naravnih rudnin in naravni potencial
- P26 – Naravni prirast lesne biomase
- P27 – Proizvedena energija iz obnovljivih virov

V nadaljevanju prikažemo možnost analize izbranih kazalnikov, kjer smo nekatere kazalnike posebej razdelali na podkategorije.

Iz zgornjega nabora kazalnikov nismo podrobneje analizirali naslednje kazalnike:

- P2 in P3 – Stopnja opremljenosti naselij po številu in vrsti storitev splošnega pomena in vrsti dejavnosti terciarnega sektorja in njihova prostorska razporeditev. Podatke je treba pridobiti pri izvajalcih dejavnosti, jih geolocirati

ter določiti način prikaza (katere podatke vse prikazovati) in način spremljanja v prostoru.

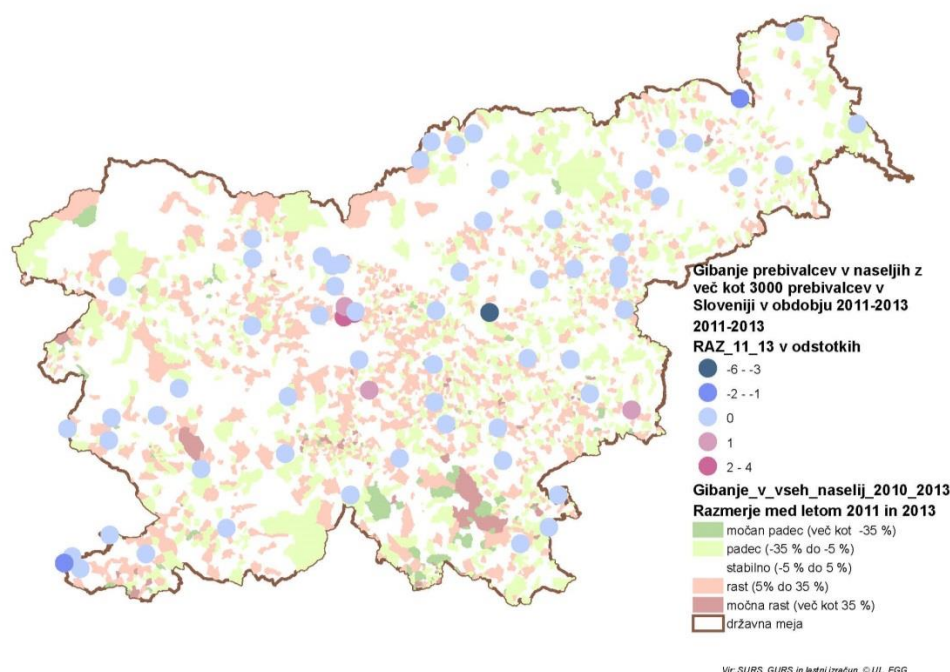
- P 17 – Podatke o razpoložljivih kapacitetah komunalnih odlagališč so na razpolago le pri upravljavcih komunalnih odlagališč in regijskih centrih za ravnanje z odpadki. Upravitelji bi morali v predpisani časovni vrsti podajati podatke, ki bi jih pristojna služba zbirala.
- P25 – Kazalnik bi moral pokazati območja primerna za izkoriščanje naravnih rudnin (Podatke vodi Geološki zavod Slovenija) in razmerje med potencialom nahajališča, stopnjo izkoriščanja ter razpoložljivostjo naravnega vira. Slednji podatki nam niso dostopni.
- P26 – Podatek se vodi pri Kazalcih okolja pod številko GZ-3. Kazalnik prikazuje stanje gozdov z vidika lesne zaloge, prirastka in poseka, ki odražajo gospodarjenje z gozdovi. Podatki o lesnem prirastku in zalogi so prikazani za obdobje 1947-2010, podatki o poseku pa za obdobje 1991-2010.

P27 – SURS spremlja podatek o proizvedeni električni energiji iz obnovljivih virov energije in sicer iz sončne, vetrne, geotermalne in bio energije.

P1 – Število prebivalcev po posameznih vrstah naselij

Opredelitev: Prikazuje se število prebivalcev po posameznih vrstah naselij.
Raven opazovanja: naselje, občina
Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Tipologija naselij MOP
Časovna serija: 2011-
Časovni interval: letno
Metodološka opomba: SURS ima dostopne podatke o številu prebivalcev po naseljih od leta 2011 naprej. Zaradi spremenjene definicije prebivalca, je mogoče spremljati podatke o številu prebivalcev v časovni vrsti od leta 2008 naprej in ločeno do leta 2008.

Slika 9: P1-1: Gibanje števila prebivalcev v naseljih od leta 2011-2013

Vir podatkov: SURS

Grafikon 8: P1-1: Gibanje števila prebivalcev v naseljih od leta 2011-2013

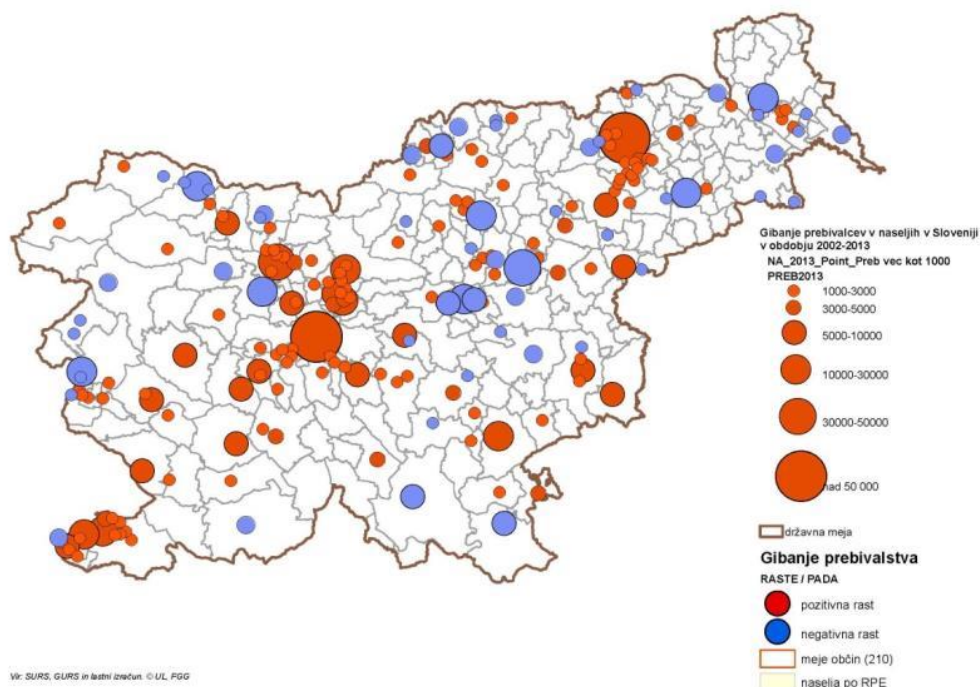
Trend gibanja števila prebivalcev	Razred	Število naselij v posameznem trendu
Močan padec prebivalstva	več kot - 35 %	89
Padec prebivalstva	- 5 % do -35 %	1139
Stabilno prebivalstvo.	- 5 % do 5 %	3560
Rast prebivalstva	5 % do 35 %	1185
Močna rast prebivalstva	nad 35 %	58

Vir podatkov: SURS

Slika in preglednica P1-1 prikazujeta gibanje prebivalcev med letoma 2011 in 2013 v petih razredih, v katerih je razpon gibanja prebivalcev od – 35 % do + 35 %. trend še vedno kaže na upadanje števila prebivalcev v vseh naseljih z več kot 3000 prebivalci, rast pa se kaže le v osrednjeslovenski statistični regiji. rast ali upadanje števila prebivalcev v ostalih naseljih je možno odvisna od naravnih danosti, njihove prometne lege, opremljenosti naselij z industrijo, izobraževalnimi in zdravstvenimi ustanovami ter drugimi storitvami splošnega pomena. Največjo rast prebivalcev izkazujejo naselja, ki

ležijo ob dobrih prometnih povezavah, so dobro opremljena z storitvami splošnega pomena ter so večja zaposlitvena središča.

Slika 10: Rast in zmanjševanje števila prebivalcev v naseljih z več kot 1.000 prebivalci (209 naselij), 2002 - 2013

Vir podatkov: SURS

Preglednica 5: Sprememba števila prebivalcev v naseljih z več kot 10.000 prebivalstvi

Ime naselja	Prebivalci (2011)	Prebivalci (2013)	Odstotek spremembe prebivalstva 2011-2013
LJUBLJANA	272220	274826	1,01 %
MARIBOR	95171	94809	1,00 %
CELJE	37520	37490	1,00 %
KRANJ	36874	37151	1,01 %
VELENJE	25456	25333	1,00 %
KOPER	24996	24864	-0,01 %
NOVO MESTO	23341	23212	-0,01 %
PTUJ	18164	17972	-0,01 %
TRBOVLJE	15163	14842	-0,02 %
KAMNIK	13644	13652	1,00 %
JESENICE	13440	13255	-0,01 %
NOVA GORICA	13178	12997	-0,01 %
DOMŽALE	12406	12614	1,02 %
ŠKOFJA LOKA	11969	11830	-0,01 %
MURSKA SOBOTA	11614	11427	-0,02 %
IZOLA	11223	11347	1,01 %

Naselja so razvrščena glede njihovo velikost (10.000 do 30.000 prebivalcev; 30.000 do 50.000 prebivalcev; 50.000 do 100.000 prebivalcev; 100.000 do 300.000 prebivalcev; 300.000 do 500.000 prebivalcev; nad 500.000 prebivalcev). Negativni trend gibanja

števila prebivalcev je moč opaziti v naseljih v velikostnem razredu 10.000 do 30.000 prebivalcev (Murska Sobota), v velikostnem razredu od 3000 do 5000 prebivalcev so večji negativni trend zabeležila naselja Trebnje (z rekordnimi -17 %), Kočevje, Trbovlje (-4,5 %) in Lendava (-5,9 %). Med naselji z več kot 30.000 prebivalci sta največji negativni trend zabeležila Velenje in Maribor. Naselja z več kot 10.000 prebivalci so prikazana v preglednici P-1-2. Zaradi kratkega intervala opazovanja (2008-2013) so spremembe v številu prebivalcev majhne.

Preglednica 6: P1-3 - Sprememba števila prebivalcev v regionalnih središčih

Ime naselja	Prebivalci (2011)	Prebivalci (2013)	Odstotek spremembe prebivalstva 2011-2013
LJUBLJANA	272220	274826	1,01 %
MARIBOR	95171	94809	1,00 %
CELJE	37520	37490	1,00 %
KRANJ	36874	37151	1,01 %
KOPER	24996	24864	-0,01 %
NOVO MESTO	23341	23212	-0,01 %
TRBOVLJE	15163	14842	-0,02 %
NOVA GORICA	13178	12997	-0,01 %
MURSKA SOBOTA	11614	11427	-0,02 %
POSTOJNA	9183	9170	1,00 %
SLOVENJ GRADEC	7519	7523	1,00 %
KRŠKO	7097	7219	1,02 %

Vir podatkov: SURS

V preglednici P1-3 so prikazane spremembe prebivalcev v regionalnih središčih statističnih regij. 3 od 12 regionalnih središč beležijo zmanjšanje prebivalstva (Maribor, Trbovlje in Murska Sobota). Poleg enostavnega opazovanja spremembe števila prebivalcev in njihovega gibanja je smiselno tudi opazovanje gibanja prebivalcev glede na različne tipologije naselij. Kot izhaja iz SPRS (2004) bi morali naselja razvrstiti glede na predlagano tipologijo v:

- Urbana naselja so velika, večja in manjša mesta ter druga urbana naselja. V urbanem naselju so storitvene, oskrbne in druge dejavnosti, ki oskrbujejo prebivalce, ki prebivajo v naselju. Urbana naselja so že ali pa imajo možnost, da postanejo središča širših gravitacijskih območij.
- Podeželsko naselje je naselje, ki ima več kot 500 prebivalcev in vsaj 10 odstotni delež prebivalcev, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo kot družinska delovna sila in/ali kot zaposleni na družinskih kmetijah.
- Turistično naselje je poselitveno območje z razvito turistično infrastrukturo ter drugimi vsebinami, ki so pomembne za oblikovanje turistične ponudbe. Kot turistično naselje se upošteva tisto naselje, v katerem število turistov presega za petdeset odstotkov število stalnih prebivalcev naselja v času enega meseca v obdobju največjega turističnega obiska.
- Vas je naselje, ki ima manj kot 500 prebivalcev in nima razvitih dejavnosti, ki so značilne za urbano naselje.

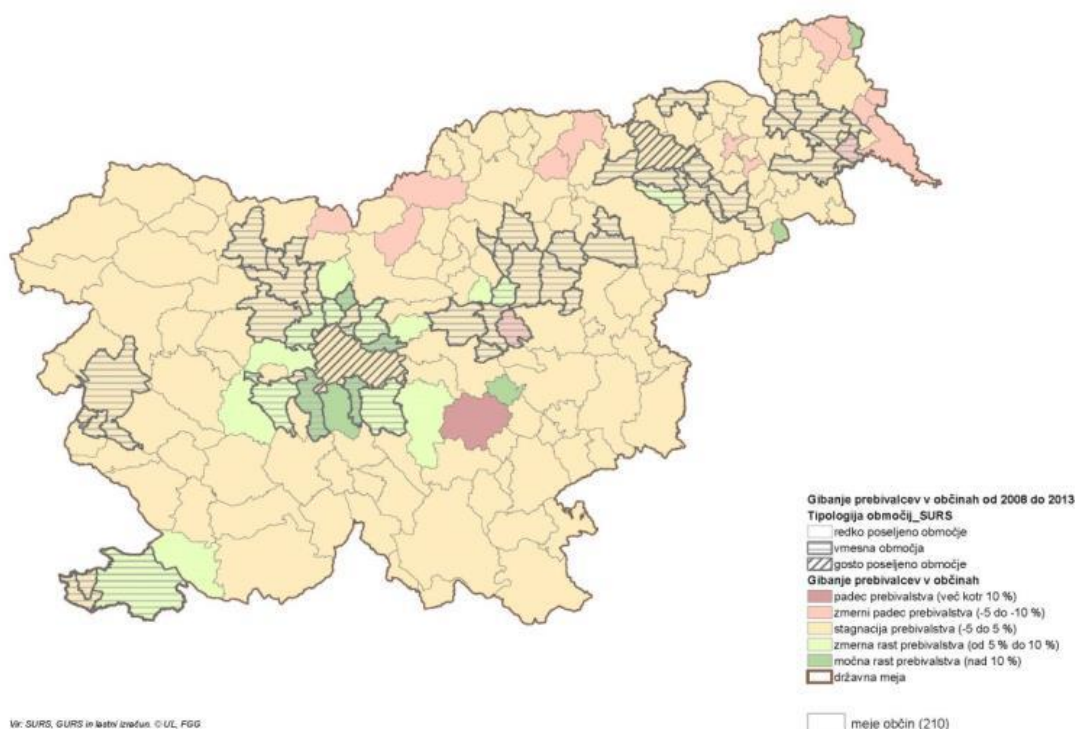
Ker navedena razvrstitev naselij ni bila opravljena, smo prevzeli razvrstitev po tipologiji, ki jo je opravil SURS (2003) za potrebe OECD. Stopnja urbanizacije je bila izvedena v skladu z metodologijo OECD (Projekt statistike razvoja podeželja, 2003). Naselja so bila po tej metodologiji v tri tipe:

- gosto poseljena območja: sklenjen niz občin, v katerem je gostota prebivalstva posamezne občine večja od 500 preb./km², v celotnem nizu občin pa živi najmanj 50 000 prebivalcev)

- vmesna območja: sklenjen niz občin, v katerem je gostota prebivalstva v posamezni občini večja od 100 preb./km², v nizu občin pa bodisi živi vsaj 50 000 prebivalcev ali pa ta prostorsko meji na gosto poseljeno območje
- redko poseljena območja: sklenjen niz občin, ki ne spadajo niti med gosto poseljena niti med vmesna območja).

Metodologija je bila narejena na ravni občine. Le občina Maribor in Ljubljana spadata v gosto poseljeno območje, v vmesna območja spada 55 občin, vse ostale občine spadajo v redko poseljena območja. Sprememba števila prebivalcev in prikaz stopnje urbanizacije občine je na sliki P1-3.

Slika 11: P1-3 - Gibanje števila prebivalcev v občinah v obdobju 2008 - 2013 ter prikaz tipologije občin po stopnji urbanizacije

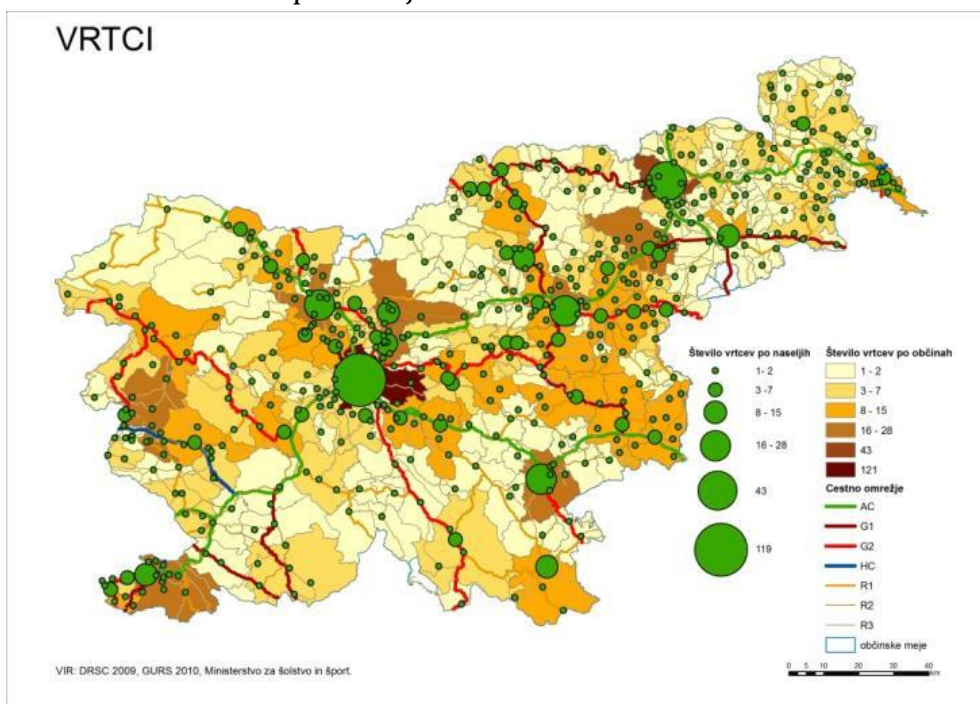

Vir: SURS, Projekt statistike razvoja podeželja 2003

P2 – Stopnja opremljenosti naselij po številu in vrsti storitev splošnega pomena in njihova prostorska razporeditev

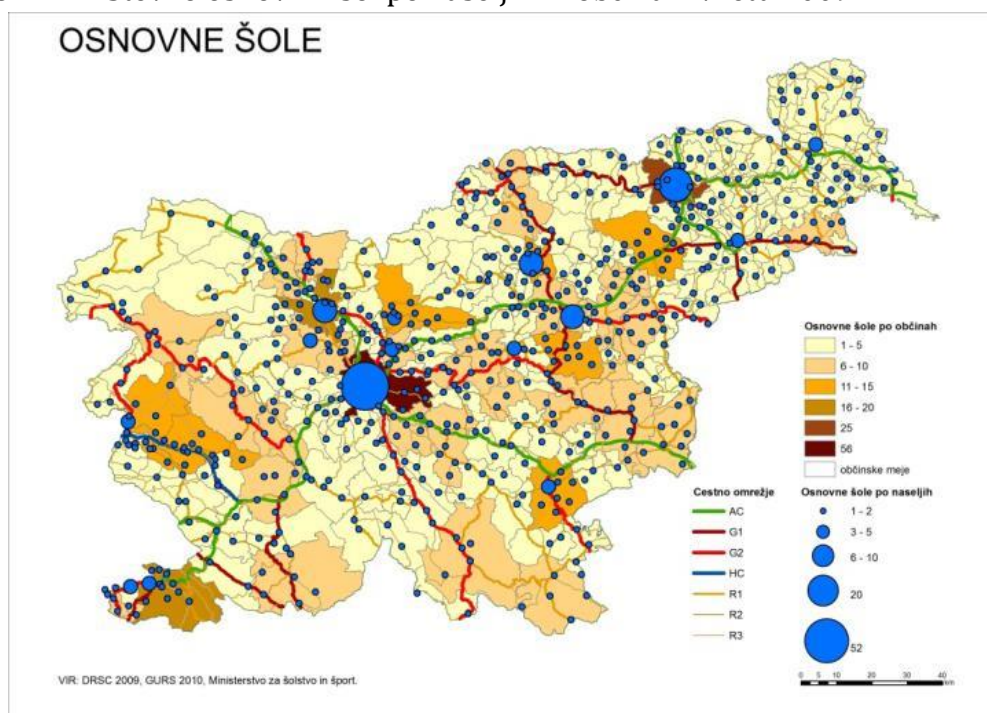
<i>Opredelitev:</i>	V naseljih je treba prikazati storitve splošnega pomena po hierarhiji storitev za naslednje storitve: Javna uprava (državna uprava, občinska uprava) Sodstvo: sodišča (ustavno sodišče, vrhovno sodišče, sodišče) Zdravstvo: specializirane inštitucije, specializirane bolnišnice, splošne bolnišnice, zdravstveni domovi, zdravstvene postaje, lekarne ... Šolstvo: strokovne šole, srednje šole, osnovne šole, podružnične OŠ, glasbene šole (zasebne in javne) Znanost: univerze, instituti, znanstvene Kultura: muzeji, galerije, gledališča, knjižnice, kulturne dvorane ... Sociala: centri za socialno delo, oskrbni centri za mladostnike, starejše, ipd. Verske inštitucije: škofije, uradi Zaščita in reševanje: policija, gasilska društva, civilna zaščita ...
<i>Raven opazovanja:</i>	naselje, občina
<i>Vir:</i>	Posamezni nosilci dejavnosti, MOP
<i>Časovna serija:</i>	2011-
<i>Časovni interval:</i>	5-letno
<i>Metodološka opomba:</i>	Podatki so v pristojnosti ministrstev in služb in so delno dostopni, neurejeni ter niso geolocirani. Za potrebe določitve stopnje opremljenosti naselij ter za potrebe spremljanja sprememb v dostopnosti do storitev javnega pomena je treba vzpostaviti permanentni in periodični sistem spremljanja opremljenosti naselij. Običajno so dostopni le podatki v tekočem letu, niso pa dostopni podatki v časovnih vrstah.

Slika 12: P2-1: Število vrtcev po naseljih in občinah v letu 2009

Vir podatkov: MIZS, 2009

Slika 13: P2-2: Število osnovnih šol po naseljih in občinah v letu 2009

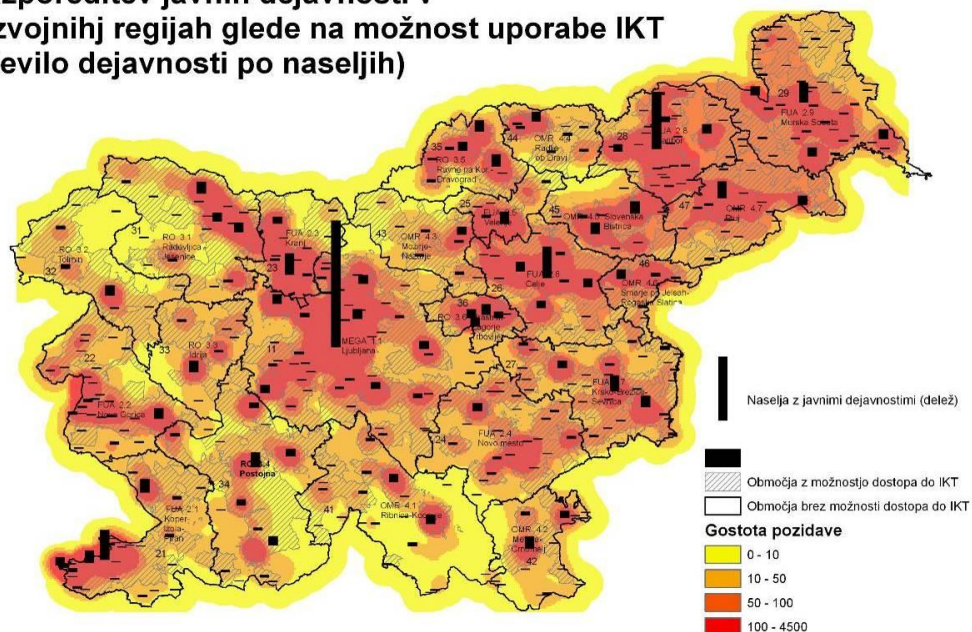
Vir podatkov: MIZS, 2009

Na slikah P2-1 in P2-2 sta prikazana dva primera (vrtci ni osnovne šole) razporeditve dejavnosti po naseljih. Na enak način lahko prikažemo tudi ostale dejavnosti, najbolj zgovoren pa je zbirni prikaz vseh dejavnosti po naseljih. Kot kaže slika P2-3 je bilo število storitev splošnega pomena po naseljih v letu 2007 izrazito koncentrirano v Ljubljani, sledil mu je Maribor in šele nato tudi vsa ostala regionalna središča. Slika zelo

zgovorno prikazuje rezultat procesa centralizacije dejavnosti v Ljubljani, ki se je odvil v letih po osamosvojitvi Slovenije. S takšno razporeditvijo dejavnosti javnega pomena po urbanih središčih sta močno načeta v 70 letih prejšnjega stoletja sprejet koncept in delovanje policentričnega razvoja urbanega omrežja v Sloveniji.

Slika 14: P2-3: Razporeditev dejavnosti javnega pomena po naseljih v razvojnih regijah glede na možnost uporabe IKT (Zavodnik Lamovšek, 2007).

**Razporeditev javnih dejavnosti v
razvojnih regijah glede na možnost uporabe IKT
(število dejavnosti po naseljih)**

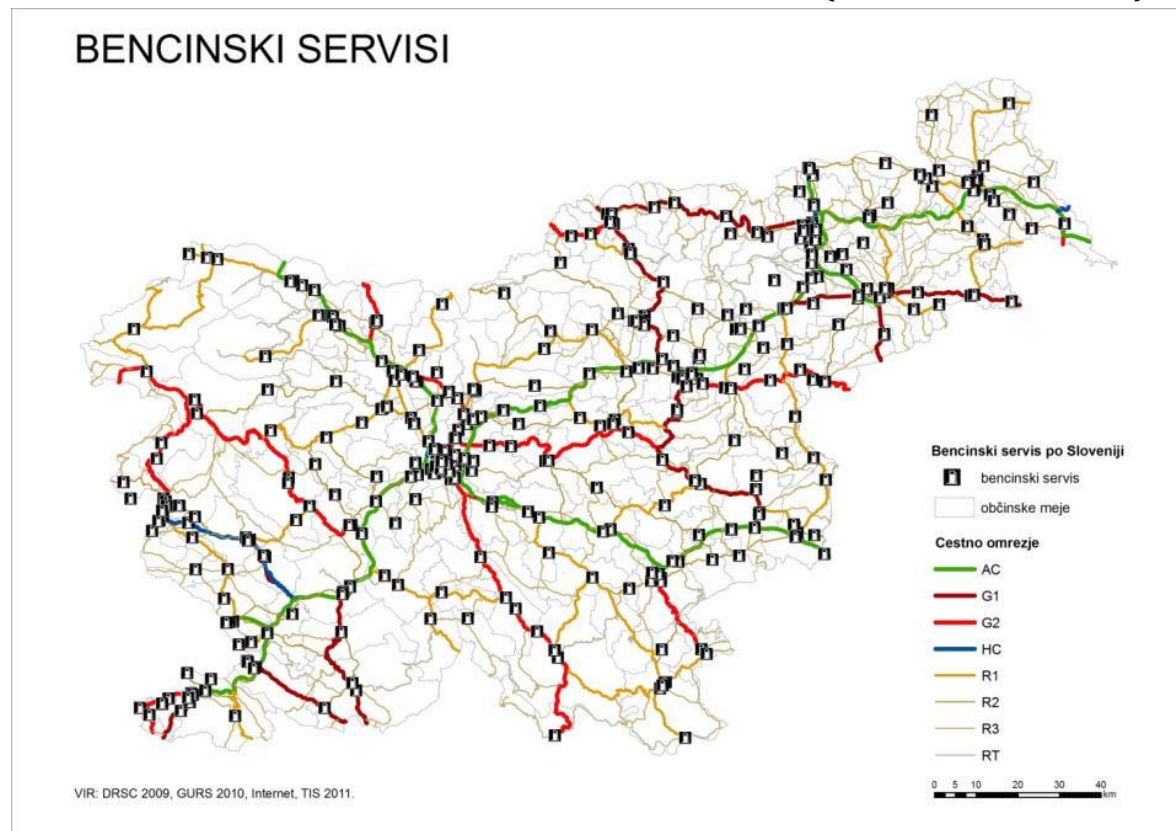

Opomba: Stolpci na sliki izražajo hkrati število in razmerje med številom dejavnosti po naseljih, saj je višina stolpca za Ljubljano, ki ima največ dejavnosti v naselju = 100)

P3 – Stopnja opremljenosti naselij po številu in vrsti dejavnosti storitvenega (terciarnega) sektorja

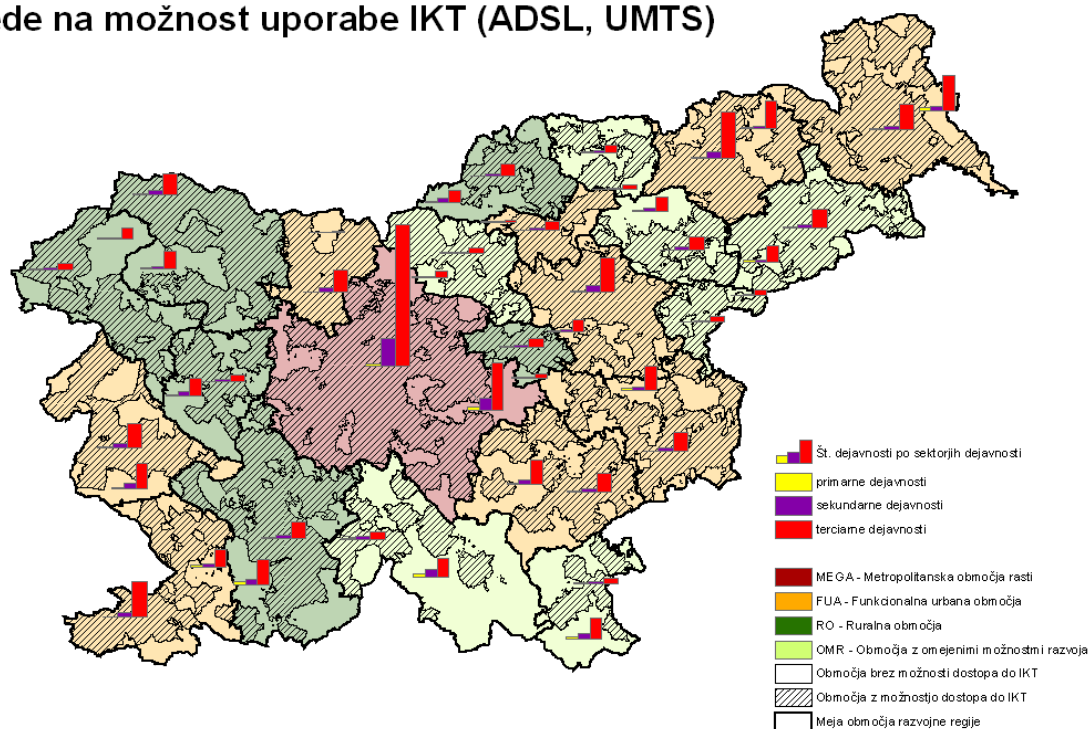
- Opredelitev:* V naseljih je treba prikazati dejavnosti terciarnega značaja po hierarhiji storitev vsaj za naslednje storitve splošnega gospodarskega pomena.
 Trgovina: trgovski centri, hiper in supermarketi, blagovnice, trgovine
 Banke: banke, podružnice, bankomati
 Pošta: poštna oskrba
 Zavarovalnice: sedeži zavarovalnic ter njihove poslovne enote
 Bencinski servisi
- Raven opazovanja:* naselje, občina
- Vir:* Posamezni nosilci dejavnosti, MOP
- Časovna serija:* 2011-
- Časovni interval:* 5-letno, letno
- Metodološka opomba:* Podatki so v pristojnosti nosilcev dejavnosti in strokovnih služb in so delno dostopni, neurejeni ter niso geolocirani. Za potrebe določitve stopnje opremljenosti naselij ter za potrebe spremljanja sprememb v dostopnosti do terciarnih storitev je treba vzpostaviti permanentni in periodični sistem spremljanja opremljenosti naselij. Običajno so dostopni le podatki v tekočem letu, niso pa dostopni podatki v časovnih vrstah.

Slika 15: P3-1: Razvrstitev bencinskih servisov v letu 2011. (vir internet, TIS, 2011)

Slika 16: P3-2: Število dejavnosti po sektorjih dejavnosti v razvojnih regijah glede na možnost uporabe IKT (ADSL, UMTS) (Zavodnik Lamovšek, 2007)

Število dejavnosti po sektorjih dejavnosti v razvojnih regijah glede na možnost uporabe IKT (ADSL, UMTS)

Opomba: Histogrami v območjih brez dostopa do IKT so zaradi majhnih vrednosti prikazani z 10-kratno povečavo po višini.

Tudi v primeru terciarnih dejavnosti se v Sloveniji odvija proces koncentracije v večjih urbanih središčih, kar je posledica razmestitve prebivalstva, delovnih mest v proizvodnji dejavnosti ter dostopnosti glede na prometna omrežja (Slika P3-1). Slika P3-2 prikazuje podobno sliko kot razmestitev dejavnosti javnega pomena na sliki P2-3. Ponovno se namreč kaže se izrazita koncentracija terciarnih dejavnosti v Ljubljani. Glede na razmestitev terciarnih dejavnosti v ostalih naseljih lahko ugotovimo, da gre za izrazito koncentracijo teh dejavnosti v Ljubljani kot osrednjem urbanem središču Slovenije.

P4 – Spremembe urbane rabe prostora

Opredelitev: Spremembe urbane rabe prostora (dejanska raba)
Raven opazovanja: naselje
Vir: MOP
Časovna serija: letno
Časovni interval: letno, 5 letno
Metodološka opomba: Edino evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (EDRKGZ) ki jo je vzpostavilo MKO in jo stalno vzdržuje za lastne potrebe, vsebuje tudi kategorijo pozidana in sorodna zemljišča, katera je vsebinsko sorodna urbani rabi prostora, kot je razumljena v prostorskem načrtovanju.¹ Evidenca ni bila vzpostavljena za potrebe spremljanja urbane rabe prostora, hkrati so se spreminjala tudi metodološka navodila za zajem vrst rabe prostora, tudi za zajem rabe pozidana in sorodna zemljišča, zato podatki iz evidence NE izkazujejo dejanskega obsega urbane rabe prostora ter trenda spreminjanja urbane rabe.

Dodatno priporočilo: ministrstvo, pristojno za prostor, naj v sodelovanju z ostalimi pristojnimi ministrstvi in strokovnimi službami vzpostavi evidenco, na podlagi katere bo možno spremljati obseg ter spremembe urbane rabe prostora ter odgovarjati na družbene in ekonomske procese v prostoru.

Dejanska raba prostora je s kazalnikom TP03 vključena tudi v Kazalce okolja, ki jih spremlja Agencija RS za okolje, vendar tudi avtorji za navedeni kazalec ugotavljajo, da ni mogoče navesti dejanskega obsega pozidave (Pozidava - TP03, 2011; glej metodološka pojasnila).

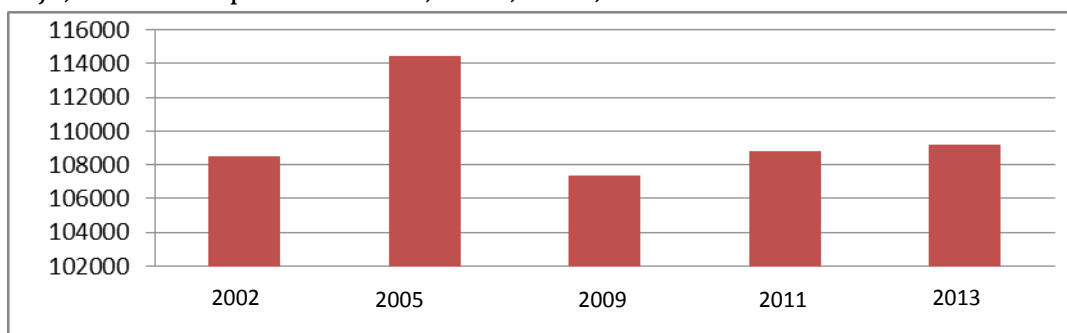
Slika 17: P4-1: Grafični izračun površin rabe pozidana in sorodna zemljišča za vso Slovenijo, v časovnih presekih 2002, 2005, 2009, 2011 in 2013

leto dostopnih podatkov EDRKGZ	2002		2005		2009		2011		2013	
izračunana grafična površina vseh rab v EDRKGZ (ha)	2.036.575		2.032.733		2.032.617		2.032.712		2.032.710	
	pozidana in sorodna zemljišča		pozidana in sorodna zemljišča		pozidana in sorodna zemljišča		pozidana in sorodna zemljišča		pozidana in sorodna zemljišča	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Slovenija	108.473	5,33	114.45 6	5,63	107.397	5,28	108.83 2	5,35	109.195	5,37

Vir podatkov: MKO

¹ Urbana raba je ena od petih osnovnih vrst dejanske rabe prostora: urbana raba, kmetijska raba, gozdarska raba, vodna raba, druga raba (Dejanska raba ..., 2014).

Grafikon 9: P4-1: Grafični prikaz površin rabe pozidana in sorodna zemljišča za vso Slovenijo, v časovnih presekih 2002, 2005, 2009, 2011 in 2013

Vir podatkov: MKO

Na podlagi evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (EDRKGZ, 2011) je bil izračunan obseg za kategorijo pozidana in sorodna zemljišča. Podatki so prikazani v sliki 25 in grafikonu 11

Zaradi metodoloških sprememb podatki ne izkazujejo dejanskega obsega pozidanih zemljišč, niti spremembe med časovnimi preseki. Prikazana je enovita kategorija pozidana in sorodna zemljišča znotraj katere niso prikazane podrobne urbane rabe, ki so lahko od stanovanjskih, industrijskih do zelenih in športnih površin znotraj urbanih območij.

P5 – Spremembe osnovnih kategorij dejanske in namenske rabe prostora

Opredelitev: Spremlja se osnovne kategorije (kmetijska, gozdna, vodna, urbana in druga raba prostora) ter osnovne kategorije namenske rabe prostora (kmetijska, gozdna, vodna, urbana, druga raba) prostora. Razmerje med dejansko in namensko rabo prostora po posameznih kategorijah kaže na prostorsko načrtovalske trende.

Razmerje med dejansko urbano rabo in načrtovano urbano rabo kaže na razvojni prostorski potencial.

Raven opazovanja: naselje

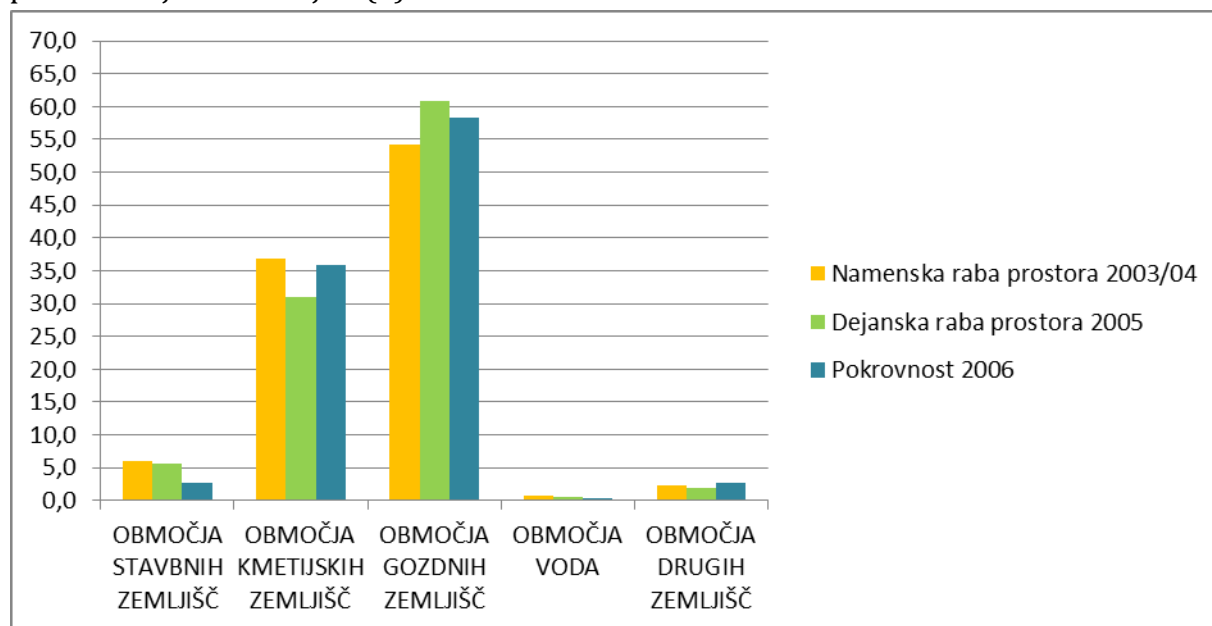
Vir: MOP

Časovna serija: letno

Časovni interval: letno, 5 letno

Metodološka opomba: Vzpostaviti je treba spremljanje urbane rabe prostora ter način spremljanja namenske rabe prostora. Glede dejanske rabe prostora glej komentarje pri kazalniku P4. Namensko rabo prostora mora spremljati MOP na podlagi veljavnih prostorskih aktov občin.

Grafikon 10: P5-1 - Primerjava pokrovnosti (CLC, 2006) dejanske rabe prostora) in namenske rabe prostora planskih aktov občin iz obdobja 2003/04 združene v osnovnih pet območij rabe zemljišč (Z).

Vir podatkov: MKO, ARSO

Po podatkih SURS (2005) je bilo v Sloveniji leta 1993 56,5 % gozda, medtem ko ga je bilo v letu 2005 že 60,8 % in leta 2013 60,6 % (MKO 2005, 2013, Preglednica 1). Planski akti občin izkazujejo v letih 2003/04 le 54,2 % gozdnih površin. Podatki kažejo, da se je v zadnjih 10 letih proces zaraščanja kmetijskih zemljišč močno intenziviral. Nanj je opozarjala že Ocena stanja in teženj v prostoru (Zavodnik Lamovšek, A. 2001), v kateri je bilo ugotovljeno, da je bilo v letih 1990-1998 v različnih fazah zaraščanja že 16,4 %

kmetijskih površin. Največji obseg opuščanja kmetijskih površin pa je na obmejnih in demografsko ogroženih območjih.

Vzporedno s procesi zaraščanja potekajo tudi procesi urbanizacije, ki so najintenzivnejši na območjih kjer so razvojni pritiski in potrebe po novih pozidljivih površinah večje. Praviloma so to posegi na kmetijska zemljišča v uporabi, le redko pa na opuščena kmetijska zemljišča ali gozdna območja. Velik delež (1 %) v porastu stavbnih zemljišč ima tudi gradnja avtocestnega križa, ki je bil dokončan leta 2010 (MKO 2005, 2013). Kljub temu je bila razlika v velikosti območij stavbnih zemljišč po podatkih o dejanski in namenski rabi prostora v letih 2003/4 le 0,6 % (Grafikon 1). Do leta 2014 je razlika narasla na 1,45 % (MOP, 2015). Z dodatno analizo spreminjanja namenske rabe prostora po občinah v letih 2003/04 in 2007 – 2011 (Digitalni repozitorij UL FGG 2013) smo za posamezne podeželske občine, ki že imajo izdelan tudi občinski prostorski načrt, na podrobnejši ravni ugotavljali predvsem porast stavbnih zemljišč v občinskih središčih ter njihovo zmanjševanje v ostalih naseljih v občinah. Saldo območij stavbnih zemljišč v obravnavanem obdobju je tako pozitiven, vendar praviloma v celotnem obdobju ne presega 1 % celotne površine občine, kar kažejo tudi podatki na primeru Občine Brda (Preglednica P5-).

Preglednica 7: P.5-1: Izračunane površine in deleži kategorij osnovne namenske rabe prostora v občini Brda po dopolnjenih PO SDPO Brda (2004) in OPN Brda (2011) ter primerjava teh površin

Osnovna namenska raba prostora občine Brda	Dopolnjene PS SDPO Brda (2004)		OPN Brda (2011)		Sprememba površine [ha] glede na dopolnjene PS SDPO Brda (2004)	Delež spremenjene površine [%] glede na dopolnjene PS SDPO Brda (2004)
	Površina [ha]	Delež [%]	Površina [ha]	Delež [%]		
stavbna zemljišča	387,80	5,39	428,42	5,95	40,63	0,56
kmetijska zemljišča	3.611,97	50,18	3.456,75	48,03	-155,22	-2,16
gozdna zemljišča	3.144,96	43,69	3.235,70	44,96	90,74	1,26
vode	51,94	0,72	71,60	0,99	19,67	0,27
druga zemljišča	0,92	0,01	5,11	0,07	4,19	0,06
Skupaj	7.197,59	100,00	7.197,59	100,00	0,00	0,00

Vir: Digitalni repozitorij UL FGG, 2013

Prikazani podatki so le del mozaika, ki ga je treba raziskati, da bomo dobili odgovore na vprašanja o vzrokih in posledicah procesov spreminjanja rabe prostora. Vsekakor pa ni več mogoče z gotovostjo trditi, da je na podeželju kmetijstvo še vedno tisti dejavnik, ki oblikuje krajino in tudi naselja. Prej bi lahko trdili nasprotno, da so spremembe v rabi prostora že tako velike, da kulturna krajina ni več povsod ohranjena in spreminja svojo podobo ter identiteto.

Da se pomen kmetijstva kot ekonomske kategorije zmanjšuje, kaže tudi zmanjševanje števila kmečkih gospodarstev že od leta 1960 dalje (Zavodnik Lamovšek, A., 2001). Danes je ekonomska (prehranska) vloga kmetijstva ponovno zelo izpostavljena, zato je ponovno izraženo vprašanje kako premagati razvojne ovire na podeželju ter morda obrniti procese spreminjanja rabe iz zaraščanja v ponovno kmetijsko rabo. Po nekaterih ocenah naj bi na slovenskem podeželju propadlo tudi do 42.000 malih kmetij (Zavodnik Lamovšek, A., 2001), vendar o tem danes nimamo točnega podatka.

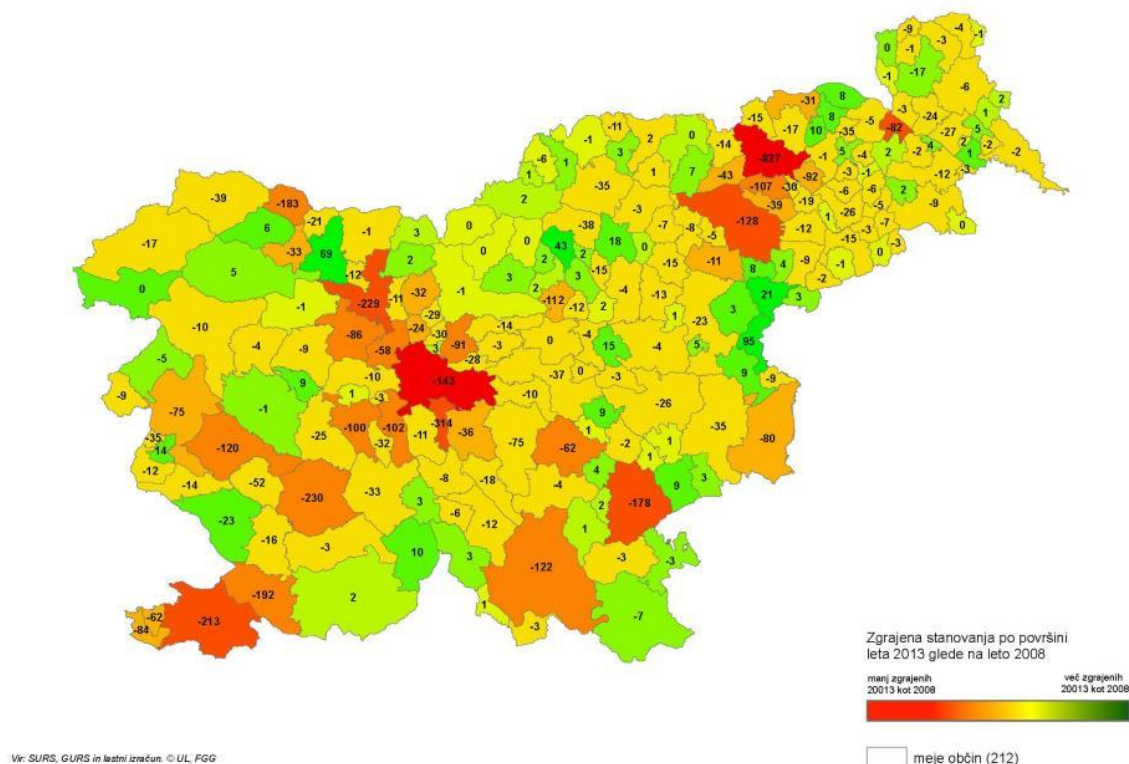
Na prestrukturiranje slovenskega podeželja močno vplivajo tudi neposredna plačila na hektar, ki so v skladu s cilji kmetijske politike razvrščena glede na posamezno kulturo in glede na območje, v katerem leži posamezna parcela. So najpomembnejši ekonomski instrument za kmete pri odločanju o načinu obdelave zemljišč in s tem posledično o podobi slovenske krajine. Vpliv takšne kmetijske politike na preobrazbo kulturne krajine v Sloveniji zaenkrat še ni raziskan, lahko pa oblikujemo tezo, da ima sedanja kmetijska politika na podeželskih območjih s strukturnimi problemi (demografsko ogrožena, hribovita in manj dostopna območja) prej negativne kot pozitivne učinke na ohranjanje kmetijske rabe prostora.

Spremembe v rabi prostora ocenjujemo kot rezultat oziroma posledico gospodarskih, družbenih, okoljskih in drugih dejavnikov, še posebej pa nepovezanost prostorske, demografske, gospodarske, kmetijske in regionalne politike, vendar v Sloveniji že več kot desetletje ni sistematičnega spremljanja stanja prostora ter izvajanja razvojnih politik, ki bi opozarjal na procese spreminjanja rabe prostora ter tako omogočil tudi sprotno preverjanje in prilagajanje zastavljenih ciljev razvojnim potrebam slovenskega podeželja (Zavodnik Lamovšek, 2013).

P6 – Število in delež zgrajenih stanovanj

- Opredelitev:* Spremlja se število in površina zgrajenih stanovanj v posameznem letu po tipu stanovanja (enosobno, dvosobno, tri sobno, štirisobno, pet in večsobno)
- Raven opazovanja:* občina
- Vir:* SURS
- Časovna serija:* letno
- Časovni interval:* letno
- Metodološka opomba:* Podatke o številu, površini in tipu stanovanj (enosobno, dvosobno, tri sobno, štirisobno, večsobno) v tekočem letu je dostopen na SURS na ravni občine. Podatek na ravni naselja ni dostopen. V rezultatih so zajeta vsa stanovanja na območju Republike Slovenije (naseljena, nenaseljena, za občasno uporabo). Praviloma so zajeta samo dokončana stanovanja, v katerih so bila opravljena vsa gradbena, inštalacijska in obrtniška dela. Skladno z definicijami registrskega popisa stanovanj 2011 so upoštevana tudi stanovanja za občasno uporabo (počitniška stanovanja), niso pa upoštevana stanovanja v stanovanjskih stavbah za posebne namene (na primer v domovih, internatih in podobno). V prikazanih podatkih niso upoštevani zasilno naseljeni prostori (poslovni prostori, barake, kleti, podstrešja itd.) ter skupinska stanovanja (domovi, internati itd.). Prav tako niso zajeta stanovanja v lasti tujih držav in stanovanja, namenjena izključno za oddajanje turistom. Ocena stanovanjskega sklada oziroma ocena bilance stanovanjskega sklada je kombinacija podatkov o stanovanjih, zbranih z Registrskim popisom prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v Republiki Sloveniji v letu 2011, in podatkov, ki so bila zbrana z rednimi statističnimi raziskovanji.
- Stanovanje je vsaka gradbeno povezana celota, ki je namenjena za stanovanje in ima eno ali več sob z ustreznimi pomožnimi prostori (kuhinja, shramba, predsoba, kopalnica, stranišče) ali je brez njih ter ima vsaj en poseben vhod.

Slika 18: P6-1 - Obseg izgrajenih stanovanjskih površin leta 2013 v odnosu do leta 2008 (barvna lestvica) in razlika v številu izgrajenih stanovanj med letom 2008 in 2013

Vir podatkov: SURS

Največji upad zgrajenih stanovanj in stanovanjskih površin leta 2013 v odnosu do leta 2008 je v občinah Ljubljana, Maribor, Koper, Škofljica, Postojna, Jesenice, Kranj, več stanovanj pa so leta 2013 kot leta 2008 zgradili v občinah Podčetrtek, Radovljica, Mozirje, Rogaška Slatina, Velenje. Manj stanovanjskih površin leta 2013 je v 132 občinah. V občinah Solčava, Hodoš, Središče ob Dravi, Jezersko, Žetale, Kobilje, Rečica ob Savinji, Luče in Dobrovnik so od leta 2008 do leta 2013 zgradili skupno manj kot 10 stanovanjskih enot.

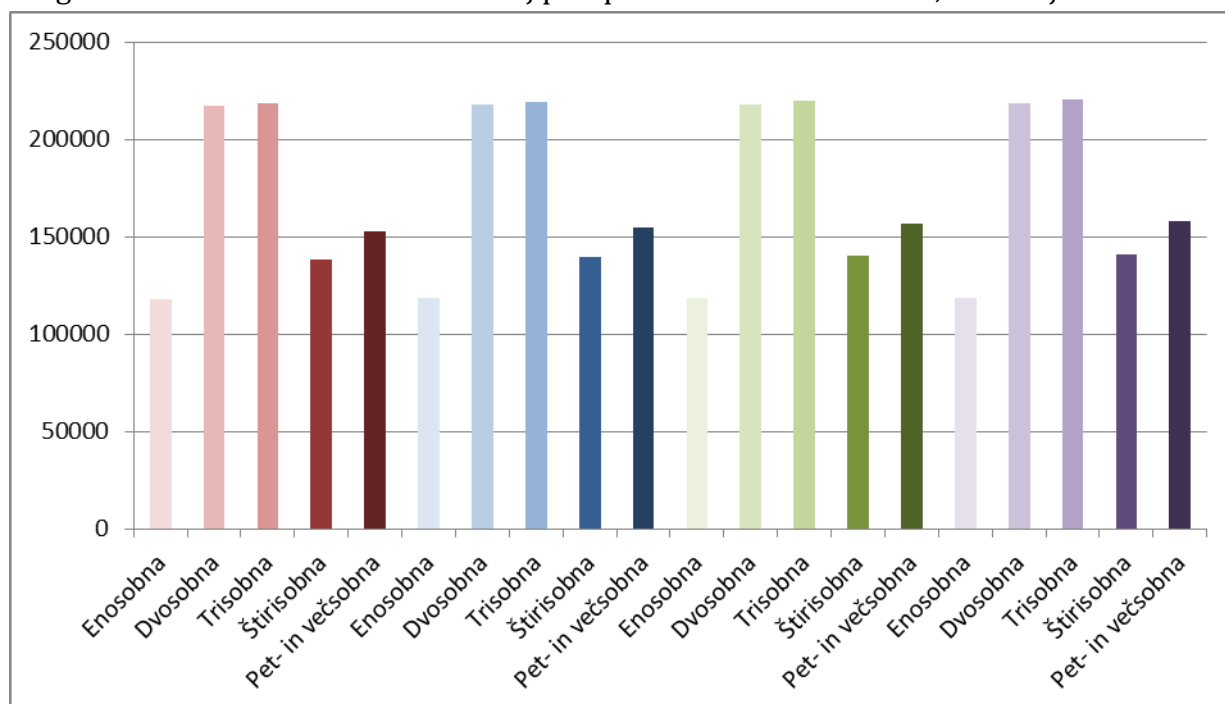
Obseg stanovanjskega sklada se je v Sloveniji od leta 2010 do 2013 povečal za 12351 stanovanj (Preglednica P6-1). Največ je dvosobnih in trisobnih stanovanj, razmerje v tipu stanovanj se v časovnem obdobju 2010 do 2013 ni spremenilo (Graf P6-1).

Preglednica 8: P6-1: Ocena stanovanjskega sklada po občinah od leta 2010 do leta 2013

	2010	2011	2012	2013
	Št. stanovanj	Št. stanovanj	Št. stanovanj	Št. stanovanj
SLOVENIJA	844656	849825	853860	857007

Vir podatkov: SURS

Preglednica 9: Prikaz števila stanovanj po tipu od leta 2010 do 2013, Slovenija

Vir podatkov: SURS

P7– Število izdanih gradbenih dovoljenj in delež gradbenih dovoljenj za stanovanjsko gradnjo

Opredelitev: Spremlja se število izdanih gradbenih dovoljenj z deležem za stanovanjsko gradnjo v tekočem letu.

Raven opazovanja: naselje

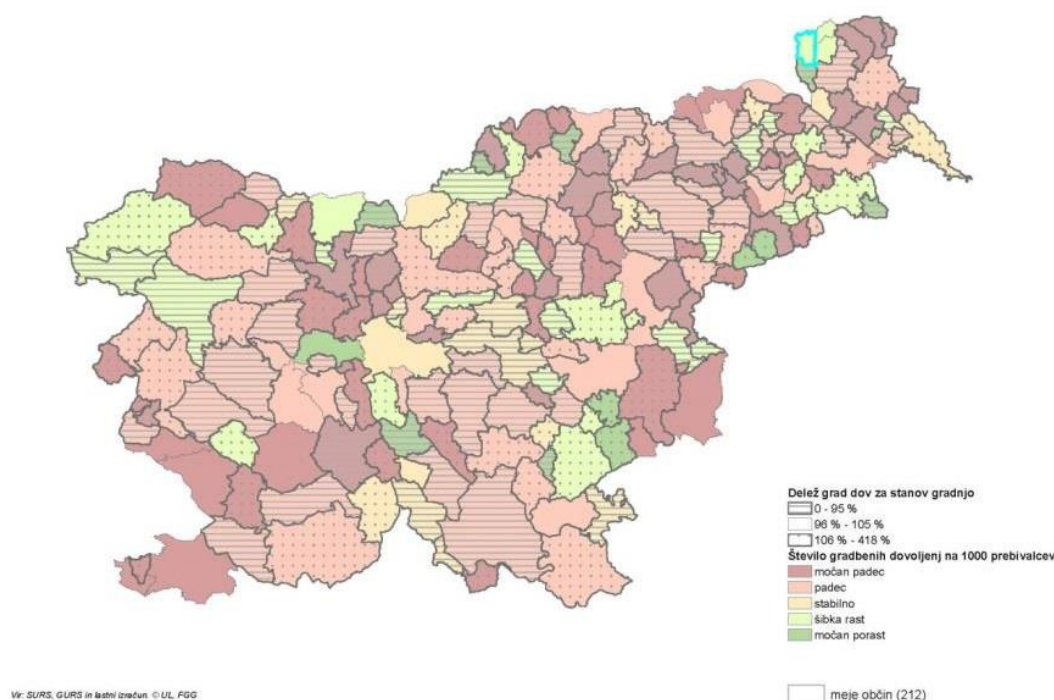
Vir: SURS, MOP

Časovna serija: letno

Časovni interval: letno, 5 letno

Metodološka opomba: Podatke o številu izdanih gradbenih dovoljenj (stanovanjske stavbe in nestanovanjske stavbe) na letni ravni za občino, regijo, kohezijsko regijo spremlja SURS. Po metodologiji iz leta 2011 so dostopni podatki od leta 1999 naprej. SURS spremlja podatke o izdanih gradbenih dovoljenjih na 1 000 prebivalcev po občinah, dostopen podatek za stanovanjsko gradnjo.

Slika 19: P7-1 - Število izdanih gradbenih dovoljenj na 1000 prebivalcev po občinah leta 2013 glede na leto 2008 (barvna skala). Delež izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjsko gradnjo leta 2013 glede na leto 2008 (šrafura).

Na sliki P7-1 je bila uporabljena lestvica za gibanje izdanih gradbenih dovoljenj na 1000 prebivalcev kot jo prikazuje Preglednica P8-1.

Grafikon 11: P7-1 - Izdana gradbena dovoljenja na 1000 prebivalcev

Število gradbenih dovoljenj na 1000 prebivalcev leta 2013 glede na leto 2008	Razredi	Število občin v posameznem razredu
Močan padec	0-50 %	72
Padec	51 % - 90 %	74
Stabilno	91 % - 110 %	17
Šibka rast	111 % - 200 %	33

Močna rast	Nad 200 %	13
------------	-----------	----

Vir podatkov: SURS

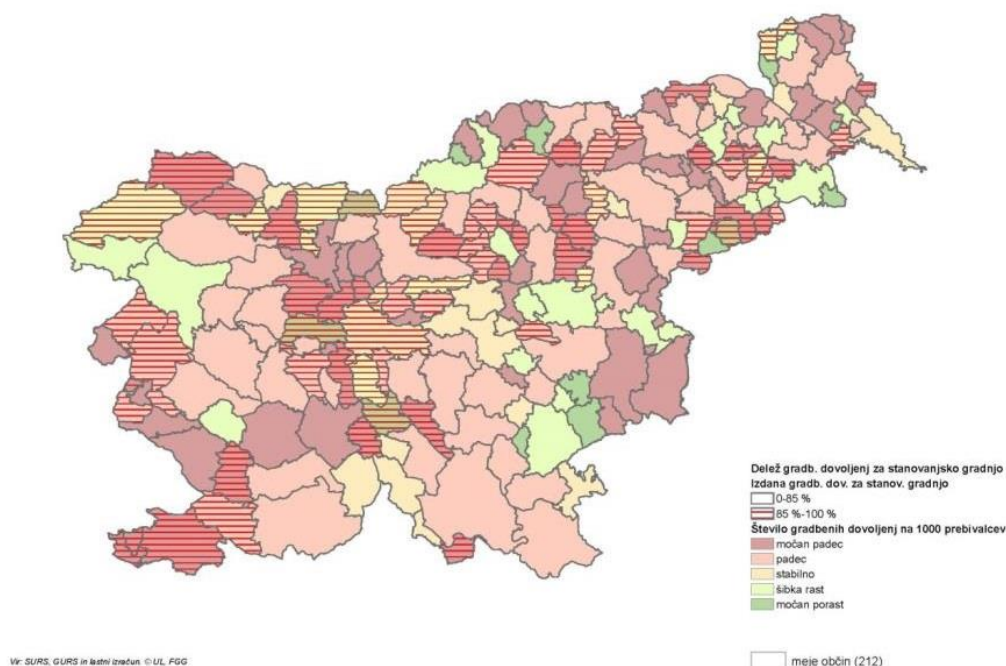
Izračunan je bil tudi odstotek izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjsko gradnjo, glede na vsa gradbena dovoljenja na 1000 prebivalcev. Grafična lestvica na sliki P8-1 je prikazan v treh razredih, ki jih prikazuje preglednica P8-2.

Grafikon 12: P7-2 - Delež izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjsko gradnjo, glede na vsa gradbena dovoljenja na 1000 prebivalcev

Delež gradbenih dovoljenj za stanovanjsko gradnjo od vseh izdanih gradbenih na 1000 prebivalcev leta 2013 glede na leto 2008	Gradbena dovoljenja za stanovanjsko gradnjo leta 2013 glede na leto 2008	Število občin v posameznem razredu
Padec gradbenih dovoljenj za stanovanjsko gradnjo	Od 0 do 95 %	96
Stabilno	95 % do 105 %	42
Rast deleža gradbenih dovoljenj za stanovanjsko gradnjo	Več kot 105 %	72

Vir podatkov: SURS

Slika 20: P8 – 2 - Število izdanih gradbenih dovoljenj na 1000 prebivalcev po občinah leta 2013 glede na leto 2008 (barvna skala). Več kot 85 % izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjsko gradnjo v letu 2013 (šrafura) (SURS)

Na sliki P8-2 so z barvno šrafuro prikazane občine, v katerih je bilo več kot 85 % gradbenih dovoljenj v letu 2013 izdanih za stanovanjsko gradnjo. Barvna lestvica izdanih gradbenih dovoljenj na 1000 prebivalcev je enaka kot na sliki P8-1.

Število izdanih gradbenih dovoljenj je od leta 2008 do leta 2013 naraslo v 58 od 2012 občin, kar v 72 občinah pa ne dosegajo niti 50 % izdanih gradbenih dovoljenj glede na leto 2008 (slika P8-1). Na splošno je opazen trend zmanjševanja izdaje gradbenih dovoljenj na 1000 prebivalcev. V 74 od 2012 občin je več kot 85 % vseh izdanih gradbenih dovoljenj v letu 2013 bilo za stanovanjsko gradnjo. V občinah Jezersko, Ribnica na Pohorju, Dobrna, Štore, Tržič, Tabor, Razkrižje in Dornava je bila od leta 2008

vsa gradnja le stanovanjska. V občini Celje so bila v letu 2011 in 2012 izdana gradbena dovoljenja le za stanovanjsko gradnjo. PO tipu uzdaje gradbenih dovoljenj izstopajo občine občine Horjul, kjer je v desetih od petnajstih opazovanih let bila prisotna le stanovanjska gradnja, Jezersko (11/15), Luče in Lukovica (8/15), Štore in Tabor (9/15), pri čemer je bila samo stanovanjska gradnja od leta 2007. Podatki so na voljo od leta 1999 in prilagojeni na metodologijo leta 2011. Podatke vodi SURS. Za podrobno analizo bi bilo smiselno spremljati podatek na ravni naselja.

P8 – Dolžina cest glede na kategorizacijo

Opredelitev: Spremlja se dolžina cest glede na kategorijo mednarodne ceste (ME), (avtoceste (AC), hitre ceste (HC), glavne ceste (G1, G2), regionalne ceste (R1, R2, R3, RT), lokalne ceste (LC, LZ, LK, LG) javne poti (JP, KJ) ter na kakovost (ceste s sodobnim cestiščem, gramozne ceste).

Raven opazovanja: Občina
Vir: SURS, Občine, DARS, DRSC
Časovna serija: letno
Časovni interval: letno
Metodološka opomba: /

Preglednica 10: P8-1.- Dolžine cest po vrsti ceste in vrsti cestišča, Slovenija, letno

		2002 (km)	2011 (km)	Sprememba (km)
Javne ceste - SKUPAJ	Ceste s sodobnim cestiščem	25544,6	27978,2	2433,6
	Gramozne ceste	12976,1	10997,8	-1978,3
Državne ceste	Ceste s sodobnim cestiščem	5899,3	6405,8	506,5
	Gramozne ceste	450	322,5	-127,5
Občinske ceste	Ceste s sodobnim cestiščem	19645,4	21572,5	1927,1
	Gramozne ceste	12526,1	10675,3	-1850,8
Avtoceste - AC	Ceste s sodobnim cestiščem	394,2	675,2	281
	Gramozne ceste	-	-	
Avtoceste brez priključkov	Ceste s sodobnim cestiščem	307,5	533,3	225,8
	Gramozne ceste	-	-	
Hitre ceste - HC	Ceste s sodobnim cestiščem	61,9	92,8	30,9
	Gramozne ceste	-	-	
Hitre ceste brez priključkov	Ceste s sodobnim cestiščem	46,1	73,3	27,2
	Gramozne ceste	-	-	
Glavne ceste - G1, G2 in HCH1	Ceste s sodobnim cestiščem	1077,4	816,7	-260,7
	Gramozne ceste	-	-	
Regionalne ceste - R1, R2, R3 in RT	Ceste s sodobnim cestiščem	4365,8	4821	455,2
	Gramozne ceste	450	322,5	-127,5
Lokalne ceste - LC, LZ, LK in LG	Ceste s sodobnim cestiščem	10764	11133,5	369,5
	Gramozne ceste	3136,9	2324,5	-812,4
Javne poti - JP in KJ	Ceste s sodobnim cestiščem	8881,4	10439	1557,6
	Gramozne ceste	9389,2	8350,8	-1038,4
Mednarodne E-ceste	Ceste s sodobnim cestiščem	625	725	100
	Gramozne ceste	-	-	

Vir podatkov: SURS

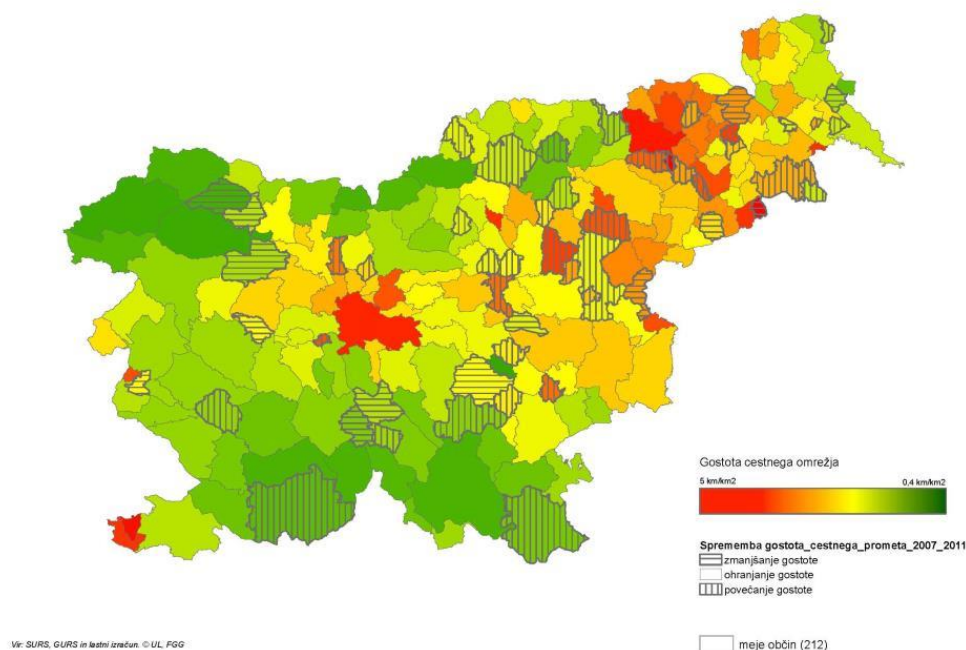
Dolžina cestnega omrežja v Sloveniji se povečuje, v celokupnem obsegu se zmanjšuje obseg gramoznih cest. Podatki so dostopni tudi na ravni občine in sicer od leta 2002 dalje.

Preglednica 11: P8-2 - Sprememba gostote cestnega omrežja, ki je prikazan tudi na sliki P9-1

Gostota cestnega omrežja	Razredi	Število občin v posameznem razredu
Zmanjšana	Več kot 5 % zmanjšanje cestnega omrežja leta 2011 na leto 2007	19
Ohranjena	-4 % do 5 % sprememba gostote cestnega omrežja od leta 2007 do leta 2011	155
Povečana	Več kot 6 % povečanje cestnega omrežja od leta 2007 do leta 2011	37

Vir podatkov: SURS

Slika 21: P9-2 - Sprememba gostote cestnega omrežja, ki je prikazan tudi na sliki P9-1

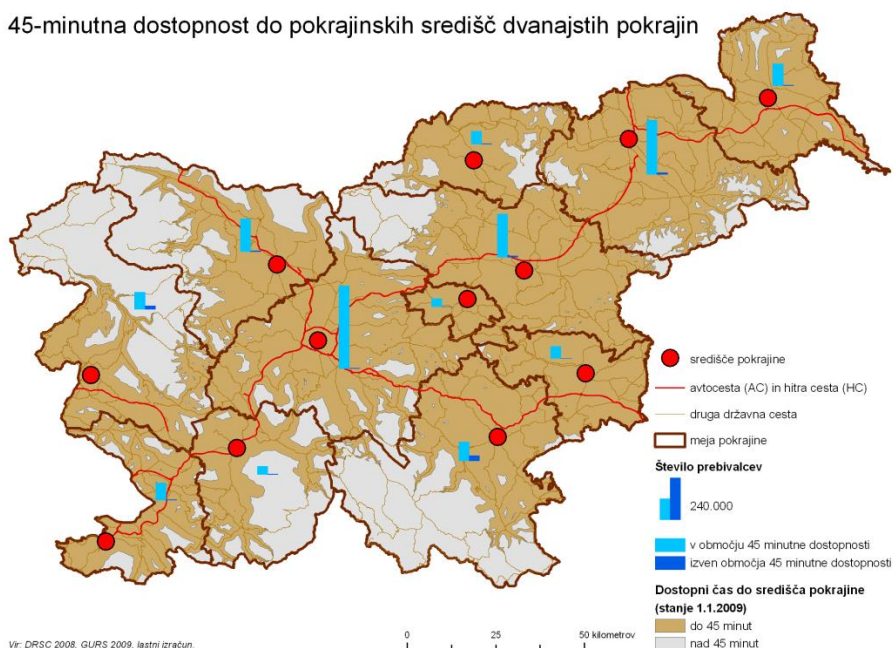

Vir podatkov: SURS

Podatki o gostoti cestnega omrežja za mnoge občine pred letom 2008 niso dostopni. Iz podatkov slika P9-1 razberemo, da le malo občin povečuje gostoto cestnega omrežja. Najbolj se je gostota povečala v občinah Račica ob Savinji ter Tabor. V 14 občinah je gostota cestnega omrežja upadla, največ v občini Gornja Radgona in to kar za 32 % leta 2011 glede na leto 2007.

Slika 22: P8-2: Dostopnost do storitev splošnega pomena in zaposlitvenih središč se je z izgradnjo avtocestnega križa bistveno izboljšala za vse prebivalce

45-minutna dostopnost do pokrajinskih središč dvanajstih pokrajin

Vir: Pogačnik, A., Zavodnik Lamovšek, A., Drobne, S. s sod., 2009

Gostota in opremljenost cestne infrastrukture bistveno vpliva na dostopnost do različnih dejavnosti. Z izboljšanjem cestnega omrežja se izboljšuje tudi dostopnost in s tem kakovost življenja vseh prebivalcev, zlasti na podeželju. Središča statističnih regij, ki so hkrati tudi središča z dejavnostmi najvišje ravni so večini prebivalcev Slovenije dobro dostopna in na zadovoljivi ravni. Poleg razvitega cestnega omrežja ter visoke stopnje motorizacije prebivalstva je le ta posledica predvsem dobre opremljenosti središč s tovrstnimi funkcijami. Slabšo dostopnost imajo le redkeje poseljena območja kot so predvsem Posočje in Cerkljansko, Kočevska in Bela krajina. Dobra dostopnost velja le z osebnim potniškim prometom – dostopnost s sredstvi JPP je slabša in na tem področju so v prihodnje nujne izboljšave. Dostopnost je tako manjša za nekatere socialne skupine kot so starejši, mladi in osebe ki si ne morejo privoščiti osebnega prevoza ali iz drugih razlogov ne upravljajo osebnega vozila.

P9 – Dolžina in opremljenost železniških prog

Opredelitev: Spremlja se dolžina železniških prog in opremljenost vključno z lokacijami železniških postaj za prevoz potnikov

Raven opazovanja: Država, Občina

Vir: SURS, Slovenske železnice

Časovna serija: letno

Časovni interval: letno

Metodološka opomba: Podatki o železniških postajah so dostopni pri Slovenskih železnicah, prikazani so za leto 2010, novejših podatkov nismo pridobivali.

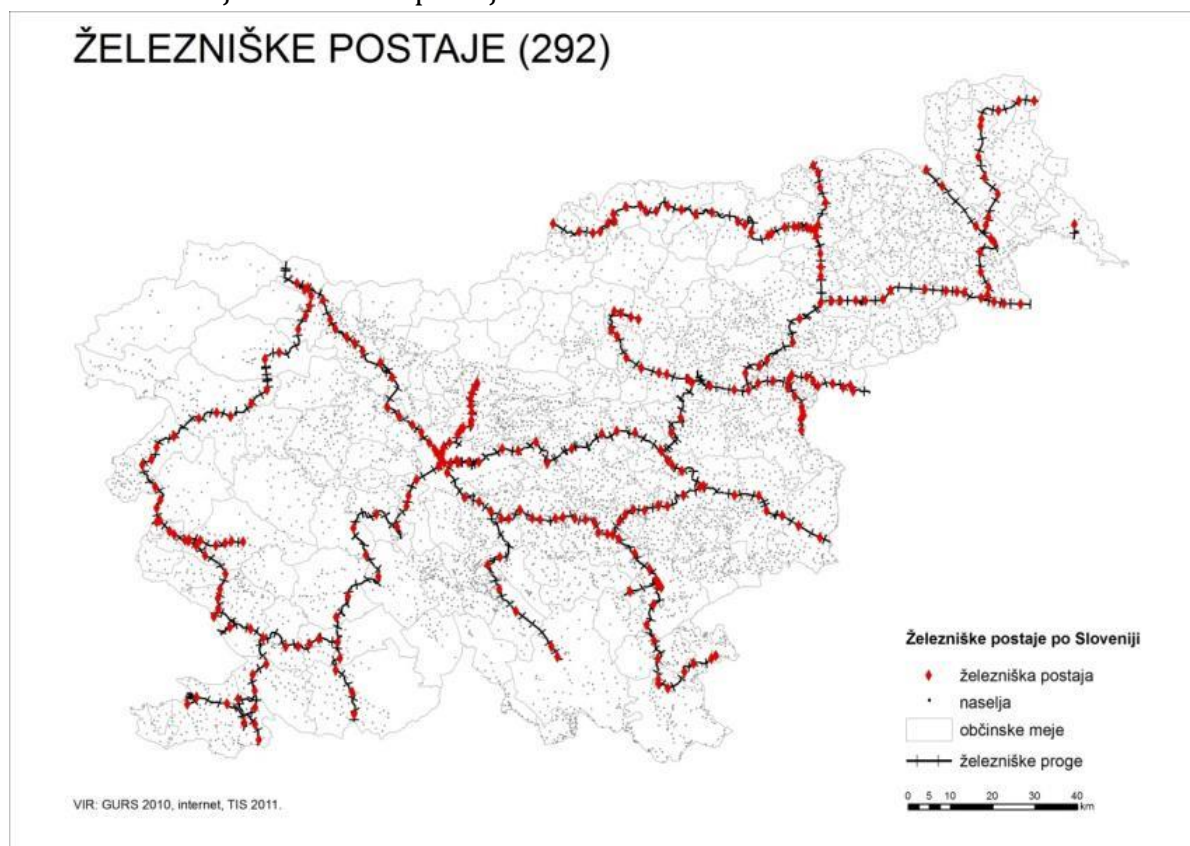
Slika 23: P9-1: Dolžina železniških prog, Slovenija, letno)

		2002	2012
Dolžina železniške mreže	Kilometri	2194,7	2177,3
Dejanska dolžina prog	Kilometri	1228,6	1209,1

Vir podatkov: SURS

Dolžina železniškega omrežja se zmanjšuje. Podatkov o spremembi lokacije in števila železniških postaj za leto 2013 nismo pridobili. Podatke je treba pridobiti pri Slovenskih železnicah.

Slika 24: Lokacije železniških postaj

Vir podatkov: Internet, TIS, 2010

P10 – Razmerje med številom potnikov v javnem in zasebnem potniškem prometu

Opredelev: Spremlja se število potnikov prepeljanih z javnim potniškim prometom v odnosu do osebnih prevoznih sredstev. Med javni potniški promet uvrščamo število prepeljanih potnikov na železniškem omrežju (mednarodni in notranji promet), število prepeljanih potnikov v mestnem potniškem prometu in javnem (avtobusnem) potniškem prometu, število prepeljanih potnikov v letalskem prometu.

Osební potniški promet vrednotimo po številu prevoženih kilometrov z osebnim avtomobilom ter kolesom (število osebnih avtomobilov)

Raven opazovanja: Država, Občina, naselje

Vir: SURS, Ministrstvo za infrastrukturo, Nosilci dejavnosti

Časovna serija: letno

Časovni interval: letno

Metodološka opomba: Razmerje med številom potnikom v javnem in zasebnem prometu je sestavljen kazalnik za katerega nimamo ustreznih podatkov. Podatki v cestnem prometu se vodijo ločeno za mestni potniški promet ter za medkrajevni in mednarodni promet ter so podani v prepeljanih potnikih in v prevoženih kilometrih. V prepeljanih potnikih in prevoženih kilometrih so podani tudi podatki v železniškem prometu in sicer ločeno za notranji ter zunanji promet. Pri osebnem prometu pa lahko spremljamo le število registriranih vozil po tipu vozila in vrsti lastništva (SURS in MNZ), ne pa tudi obsega prepeljanih kilometrov. Na sliki 11-1 je prikazano gibanje osebnih avtomobilov po občinah (brez ostalih prevoznih sredstev). Razmerja med javnim in zasebnim potniškim prometom iz dostopnih podatkov ne moremo izračunati zato je vsaka kategorija predstavljena posebej.

Preglednica 12: P10-1: Prepeljani potniki (v tisočih) in prevoženih kilometrov (v tisočih) v javnem cestnem potniškem prometu

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Potniki (1.000)	55937	53604	51745	51336	47748	47210	45980	42760	47752
Linije - število	106	102	106	109	114	114	94	99	128
Prevoženi kilometri (1.000)	15813	15778	15759	16291	16518	16370	14990	14307	17042

Vir podatkov: SURS

Obseg prepeljanih potnikov v cestnem javnem potniškem prometu se od leta 2005 zmanjšuje (preglednica P11-1). Število rednih linij sicer narašča, tako kot tudi število prevoženih kilometrov. Podatek je dostopen na ravni Slovenije, kar nam ne pokaže realne slike o dostopnosti javnega potniškega prometa v posameznih manjših in od mestnih središč oddaljenih naselij.

Iz preglednice P11-2 razberemo, da se upad prepeljanih kilometrov ter potnikov še posebej zmanjšuje na razdaljah nad 100 km (za več kot 70 %). Najmanjši upad je zaznati na razdaljah med 20 in 50 km.

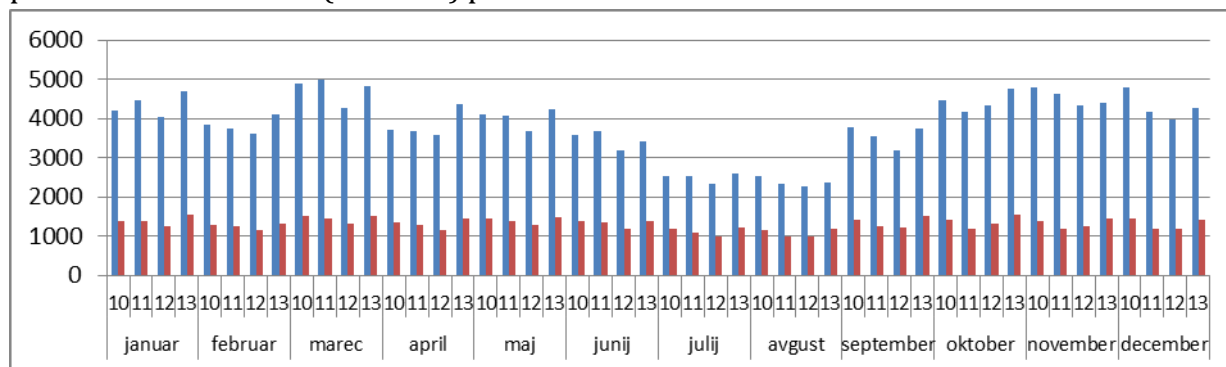
Preglednica 13: P10-2: Cestni javni potniški prevoz po: MERITVE, RAZDALJA, LETO

		2002	2011	Zmanjšanje (%)
Število prepeljanih potnikov (v tisoč)	Razdalja - SKUPAJ	57955	32404	44,09 %
	do 20 km	42717	21086	50,64 %
	21 - 50 km	11639	9772	16,04 %
	51 - 100 km	2174	1166	46,37 %
	101 - 300 km	1119	326	70,87 %
	nad 300 km	306	54	82,35 %

Vir podatkov: SURS, 2014

Opomba: Podatki so dostopni samo do leta 2011.

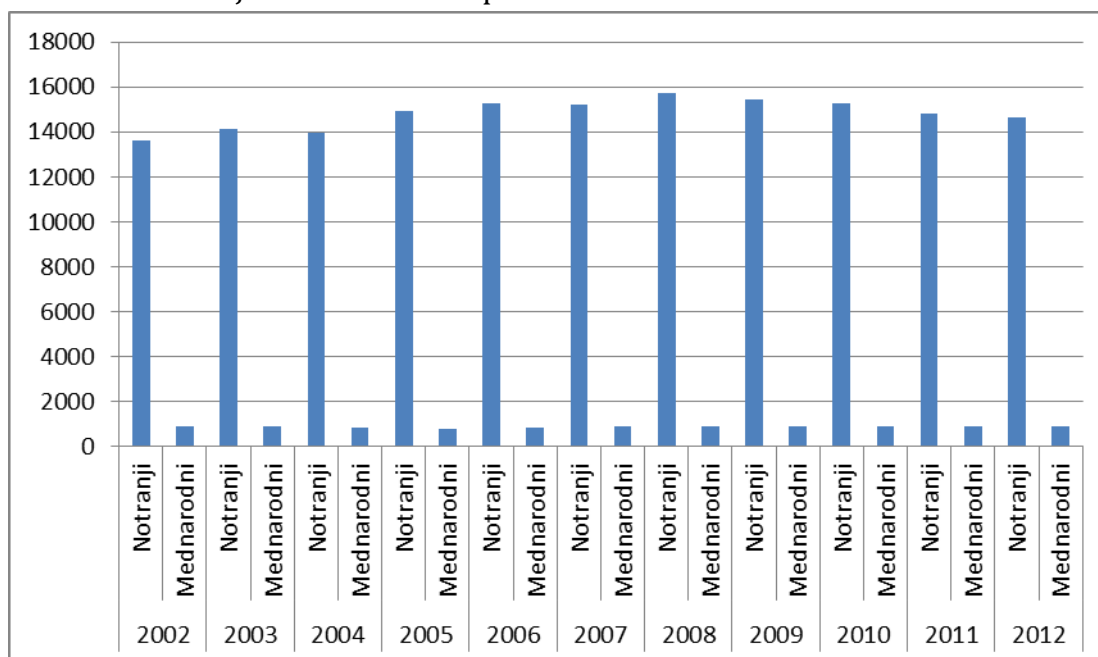
Grafikon 13: P10-1 - Prepeljani potniki v mestnem potniškem prometu (v tisočih) in prevoženih kilometrov (v tisočih) po mesecih

Vir podatkov: SURS

Obseg mestnega potniškega prometa od leta 2010 do 2013 narašča v hladnejših mesecih (januar, februar, marec, april, oktober) ter upada v juniju, juliju in avgustu. V splošnem je opazen porast mestnega potniškega prometa.

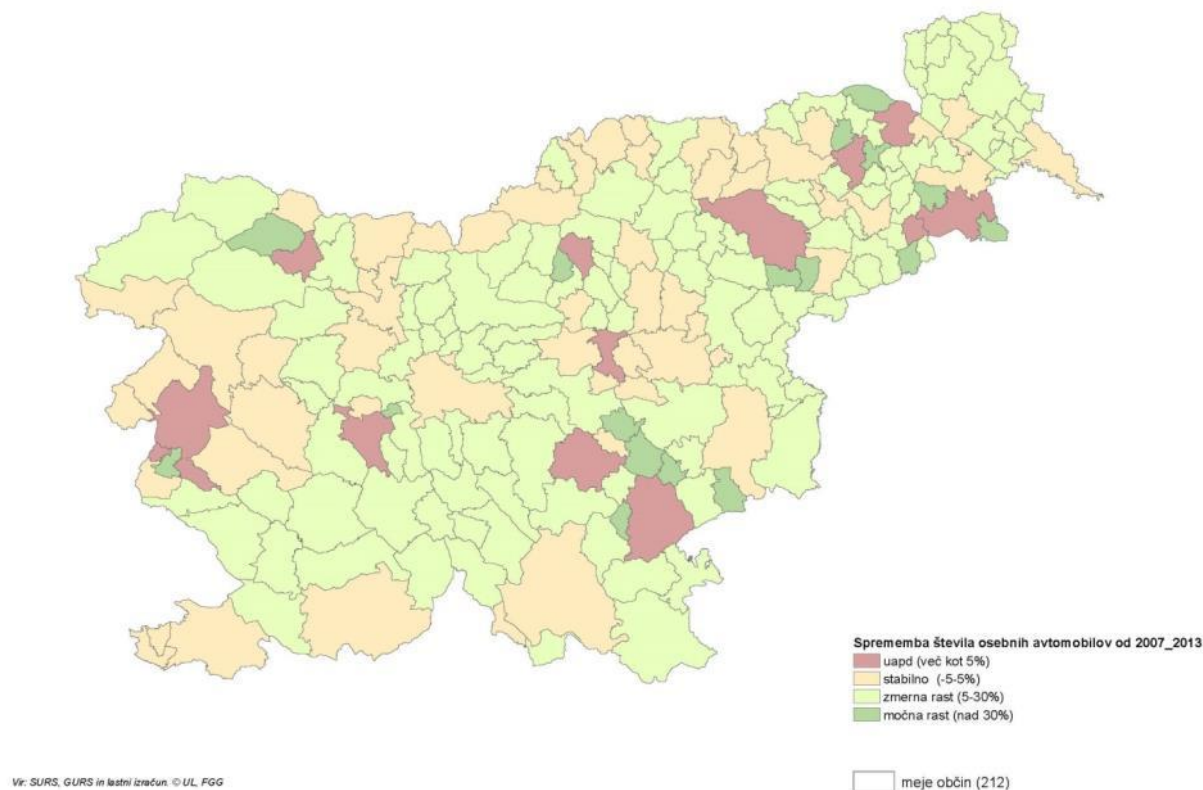
Grafikon 14: 10-2: Prepeljani potniki (v tisočih) v železniškem potniškem prometu ločeno za notranji ter mednarodni promet

Vir podatkov: SURS

Obseg prepeljanih potnikov v notranjem železniškem prometu je od leta 2002 do 2008 rasel, nato pa do leta 2012 padal. Mednarodni promet je konstanten.

Slika 25: P11-1 - Gibanje števila osebnih avtomobilov v občinah v obdobju 2007 do 2013

Vir podatkov: SURS

Opomba: Sprememba števila osebnih avtomobilov od leta 2007 do leta 2013 je na sliki P11-1 prikazana v naslednjih razredih:

	Razredi	Število občin v posameznem razredu
Upad osebnih avtomobilov	Več kot 5 % Upad leta 2013 glede na leto 2007	11
Stabilno	-5 % do 5 % spremembe osebnih avtomobilov leta 2013 glede na leto 2007	59
Zmerna rast osebnih avtomobilov	Od 6 % do 30 % povečanje obsega osebnih avtomobilov leta 2013 glede na leto 2007	124
Močna rast osebnih avtomobilov	Nad 30 % povečanje obsega osebnih avtomobilov leta 2013 glede na leto 2007	17

Vir podatkov: SURS

Dostopni so podatki o številu osebnih avtomobilov od leta 2001 naprej, vendar so popolni od leta 2007. Na MZI so dostopni podatki o registriranih vozilih po tipu in vrsti lastništva (pravne in fizične osebe), vendar so podatki vojeni po upravnih enotah registracije, zato smo uporabili podatke SURS.

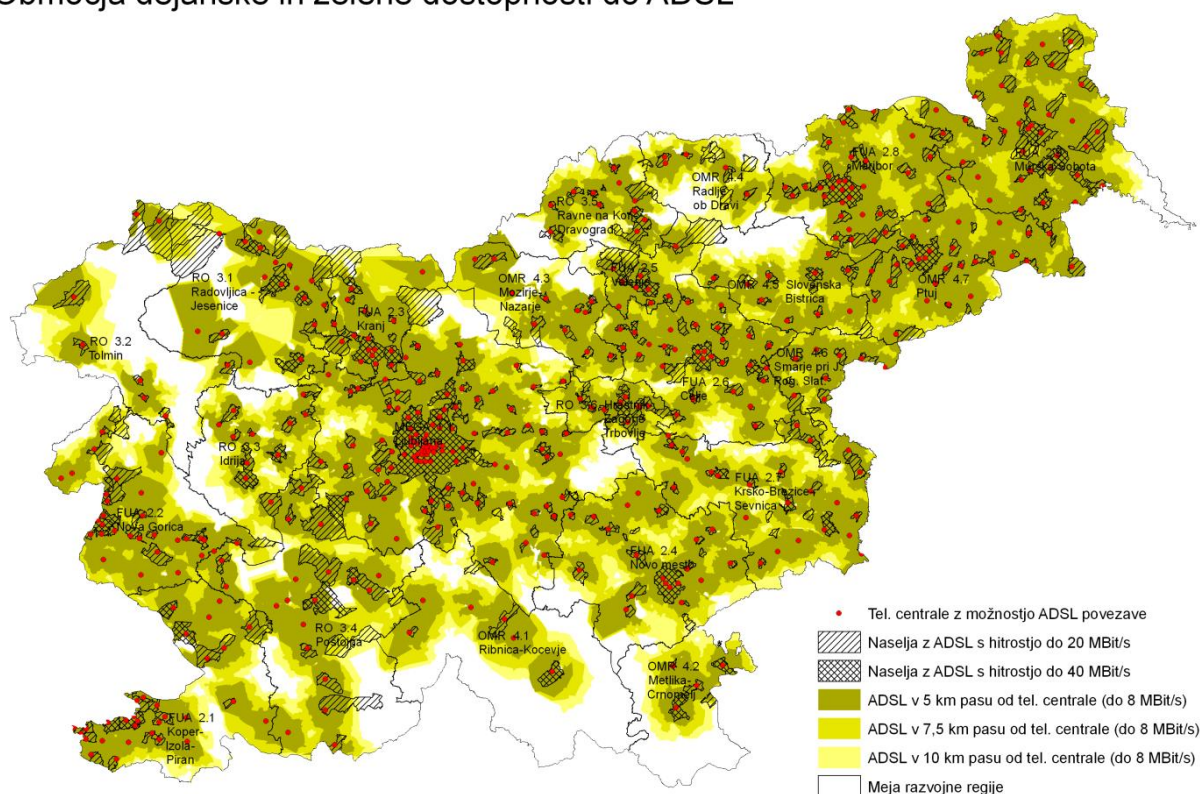
Oceno obsega osebnega prometa v odnosu do javnega prometa lahko opravijo pristojne službe na podlagi podatkov števnih mest (podatki so dostopni na DRSC). Kazalnik razmerja med javnim in zasebnim prometom ni vzpostavljen.

P11 – Dostopnost IKT tehnologije

<i>Opredelitev:</i>	Opredelijo se območja »belih lis«, ki so brez dostopnosti IKT tehnologije
<i>Raven opazovanja:</i>	Naselje
<i>Vir:</i>	SURS, Ministrstvo za infrastrukturo, Nosilci dejavnosti
<i>Časovna serija:</i>	letno
<i>Časovni interval:</i>	letno
<i>Metodološka opomba:</i>	Prikazani rezultati ne vsebujejo podatkov o dostopnosti do širokopasovnih povezav preko optičnih kablov. Te podatke bo treba za poglobljeno analizo dostopnosti do IKT še pridobiti.

Slika 26: P11-1 - Območja dejanske in želene dostopnosti do ADSL

Območja dejanske in želene dostopnosti do ADSL

Vir podatkov: Telekom 2005, 2007, Mobitel 2005; obdelava podatkov in kartografski prikaz Zavodnik Lamovšek, 2007

Regionalne razlike v razvoju IKT v Sloveniji so vidne tako med različnimi regijami kot znotraj posameznih regij. Te razlike temeljijo na »osi«, ki deli urbane aglomeracije (jedrna območja) in podeželska (obrobna) območja. Že grob prikaz rezultatov je pokazal, da so IKT bolj razvite v tudi sicer razvitejših regijah. Regije s slabšimi socio-ekonomskimi kazalci pa zaostajajo tudi v razvoju IKT (Zavodnik Lamovšek, 2007). Poudariti je treba še eno ugotovitev, da so jedrna območja po površini bistveno manjša od obrobja, v njih pa živi večina prebivalcev v posamezni regiji. Tako je za razvoj v jedrnih območjih treba relativno malo IKT (in druge) infrastrukture, ki se glede na potrebe vse bolj tehnološko zahtevnih odjemalcev neprestano izboljšuje. Hkrati z razvojem IKT infrastrukture in storitev pa se v jedrnih območjih kopičijo tudi ostale

dejavnosti, predvsem v terciarnem sektorju, narašča število delovnih mest, na katerih se zaposlujejo dobro izobraženi ljudje (Zavodnik Lamovšek, 2007).

Glede na večino izbranih kazalnikov (Zavodnik Lamovšek, 2007) se kažejo kot najslabše razvita območja Nazarje–Mozirje, Radlje ob Dravi Ribnica–Kočevje in Tolmin, kar je verjetno posledica slabše naravno-geografske lege ter velike oddaljenosti od največjih urbanih središč, s tem pa posledično tudi slabše infrastrukturne opremljenosti, manj razvitega gospodarstva, šolstva, zdravstva ... Na drugi strani pa sta najbolj razviti območji Ljubljana in Maribor, pri čemer se Ljubljana ne uvršča v sam vrh po vseh kazalnikih. Presenetljivo visoko se uvrščata Murska Sobota, ki ima sicer veliko strukturnih in razvojnih težav (ZSSRR, 2005) in Ptuj. Podatki kažejo na to, da imata obe območji zelo velik potencial za razvoj z nadaljnjimi vlaganji v zmogljivejšo IKT infrastrukturo in storitve, z ustreznimi vlaganji v R&R ter z intenzivnim povezovanjem z gospodarstvom.

Tako ima že sedaj praktično vsak prebivalec Slovenije dobre možnosti za pridobitev solidne širokopasovne povezave. Tudi Evropska unija v Strategiji za Evropo 2020 (2010) široko uporabo informacijske in telekomunikacijske tehnologije (IKT) prepoznava kot nujnost za rast, zato je dostop do infrastrukturnih povezav velikega pomena. Prostorska distribucija internetne infrastrukture je pomembna za promocijo policentričnega in uravnoveženega evropskega prostora kjer so vse regije in mesta povezava z globalnim pretokom informacij in dejavnosti. Cilj do leta 2013 je zagotoviti, da bodo imela vsa evropska gospodinjstva dostop do interneta visokih hitrosti, ki naj bi do leta 2020 omogočal najhitrejšo možno internetno povezavo do 50 % gospodinjstvom (Digitalna agenda za Evropo, 2010).

V Sloveniji so doseženi že dokaj dobri rezultati, kar nam kažejo območja in število prebivalcev z omogočeno dostopnostjo do ADSL priključkov, kar je prikazano na sliki P12-1 in preglednici P12-1 (dostopnosti do drugih širokopasovnih povezav ni bilo mogoče prikazati zaradi nedostopnosti podatkov; do Zavodnik Lamovšek, 2007). Slika P12-1 in preglednica P12-1 hkrati prikazujeta tudi območja, kjer so še vedno prisotne tako imenovane »bele lise« (Javni razpis za izgradnjo ..., 2010), na katerih ni nikakršnega dostopa do širokopasovnih omrežij (ADSL, UMTS, brezžične povezave, optični kabel ...). Izračunano je tudi število prebivalcev, ki tega dostopa nima. Oba podatka sta lahko vodilo za nadaljnje opremljanje prostora ter krepitev policentričnega razvoja Slovenije.

Preglednica 14: P11-1 - Dejansko in zeleno število prebivalcev z možnim dostopom do ADSL v Sloveniji

Oddaljenost od telefonskih central, ki omogočajo ADSL-povezave	Št. preb. v izbranem območju	Delež preb. v izbranem območju (%)	Opomba
5-km pas od telefonske centrale	1.753.788,00	87,80	Dejanska možnost uporabe ADSL)
7,5-km pas od telefonske centrale	1.872.153,00	93,72	Simulacija
10-km pas od telefonske centrale	1.909.267,00	95,58	Simulacija
> 10-km pas od telefonske centrale (območje cele Slovenije in vseh njenih prebivalcev)	1.997.590,00	100,00	Cilj Strategije razvoja širokopasovnih omrežij do leta 2010*

Izvorni podatki: Telekom 2005, EHIŠ v povezavi s centralnim registrom prebivalstva, SURS, GURS 2004, obdelava podatkov in kartografski prikaz Zavodnik Lamovšek, 2007

V Sloveniji so cilji, glede na že dosežene rezultate postavljeni bistveno višje, in sicer pokritost s širokopasovnimi omrežji za celotno populacijo Slovenije (Strategija razvoja ..., 2008), kar lahko merilo z naslednjim kazalnikom:

- s številom računalnikov (IP – naslov internetnih protokolov oz identifikacijskimi številkami računalnikov), ki imajo dostop do širokopasovnega omrežja. S pomočjo sledljivosti, ki jo omogoča internet, se pokaže tudi geografska lokacija teh računalnikov, tako da lahko s tem ugotavljamo tudi prostorsko razporejenost uporabnikov in s tem pokritost ozemlja s širokopasovnimi omrežji.

Doseganje ostalih ciljev v povezavi z razvojem IKT pa lahko merimo še s kazalnikoma:

- investicijskih vlaganj v razvoj IKT na posameznih območjih ter
- števila uporabnikov e-storitev po različnih teritorialnih območjih na ravni NUTS 5 in NUTS 3 na vseh področjih uporabe e-storitev, predvsem pa na področjih uprave, zdravstva, šolstva, učinkovite rabe energije, varstva okolja itd.

P12 – Število objektov priključenih na javno vodovodno omrežje

Opredelitev: Število vseh objektov priključenih na javno vodovodno omrežje in odnos do vseh objektov

Raven opazovanja: Naselje, REN

Vir: SURS, ARSO, GURS

Časovna serija: letno

Časovni interval: letno

Metodološka opomba: Podatki na SURS so dostopni na ravni regije za leto 2012. Za spremljanje prostorskega razvoja bi potrebovali podatek za vsak objekt, na naselje. Smiselno bi bilo spremljati objekt, ki so priključeni na vodovodno omrežje (REN) ter trend izgradnje in priključevanja objektov po naseljih.

Preglednica 15: 12-1 - Dolžina vodovodnega omrežja in število vodovodnih priključkov

	2012	
	Dolžina vodovodnega omrežja (v km)	Število vodovodnih priključkov
SLOVENIJA	21656	487953
Pomurska	1434	35299
Podravska	3459	80191
Koroška	556	13114
Savinjska	4112	60742
Zasavska	319	5989
Posavska	1325	20423
JV Slovenija	1860	41545
Primorsko-notranjska	811	14405
Osrednjeslovenska	3300	93748
Gorenjska	1594	43771
Goriška	1540	40870
Obalno-kraška	1347	37857

Vir podatkov: SURS

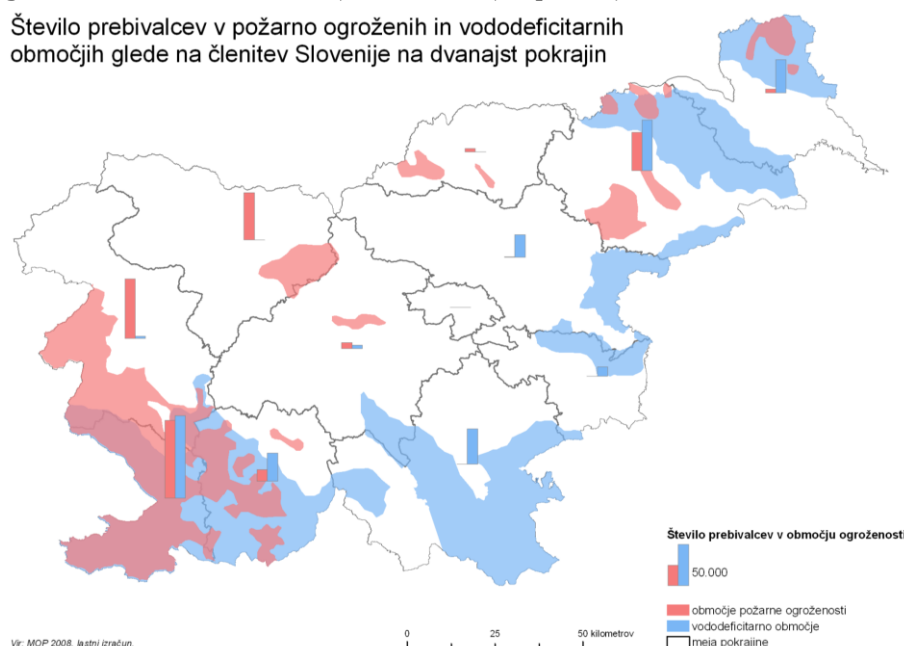
Podatek je dostopen le za leto 2012, zato iz njega ne moremo razbrati trenda dogodkov.

P13 – Število in delež prebivalstva na vododeficitarnih območjih

Opredelitev: Število in delež prebivalstva na vododeficitarnih območjih
Raven opazovanja: Naselje, EHIŠ
Vir: ARSO, GURS
Časovna serija: letno
Časovni interval: letno
Metodološka opomba: /

Slika 27: Število prebivalcev v požarno ogroženih območjih in vododeficitarnih območjih glede na členitev Slovenije na dvanajst pokrajin

Število prebivalcev v požarno ogroženih in vododeficitarnih območjih glede na členitev Slovenije na dvanajst pokrajin

Preglednica 16: Delež prebivalcev v vododeficitarnih območjih. K pregledu so dodana še vodovarstvena območja na državni in lokalni ravni

Zap. št.	Pokrajina	Vodovarstvena območja		Vododeficitarna območja
		državni nivo	občinski nivo	
1	Pomurska	3 %	3 %	31 %
2	Podravska	49 %	1 %	19 %
3	Koroška	0 %	1 %	0 %
4	Savinjska	0 %	2 %	11 %
5	Zasavska	0 %	1 %	0 %
6	Posavska	0 %	8 %	16 %
7	Jugovzhodna Slovenija	0 %	5 %	31 %
8	Osrednjeslovenska	48 %	5 %	1 %
9	Gorenjska	0 %	1 %	0 %
10	Primorsko-notranjska	2 %	27 %	68 %
11	Goriška	0 %	6 %	2 %
12	Obalno-kraška	5 %	7 %	98 %

Vir: Pogačnik, Zavodnik Lamovšek, Drobne, 2009

Podatki kažejo, da je delež prebivalstva v ogroženih območjih v pokrajinah pod 1 %. S stališča razvoja je ta podatek ugoden, saj kaže na to, da v ogroženih območjih ni

pretirano veliko stanovanjske in druge gradnje, ki bi ob večjih nesrečah predstavljala preveliko finančno obremenitev za pokrajino. Kljub temu pa so v nekaterih pokrajinah ta območja obsežnejša.

P14 – Število in delež objektov priključenih na komunalno omrežje po naseljih

Opredelitev: Število in delež objektov priključenih na komunalno omrežje po naseljih
Raven opazovanja: Naselje, EHIŠ
Vir: ARSO, GURS, SURS
Časovna serija: letno
Časovni interval: letno
Metodološka opomba: Kazalnik bi potrebovali na ravni naselja, za vsak objekt posebej. Potrebno spremljat trend izgradnje in priključevanja objektov na komunalno omrežje.

Preglednica 17: 14-1 - Dolžina kanalizacijskega omrežja in število priključkov na komunalno omrežje

	2012		2013		Sprememba_2012_2013	
	Dolžina kanal. omrežja (km)	Št. priključkov	Dolžina kanal. omrežja (km)	Št. priključkov	Sprememba dolžina kanal. omrežja (km)	Sprememba št. priključkov (%)
SLOVENIJA	8096	250211	8501	267676	405	7,0 %
Vzhodna Slovenija	4218	126715	4747	146408	529	15,5 %
Pomurska	704	20718	818	22910	114	10,6 %
Podravska	1157	43816	1202	42926	45	-2,0 %
Koroška	369	7786	392	16557	23	112,7 %
Savinjska	810	24301	1081	30329	271	24,8 %
Zasavska	131	1493	130	3247	-1	117,5 %
Posavska	323	7060	339	7812	16	10,7 %
Jugovzhodna Slovenija	592	15620	635	16654	43	6,6 %
Primorsko-notranjska	132	5921	150	5973	18	0,9 %
Zahodna Slovenija	3878	123496	3754	121268	-124	-1,8 %
Osrednjeslovenska	1913	55464	1616	57351	-297	3,4 %
Gorenjska	727	21613	779	22112	52	2,3 %
Goriška	526	20528	549	15454	23	-24,7 %
Obalno-kraška	712	25891	810	26351	98	1,8 %

Vir podatkov: SURS

Dolžina kanalizacijskega omrežja se v splošnem povečuje, čeprav se je v zahodni Sloveniji ter osrednjeslovenski regiji dolžina kanalizacijskega omrežja zmanjšala. Število priključkov na kanalizacijsko omrežje se v treh regijah zmanjšuje, občuten porast je v zasavski in koroški statistični regiji.

P15 – Število in delež objektov priključenih na čistilne naprave po tipu čistilne naprave

Opredelitev: Število vseh objektov priključenih na čistilne naprave. Upošteva se tudi objekte priključene na male čistilne naprave.

Raven opazovanja: Naselje, EHIŠ, REN

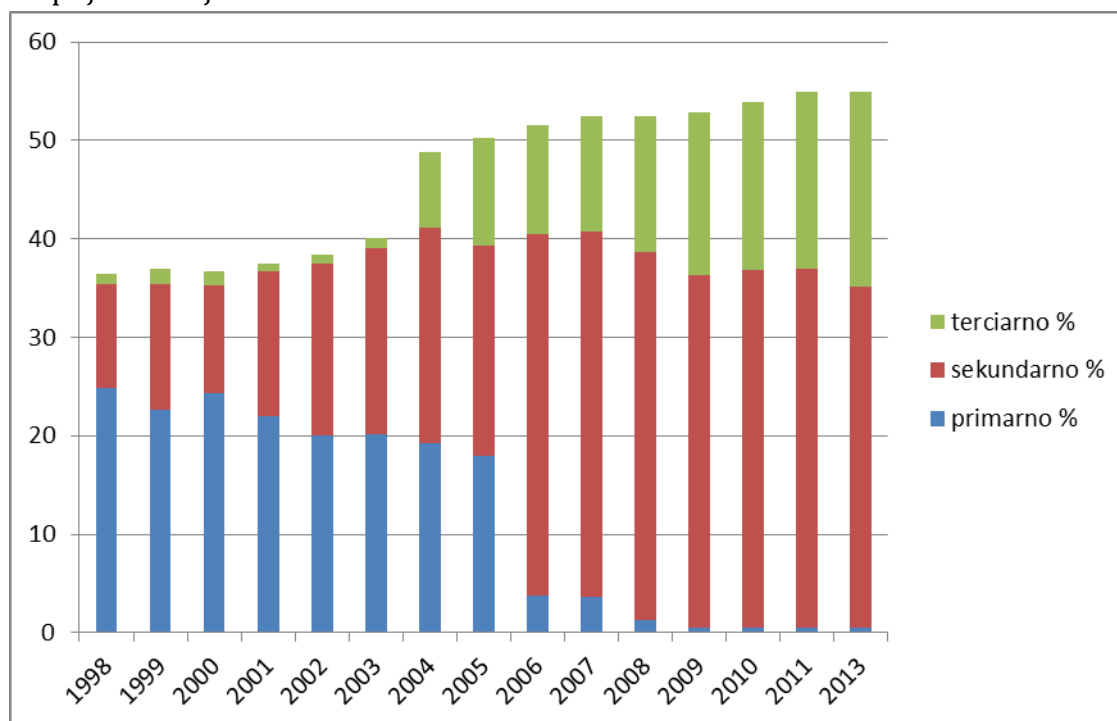
Vir: SURS, ARSO, GURS

Časovna serija: letno

Časovni interval: letno

Metodološka opomba: V naravovarstvenem atlasu ARSO je dostopen podatek o čistilnih napravah za leto 2003. Novejši podatek ni dostopen.

Grafikon 15: 16-1 - Delež prebivalcev Slovenije, katerih komunalne odpadne vode so se v posameznem letu čistile na komunalnih ali skupnih čistilnih napravah z določeno stopnjo čiščenja

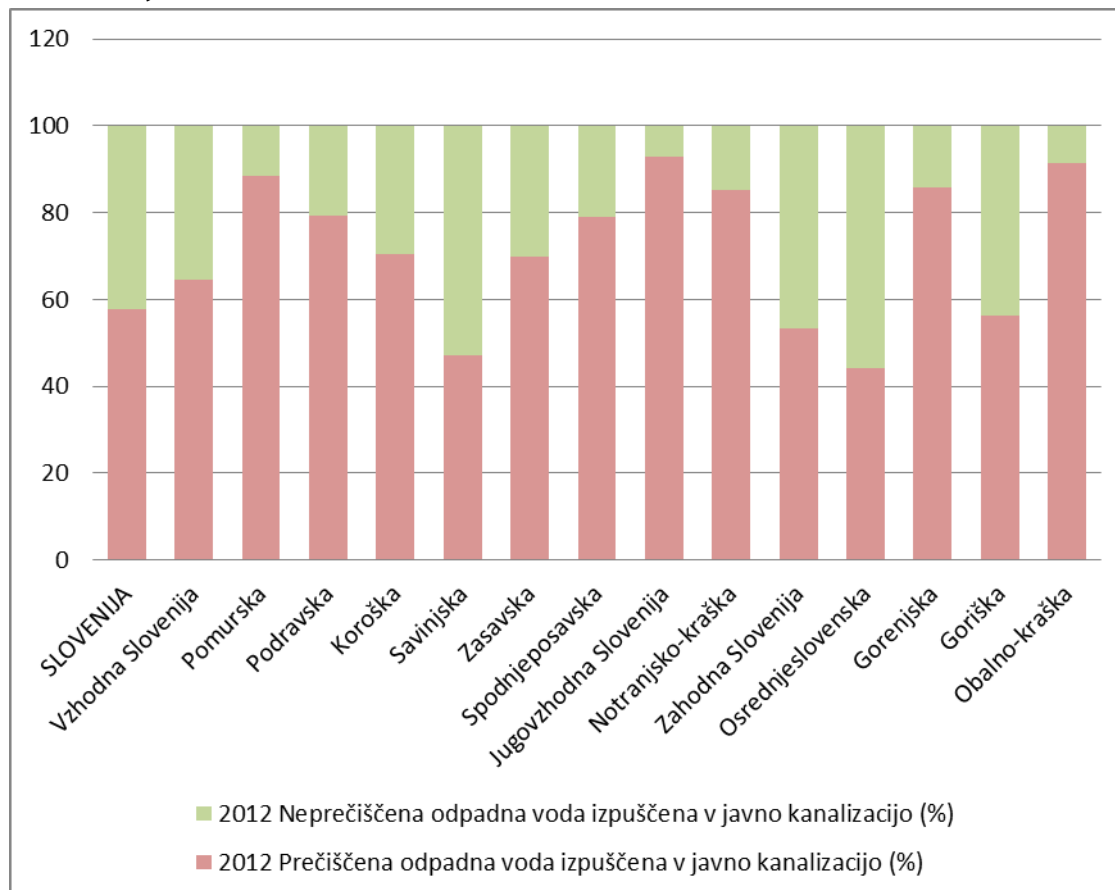

Vir podatkov: ARSO – KOS, VD02

Kazalnik prikazuje količino industrijske in komunalne odpadne vode ter delež prebivalcev, katerih odpadne vode se čistijo na komunalnih in skupnih čistilnih napravah, razvrščenih glede na stopnjo čiščenja po metodologiji iz Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode. Metodologijo povzema tudi slovenska Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav. V grobem določa, da je primarno čiščenje mehansko oziroma kemično. Odstrani manjši del organskih obremenitev in del obremenitev z usedljivimi snovmi. Sekundarno čiščenje je v splošnem biološko. Odstrani pretežni del obremenitev z organskimi snovmi in del (20 %-30 %) hranil. Terciarno čiščenje je tisto, ki poleg organskih obremenitev odstrani pretežni del obremenitev s hranili (dušik fosfor) (KOS, VD02)

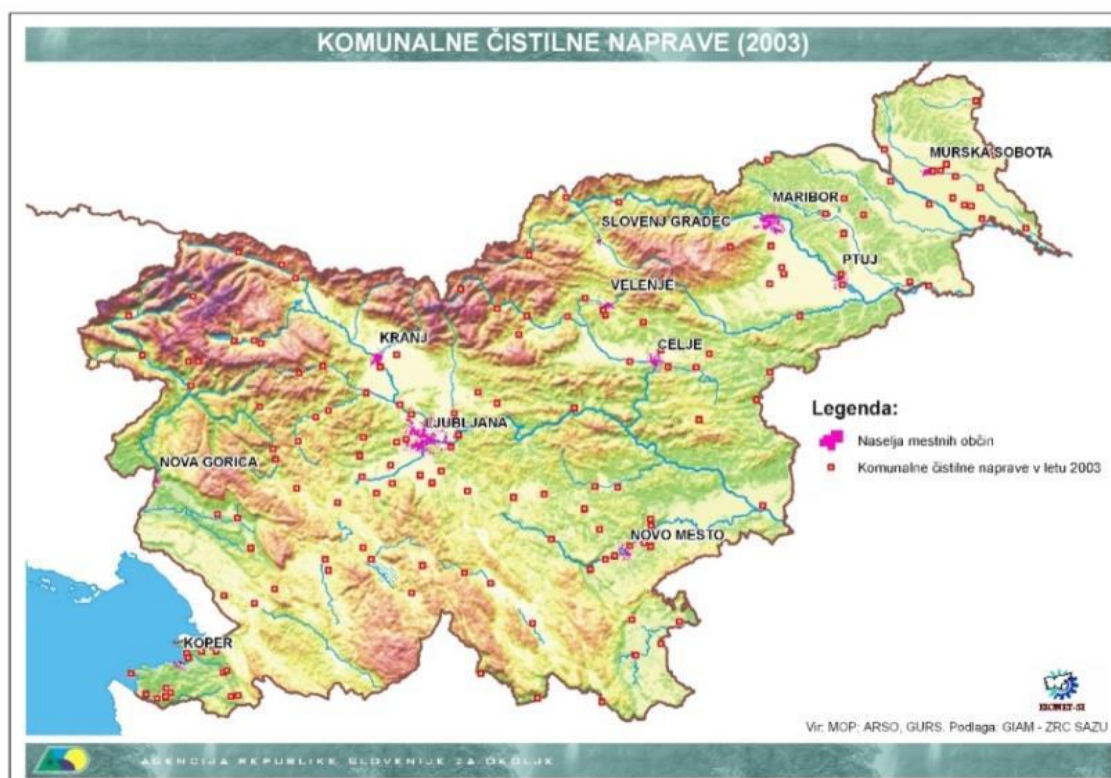
Delež prebivalcev v Sloveniji, ki so priključeni na čistilne naprave se je v letu 2013 povzpел na 55 %, povečuje pa se tudi delež terčialnega in sekundarnega čiščenja komunalnih odpadkov.

Grafikon 16: 15-2 - Delež prečiščene in neprečiščene odpadne vode izpuščene v javno kanalizacijo v % v letu 2012

Vir podatkov: SURS

Slika 28: 16-1: Komunalne čistilne naprave leta 2003

Vir: Naravovarstveni atlas, ARSO, 2014

P16 – Razpoložljive kapacitete komunalnih odlagališč

Opredelitev: Razpoložljive kapacitete regijskih centrov za odpadke in občinskih odlagališč komunalnih odpadkov

Raven opazovanja: Občina, regija

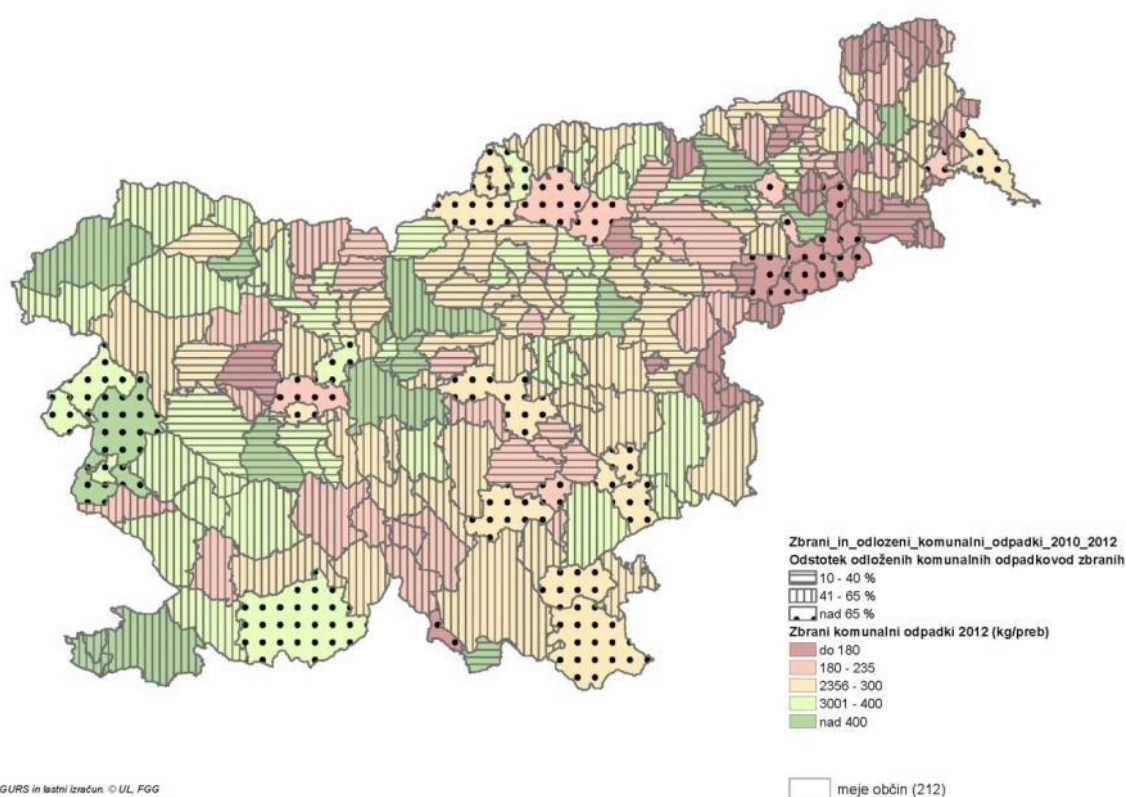
Vir: SURS, ARSO, Posamezni upravljavci regijskih odlagališč

Časovna serija: letno

Časovni interval: letno

Metodološka opomba: Trenutno ni na razpolago sistematično zbranih podatkov o razpoložljivih kapacitetah regijskih in občinskih komunalnih odlagališč.

Slika 29: 17-1 - Zbrani in odloženi komunalni odpadki (kg/prebivalca) po občinah v letu 2012 (barvna skala) ter odstotek odloženih odpadkov od zbranih v letu 2012

Vir podatkov: SURS

Preglednica 18: P16-1 - Količina zbranih in odloženih komunalnih odpadkov predstavljena v naslednjih razredih tudi na sliki P 17-1

Odstotek odloženih komunalnih odpadkov od zbranih komunalnih odpadkov po občinah v letu 2012	Število občin v posameznem razredu	Zbrani komunalni odpadki na prebivalca v občinah v letu 2012	Število občin v posameznem razredu
10 % do 40 %	69	Do 180 kg/preb	37
41 % do 65 %	100	180 kg/preb do 235 kg/preb	46
Nad 65 %	39	235 kg/preb do 300 kg/preb	67
		301 kg/preb do 400 kg/preb	40
		nad 400 kg/preb	20

Vir podatkov: SURS

Podatke o kapacitetah komunalnih odlagališč je možno zbrati pri nosilcih (upravljavcih) odlagališč. Ti podatki nam niso bili na razpolago.

P17- Število in delež na poplavno ogroženih območjih**P18 - Plazovita območja v Sloveniji in ogroženost prebivalstva**

Opredelitev: Število in delež prebivalcev na poplavno ogroženih območjih po naseljih.

Raven opazovanja: Naselje, občina

Vir: SURS, ARSO,

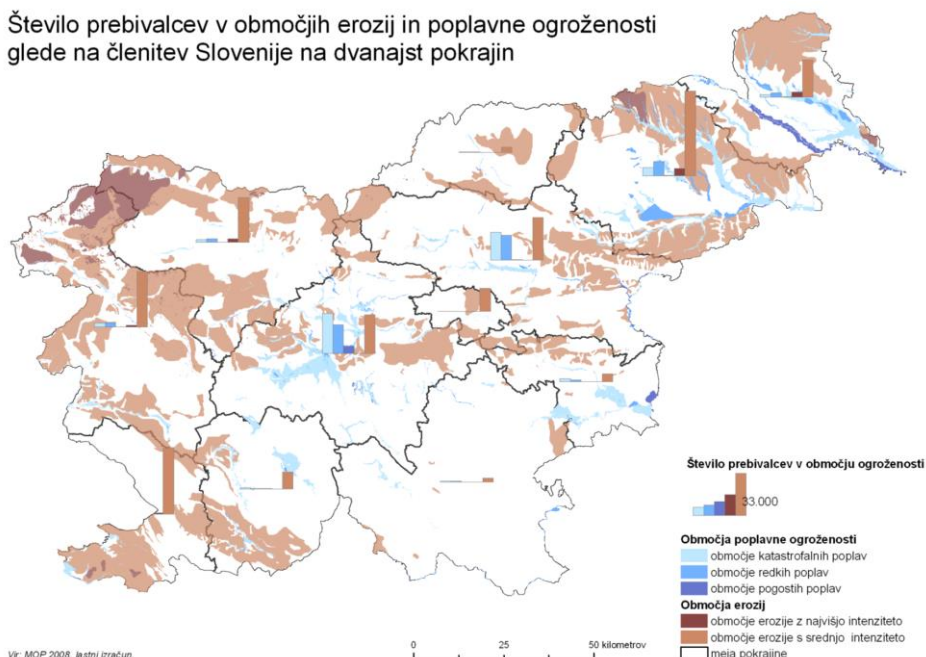
Časovna serija: letno

Časovni interval: letno

Metodološka opomba:

Slika 30: Število prebivalcev v območjih erozij in poplavne ogroženosti glede na členitev Slovenije na dvanajst pokrajin

Število prebivalcev v območjih erozij in poplavne ogroženosti glede na členitev Slovenije na dvanajst pokrajin

Vir: Pogačnik, Zavodnik Lamovšek, Drobne, 2009

Preglednica 19: P 18-1 - Delež prebivalcev v vseh obravnavanih ogroženih območjih glede na členitev Slovenije na dvanajst pokrajin.

Zap. št.	Pokrajina	Vodovarstvena območja		Vododeficitar na območja	Območja požarne ogroženosti	Erozijska območja najvišje intenzitete	Erozijska območja srednje intenzitete	Poplavna območja		
		državni nivo	občinski nivo					pogosta	redka	katastrofalna
1	Pomurska	3 %	3 %	31 %	3 %	3 %	23 %	0 %	2 %	2 %
2	Podravska	49 %	1 %	19 %	14 %	2 %	20 %	0 %	3 %	2 %
3	Koroška	0 %	1 %	0 %	6 %	0 %	5 %	0 %	1 %	1 %
4	Savinjska	0 %	2 %	11 %	0 %	0 %	13 %	0 %	7 %	8 %
5	Zasavska	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	39 %	0 %	0 %	0 %
6	Posavska	0 %	8 %	16 %	0 %	0 %	9 %	0 %	2 %	3 %
7	Jugovzhodna Slovenija	0 %	5 %	31 %	0 %	0 %	2 %	0 %	1 %	1 %
8	Osrednjeslovenska	48 %	5 %	1 %	2 %	0 %	6 %	1 %	5 %	7 %
9	Gorenjska	0 %	1 %	0 %	29 %	1 %	18 %	0 %	1 %	1 %
10	Primorsko-notranjska	2 %	27 %	68 %	28 %	0 %	27 %	1 %	1 %	2 %
11	Goriška	0 %	6 %	2 %	60 %	1 %	36 %	0 %	3 %	2 %
12	Obalno-kraška	5 %	7 %	98 %	93 %	1 %	51 %	0 %	0 %	1 %

Vir: Pogačnik, Zavodnik Lamovšek, Drobne, 2009

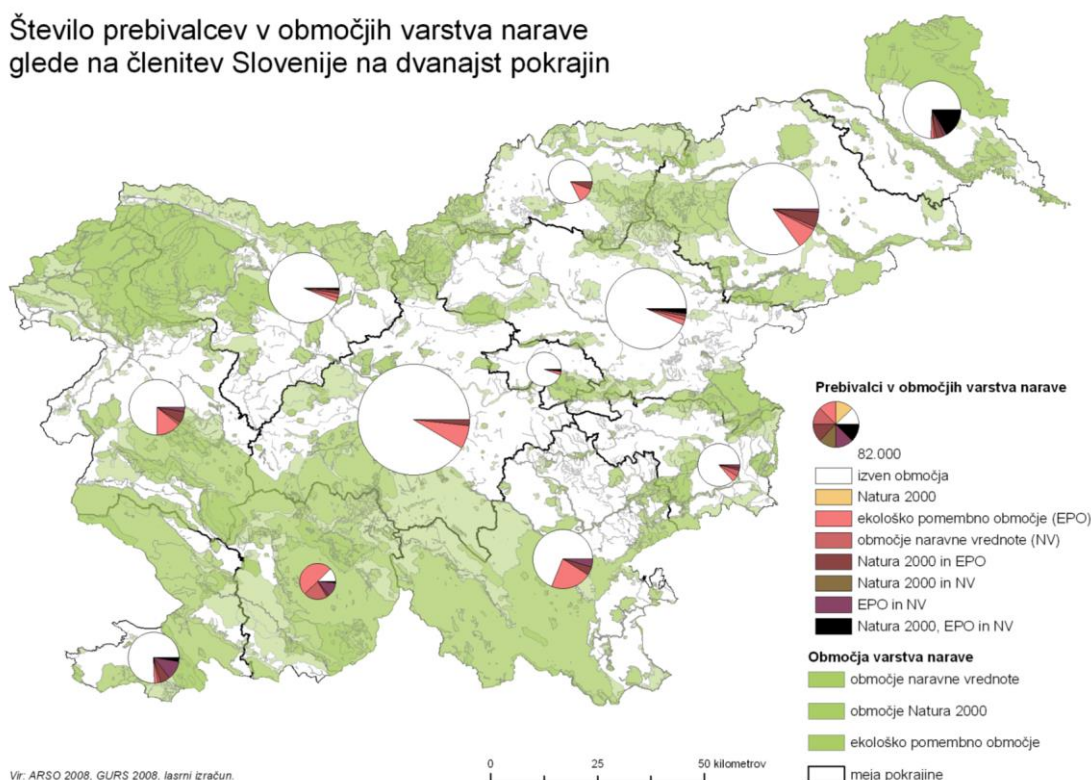
Opomba: K pregledu so dodana še vodovarstvena območja na državni in lokalni ravni

P20 – Število in delež prebivalcev in objektov v zavarovanih območjih narave

Opredelitev:	Število in delež prebivalcev v zavarovanih območjih narave (NATURA; EPO, ZN...)
Raven opazovanja:	Država, regija
Vir:	MOP, SURS, ARSO
Časovna serija:	letno
Časovni interval:	letno
Metodološka opomba:	Analiza je narejena le za število prebivalcev v območjih varstva narave. Rezultati so nekoliko starejši in prevzeti iz že obstoječe študije Analiza konceptov regionalizacije Slovenije s predlogom območij pokrajin (Pogačnik, Zavodnik Lamovšek, Drobne, 2009). Za novejša raziskave na tem področju je treba pridobiti podatke o številu prebivalcev na EHIŠ.

Slika 31: 20-1: Število prebivalcev v območjih varstva narave (območja naravnih vrednot, ekološko pomembna območja in območja Nature 2000) glede na členitev Slovenije na dvanajst pokrajin

Število prebivalcev v območjih varstva narave glede na členitev Slovenije na dvanajst pokrajin

Vir: Pogačnik, Zavodnik Lamovšek, Drobne, 2009

Iz analize števila prebivalcev v območjih varstva narave je razvidno, da so najboljšejejša območja ekološko pomembnih območij (EPO), sledijo jim območja Nature 2000, območja naravnih vrednot pa so po velikosti na zadnjem mestu. Podobno sliko kaže tudi število prebivalcev, ki živijo v posameznih območjih varstva narave.

Preglednica 20: P 20-1 - Delež prebivalcev v območjih varstva narave (NV, EPO in Natura 2000), statistične regije

zap. št.	Statistična regija	Skupaj	Izven	Natura 2000	EPO	Naravne vrednote	Natura 2000 + EPO	Natura 2000 + Naravne vrednote	EPO + Naravne vrednote	Natura 2000 + EPO + Naravne vrednote
1	Pomurska	100 %	74 %	0	2 %	1 %	5 %	0	1 %	17 %
2	Podravska	100 %	85 %	0	8 %	1 %	5 %	0	1 %	0 %
3	Koroška	100 %	82 %	0	12 %	0 %	6 %	0	0 %	0 %
4	Savinjska	100 %	94 %	0	2 %	1 %	1 %	0	0 %	2 %
5	Zasavska	100 %	95 %	0	3 %	0 %	1 %	0	0 %	1 %
6	Posavska	100 %	86 %	0	5 %	5 %	2 %	0	2 %	0 %
7	Jugovzhodna Slovenija	100 %	67 %	0	22 %	1 %	5 %	0	4 %	1 %
8	Osrednjeslovenska	100 %	89 %	0	7 %	1 %	2 %	0	1 %	0 %
9	Gorenjska	100 %	93 %	0	2 %	2 %	2 %	0	0 %	1 %
10	Primorsko-notranjska	100 %	13 %	0	50 %	21 %	2 %	0	13 %	1 %
11	Goriška	100 %	74 %	0	14 %	1 %	7 %	0	3 %	1 %
12	Obalno-kraška	100 %	76 %	0	2 %	2 %	6 %	0	12 %	2 %

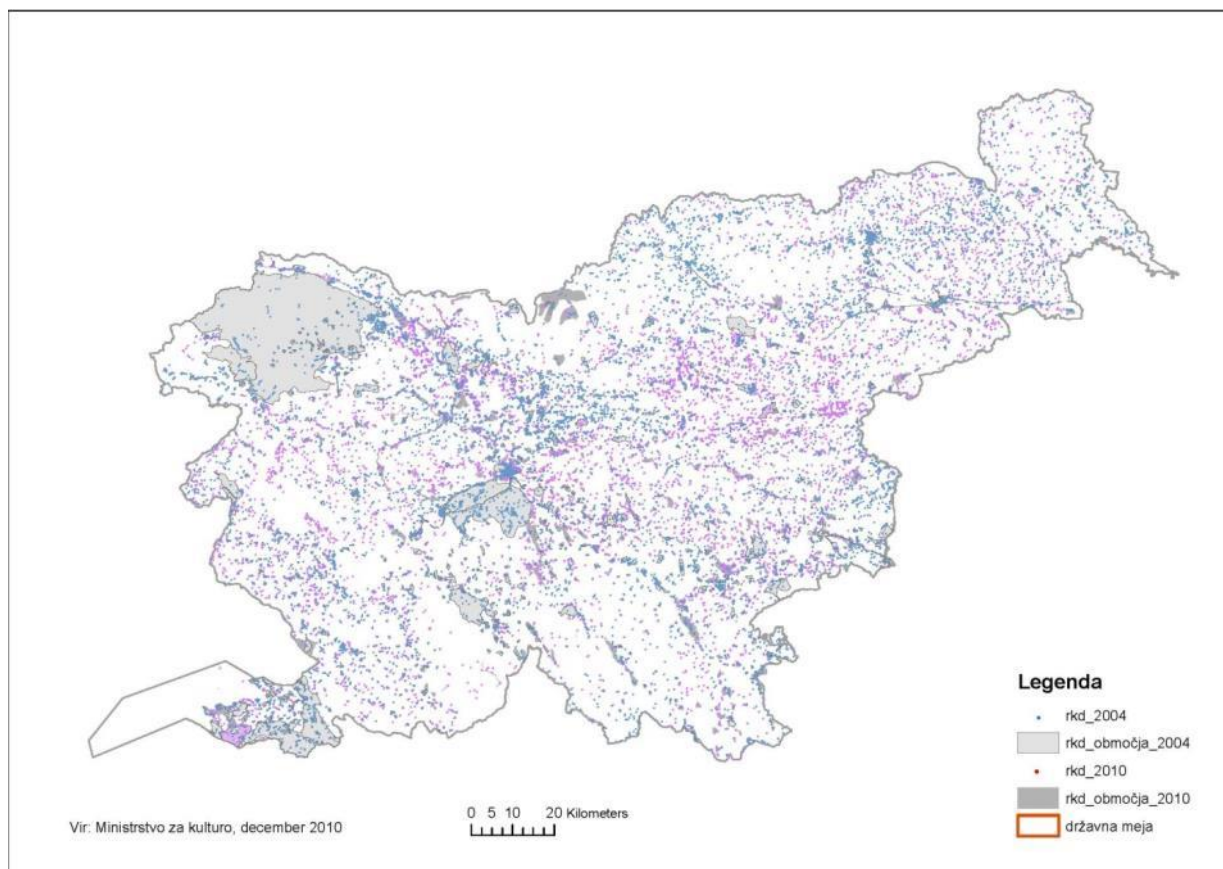
Vir: Pogačnik, Zavodnik Lamovšek, Drobne, 2009

Preglednica P 21-1 kaže zelo veliko neuravnoteženost med posameznimi regijami. Med primorsko-notranjsko regijo, v kateri živi v območjih varstva narave kar 87 % prebivalstva in osrednjeslovensko (11 %), gorenjsko (7 %), zasavsko (5 %) in savinjsko (6 %) regijo, v katerih je ta delež praktično obratno sorazmeren, so razlike zelo velike. V ostalih pokrajinah se delež prebivalstva v območjih varstva narave giblje med 33 % in 14 %. Kot v prejšnjih dveh primerih členitve Slovenije, je tudi tu najvišji delež prebivalstva po vseh regijah v EPO.

P21 – Sprememba števila enot kulturne dediščine

Opredelitev: Sprememba števila enot kulturne dediščine v opazovanih časovnih intervalih
Raven opazovanja: Država, regija
Vir: MK
Časovna serija: letno
Časovni interval: letno
Metodološka opomba: Podatke vodi in vzdržuje Ministrstvo za kulturo: register kulturne dediščine, ki se sproti ažurira in dopolnjuje.

Slika 32: 21-1 - Enote kulturne dediščine iz Registra kulturne dediščine, Slovenija, 2004, 2010

Vir: MK, 2011

V eRKD je bilo v letu 2004 vpisanih 15.096 enot kulturne dediščine različnih kategorij ter 11.946 območij kulturne dediščin. Leta 2010 je bilo evidentiranih 28.198 enot ter 21.794 območij kulturne dediščine.

P22 – Zaraščanje kmetijskih zemljišč

Opredelitev: Sprememba obsega kmetijskih zemljišč zaradi procesa zaraščanja
Raven opazovanja: Država
Vir: MOP, MKO
Časovna serija: letno
Časovni interval: letno
Metodološka opomba:

Preglednica 21: P22-1: Evidenca dejanske rabe kmetijskih zemljišč, Slovenija, 2006 in 2011-2012

		Površina (ha)			Indeks		Struktura (%)		
					2012/06	2012/11			
Šifra	Raba	2006	2011	2012			2006	2011	2012
1100	Njiva	181.336	182.293	181.934	100,3	99,8	27,5	27,4	27,4
1160	Hmeljišče	2.077	1.970	1.966	94,7	99,8	0,3	0,3	0,3
1180	Trajne rastline na njivskih površinah	309	335	334	108,1	99,7	0,0	0,1	0,0
1190	Rastlinjak	105	130	139	132,4	106,9	0,0	0,0	0,0
1211	Vinograd	22.278	21.445	21.111	94,8	98,4	3,4	3,2	3,2
1212	Matičnjak	37	55	55	148,6	100,0	0,0	0,0	0,0
1221	Intenzivni sadovnjak	4.793	4.365	4.340	90,5	99,4	0,7	0,7	0,7
1222	Ekstenzivni oz. travniški sadovnjak	20.688	24.088	24.576	118,8	102,0	3,1	3,6	3,7
1230	Oljčnik	1.618	1.812	1.822	112,6	100,6	0,2	0,3	0,3
1240	Ostali trajni nasadi	329	418	419	127,4	100,2	0,0	0,1	0,1
1300	Trajni travnik	369.662	361.491	359.101	97,1	99,3	56,1	54,3	54,0
1321	Barjanski travnik	6.458	6.008	5.948	92,1	99,0	1,0	0,9	0,9
1800	Kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem	7.317	9.922	9.952	136,0	100,3	1,1	1,5	1,5
	Kmetijska zemljišča v uporabi skupaj	617.007	614.332	611.697	99,1	99,6	93,7	92,4	92,0
1410	Kmetijsko zemljišče v zaraščanju	21.594	26.309	27.343	126,6	103,9	3,3	4,0	4,1
1420	Plantaža gozdnega drevja	317	272	225	71,0	82,7	0,0	0,0	0,0

1500	Drevesa in grmičevje	18.648	18.258	18.723	100,4	102,5	2,8	2,7	2,8
1600	Neobdelano kmetijsko zemljišče	1.107	6.038	6.572	593,7	108,8	0,2	0,9	1,0
	Kmetijska zemljišča skupaj	658.673	665.209	664.560	100,9	99,9	100,0	100,0	100,0

Vir: MKO

Po evidenci dejanske rabe kmetijskih zemljišč je v Sloveniji največ travniških površin. Trajni travniki, skupaj z barjanskimi travniki in kmetijskimi zemljišči, poraslimi z gozdnim drevjem, zavzemajo 56,4 % vseh kmetijskih zemljišč (2012). Njiv je nekaj več kot 27 %, ekstenzivnih sadovnjakov 3,7 %, vinogradov 3,2 %, intenzivnih sadovnjakov 0,7 %, ostalih kmetijskih rab pa je zelo malo (manj kot 1 %).

V kategoriji drevesa in grmičevje, ki zajema posamične površine, manjše od 2.500 m², vključuje pa tudi mejice in obvodno zarast (ozki linijski pasovi), je 2,8 % kmetijskih površin. Ta vrsta rabe predstavlja biološko pestre habitate, koristne za kmetijstvo in okolje. Zaskrbljujoče je, da je od vseh kmetijskih zemljišč kar 4,1 % površin v zaraščanju. Obseg kmetijskih zemljišč v zaraščanju se ne zmanjšuje. Vzroki za opuščanje kmetijskih zemljišč so različni, kot na primer nezainteresiranost lastnikov kmetijskih zemljišč za obdelovanje le-teh, nezadosten inšpekcijski nadzor preprečevanja zaraščanja in podobno.

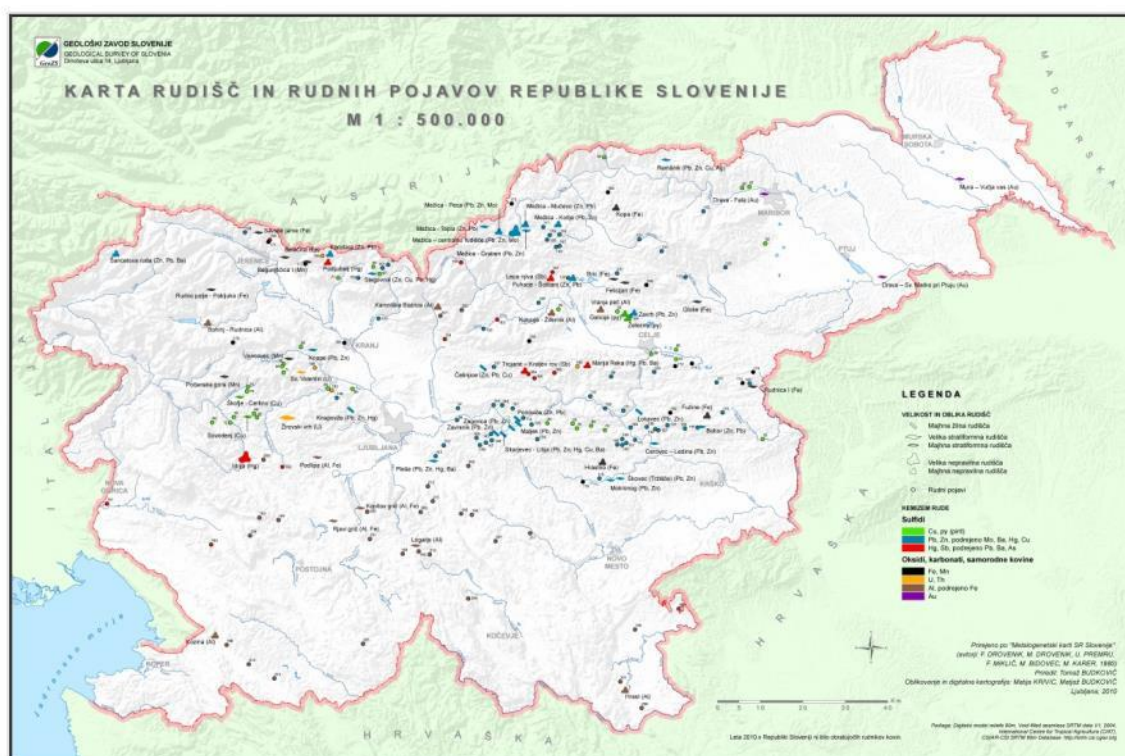
V primerjavi z evidenco dejanske rabe kmetijskih zemljišč 2006 se struktura rabe kmetijskih zemljišč v letu 2012 ni bistveno spremenila, podobna pa je ostala tudi skupna površina kmetijskih zemljišč. Rahel upad je zaslediti pri kmetijskih zemljiščih v uporabi. Med pomembnejšimi vrstami kmetijske rabe se je glede na leto 2006 najbolj povečala površina ekstenzivnih (travniških) sadovnjakov (+18,8 %) in oljčnikov (+12,6 %), zmanjšala pa površina intenzivnih sadovnjakov (-9,5 %), hmeljišč (-5,3 %) in vinogradov (-5,2 %). Pri njivah in travniških površinah ni prišlo do večjih sprememb (njive +0,3 %; trajno travinje, skupaj z barjanskimi travniki in kmetijskimi zemljišči, poraslimi z gozdnim drevjem -2,2 %).

Med drugimi vrstami rabe kmetijskih zemljišč so največje spremembe pri kmetijskih zemljiščih v zaraščanju (+26,6 % glede na leto 2006) ter pri neobdelanih kmetijskih zemljiščih, kjer se je površina glede na evidenco dejanske rabe 2006 povečala 5,4 krat. Porast površin neobdelanih kmetijskih zemljišč je v določeni meri tudi posledica krčitve gozda, pri čemer v času posnetka še ni bila vzpostavljena kmetijska raba. (Poročilo o stanju v kmetijstvu v letu 2012, Kmetijski inštitut, 2013)

P24 – Stopnja izkoriščanja naravnih rudnin in naravnih potencialov

- Opredelitev:** Prikaz območij izkoriščanja naravnih rudnin, stopnja izkoriščanja ter ocena naravnega potenciala
- Raven opazovanja:** Država, regija
- Vir:** *Geološki zavod Slovenije, Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje*
- Časovna serija:** letno
- Časovni interval:** letno
- Metodološka opomba:** Na Geološkem zavodu Slovenije so dostopni podatki nahajališč mineralnih surovin, ki imajo podeljeno rudarsko pravico (stanje zadnjega ažuriranja 2006) v katerem je evidentiranih 258 nahajališč (točk). Novejši podatki niso dostopni.

Slika 33: 24-1: Rudišča in rudni pojavi Slovenija, 2005

Vir: Geološki zavod Slovenije

P25 – Naravni prirast lesne biomase

Opredelev: Naravni prirast lesne biomase ter stopnja ohranjenosti gozda

Raven opazovanja: Država, regija

Vir: *Zavod za gozdove (ZGS)*

Časovna serija: letno

Časovni interval: letno

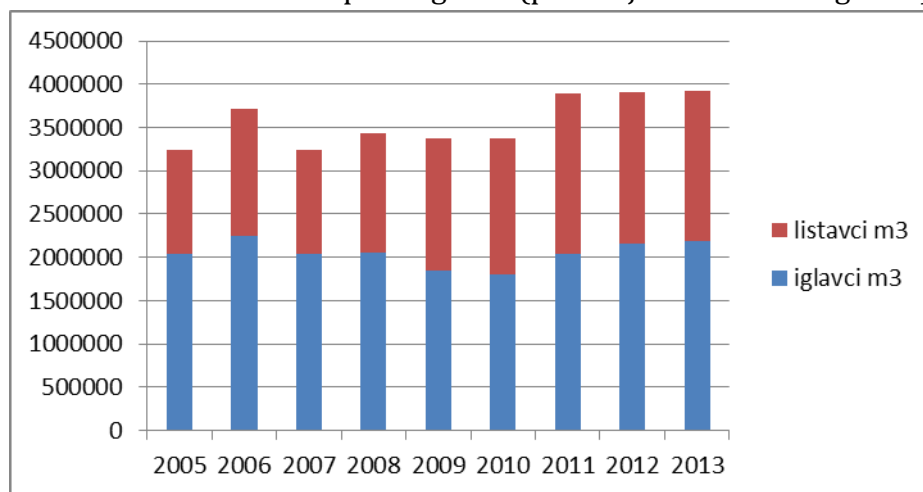
Metodološka opomba: Podatek o lesni zalogi s prirastkom in posekom se vodi kot kazalnik okolja GZ03. Podatke letno vzdržuje Zavod za gozdove Slovenije. Podatki se vodijo na ravni gozdnogospodarskih enot.

Lesna zaloga: Prostornina živih dreves s skorjo in premerom večjim kot 10 cm v prsni višini (ali nad nepravilnostmi oblike debla). Vključuje deblo nad tlemi ali višino panja do vrha oz. minimalnega premera 5 cm. Veje v lesno zalogo niso vključene.

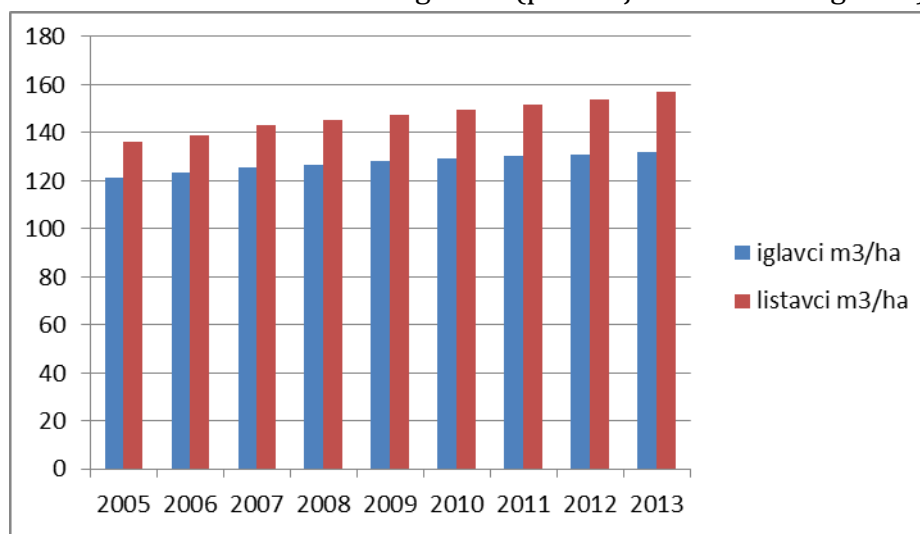
Prirastek: Povprečni letna prostornina prirastka skozi določeno časovno obdobje z merjenim premerom drevesa v prsni višini (ali nad nepravilnostmi oblike debla) in vključuje prirastek dreves, ki so bili posekani v tem časovnem obdobju.

Posek: Povprečni letni volumen dreves, živih ali odmrlih z merjenim premerom drevesa (s skorjo), ki so bili posekani v določenem obdobju. Vključuje drevesa ali dele dreves, ki niso bili odstranjeni iz gozda

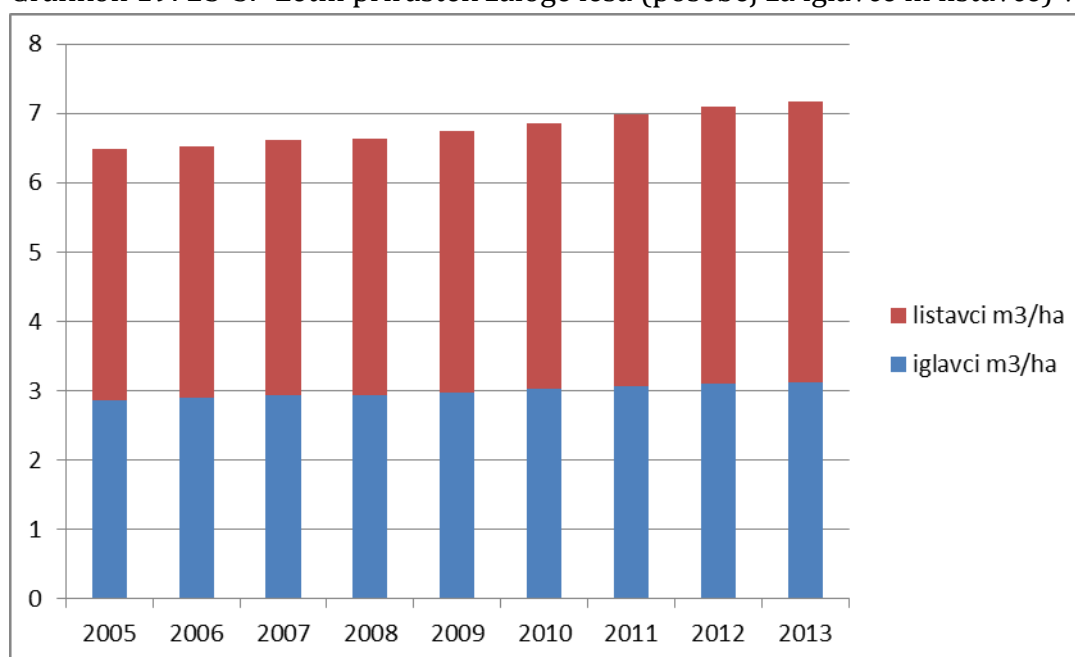
Grafikon 17: 25-1: Letni posek gozda (posebej za listavce in iglavce) v m³

Vir: Zavod za gozdove, 2014, KOS; GZ03

Grafikon 18: 26-2 - Letna zaloga lesa (posebej za listavce in iglavce) v m³

Vir: Zavod za gozdove, 2014, KOS; GZ03

Grafikon 19: 25-3.- Letni prirastek zaloge lesa (posebej za iglavce in listavce) v m³

Vir: Zavod za gozdove, 2014, KOS; GZ03

V Sloveniji se gozdovi z vidika lesnih zalog in prirastka že dolga desetletja krepijo. To je predvsem posledica načrtnega gospodarjenja z gozdovi, delno pa tudi posledica sprememb v metodologiji ugotavljanja lesne zaloge (okularno ocenjevanje – kontrolno vzorčna metoda).

Delež prirastka slovenskih gozdov se glede na lesno zalogo ohranja na približno isti ravni. Tem trendom sledi tudi določen možni posek, katerega realizacija je bila v preteklem desetletju le okoli 75-odstotna.

Po poročilih Zavoda za gozdove Slovenije za leto 2014 znaša lesna zaloga 289 m³/ha, prirastek 7,17 m³/ha, količina poseka pa 3.923.995 m³. V zadnjih 60 letih sta se

hektarska lesna zaloga in prirastek povečala za 130 %, medtem ko je posek v tem času nihal med 2 milijonoma m³ (v letu 1991) do skoraj 4 milijon m³ (v letu 2013) kar je predstavljalo med 100 % prirastka v petdesetih letih 20. stoletja do manj kot 40 % v začetku devetdesetih let. Danes znaša posek približno 50 % prirastka. Razlog za tako veliko akumulacijo lesne zaloge v slovenskih gozdovih ter za takšna gibanja prirastka je smotrno gospodarjenje z gozdovi.

Posek nakazuje na ekonomsko in socialno rabo gozdnih virov v nacionalni ekonomiji in odvisnih lokalnih skupnosti.

P26 – Proizvedena električna energija iz obnovljivih virov energije

Opredelitev: Proizvedena električna energija iz vetrne, sončne, geotermalne in bio energije

Raven opazovanja: Država, regija

Vir: SURS

Časovna serija: letno

Časovni interval: letno

Metodološka opomba: Podatki so dostopni na SURS od leta 2002 dalje. V kategorijo samoproizvajalcev je vključena tudi proizvodnja malih zasebnih hidroelektrarn. Podatki so dostopni na ravni Slovenije.

Preglednica 22: 27-1 - Bruto proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov in odpadkov v MWh. (A: Proizvajalci po glavni dejavnosti; B: samoproizvajalci).

	2008		2009		2010		2011		2012	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Bruto proizvodnja - SKUPAJ	3.981.413	328.605	4.641.346	268.180	4.647.454	283.006	3.738.076	290.213	4.139.094	37.7557
Hidroelektrarne - skupaj	3.757.667	260.196	4.549.972	162.784	4.536.584	159.581	3.580.820	122.452	3.961.148	119.337
Hidroelektrarne do 1 MW	67.502	196.746	68.666	91.383	75.318	99.803	55.715	72.643	56.494	78.935
Hidroelektrarne od 1 do 10 MW	129.210	63.450	146.724	71.401	154.198	59.778	114.195	49.809	120.948	40.402
Hidroelektrarne nad 10 MW	3.560.955	-	4.334.582	-	4.122.350	-	3.266.854	-	3.596.008	-
Črpalna hidroelektrarna	-	-	-	-	184.718	-	144.056	-	187.698	-
Geotermalna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fotovoltaika	509	228	977	2997	1089	11.772	2280	63424	5669	157.137
Solarna termična elektrika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Veter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Industrijski odpadki (neobnovljivi)	-	3104	-	4344	-	4557	6986	575	6070	-
Komunalni odpadki (obnovljivi)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Komunalni odpadki (neobnovljivi)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Les in druga trdna biomasa	203.828	28.579	59.132	60.486	50.582	68.946	58.541	66.596	49.745	64.438
Šota	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deponijski plin	-	31.564	-	30.677	-	29.515	-	27.990	-	27.685
Plin iz čistilnih naprav	7217	4934	7151	4790	5436	6027	5755	5601	7395	5049
Drugi bioplina	12.192	-	24114	2102	53763	2608	83.694	3575	109067	3911

Vir podatkov: SURS, 2014

Podatki so dostopni na SURS od leta 2002, v preglednici prikazani od leta 2008

Preglednica 23: 27-2 - Poraba obnovljivih virov energije in odpadkov. (T: transformacija; KR : končna poraba). Podatki so dostopni od leta 2002, v preglednici prikazani od leta 2008

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
--	------	------	------	------	------	------

	T	KR	T	KR	T	KR	T	KR	T	KR	T	KR
Geotermalna (TJ)	-	-	-	265	83	1045	72	1160	84	1276	-	-
Solarna termična (TJ)	-	-	-	325	-	348	-	369	-	392	-	-
Industrijski odpadki - neobnovljivi (TJ)	17	591	24	804	21	954	264	964	316	1017	310	1143
Komunalni odpadki - obnovljivi (TJ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Komunalni odpadki - neobnovljivi (TJ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Les in druga trdna biomasa (TJ)	2916	16710	1855	20602	1793	20432	1913	21764	1796	21649	1958	22449
Šota (TJ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deponijski plin (TJ)	279	65	285	64	263	61	239	59	228	59	235	62
Plin iz čistilnih naprav (TJ)	70	60	110	16	82	35	83	30	103	27	97	20
Drugi bioplina (TJ)	57	58	455	7	821	11	1083	12	1166	14	1026	14
Biodizel (TJ)	-	932	-	1169	-	1752	-	1312	-	1919	-	-
Biobencin (TJ)	-	97	-	75	-	117	-	152	-	214	-	-

Vir podatkov: SURS,2014

G - Vpliv gospodarstva na regionalni prostorski razvoj

Za spremljanje vpliva gospodarstva na regionalni oziroma občinski prostorski razvoj predlagamo spremljanje naslednjih kazalnikov (podrobneje o kazalnikih v poglavju 2.3 Nabor kazalnikov za spremljanje prostorskega razvoja):

- G1 - Gibanje gospodarske rasti (stopnja rasti BDP)
- G2 - Gibanje BDP na prebivalca
- G3 - Gibanje strukture dodane vrednosti po regijah
- G4 - Gibanje strukture gospodarstva glede na domači, proizvodni in ustvarjalni profil
- G9 - Gibanje razmerja med vrednostmi »greenfield« in »brownfield« investicijami
- G10 - Gibanje družbenih proizvodnih investicij v osnovna sredstva
- G11 - Gibanje števila delovnih mest
- G12 - Gibanje stopnje registrirane brezposelnosti
- G13 - Gibanje indeksa delovne mobilnosti
- G14 - Gibanje potovalnih časov delovne mobilnosti iz drugih občin/regij
- G15 - Gibanje kapacitet po vrstah turistične dejavnosti
- G16 - Gibanje prihodov turistov (domači in tuji)
- G17 - Gibanje nočitev turistov (domači in tuji)
- G18 - Gibanje deleža BDV iz turistične dejavnosti na prebivalca
- G19 - Gibanje števila počitniških stanovanj
- G20 - Gibanje stopnje izkoriščenosti stavbnega fonda v turistične namene

V nadaljevanju prikažemo možnost analize izbranih kazalnikov, kjer smo nekatere kazalnike posebej razdelali na podkategorije. Iz zgornjega nabora kazalnikov nismo podrobneje analizirali naslednje kazalnike:

- G9 - Gibanje razmerja med vrednostmi »greenfield« in »brownfield« investicijami – ta kazalnik ni mogoče analizirati brez poglobljene nadaljnje študije in opredelitve investicij po izbranih kategorijah »greenfield« in »brownfield«;
- G14 - Gibanje potovalnih časov delovne mobilnosti iz drugih občin/regij – SURS nima ustrezno zajetih podatkov za verodostojen izračun tega kazalnika (nekatere interakcije delovne mobilnosti v občinah ponora niso vedno pravilno registrirane v Statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP): delovno mesto je zapisano na sedež podjetja namesto na dejansko lokacijo dela, hkrati pa se pojavlja problem izvora, ko se zaradi pomanjkanja podatkov beleži občina izvora iz stalnega prebivališča);
- G18 - Gibanje deleža BDV iz turistične dejavnosti na prebivalca – trenutno ta podatek ločeno za turistično dejavnost ne obstaja, obstaja samo podatek o drugih dejavnostih (RSTU);
- G20 - Gibanje stopnje izkoriščenosti stavbnega fonda v turistične namene – trenutno ta podatek ločeno za turistično dejavnost še ne obstaja; SURS bi lahko izračunal kazalnik iz razpoložljivih podatkov.

G1 – Gibanje gospodarske rasti (stopnja rasti BDP)
G2 – Gibanje BDP na prebivalca

Opredelitev: Bruto domači proizvod je enak vsoti bruto dodane vrednosti v osnovnih cenah vseh dejavnosti in neto davkov na proizvode (davki na proizvode zmanjšani za subvencije po proizvodih).

Raven opazovanja: regionalna raven

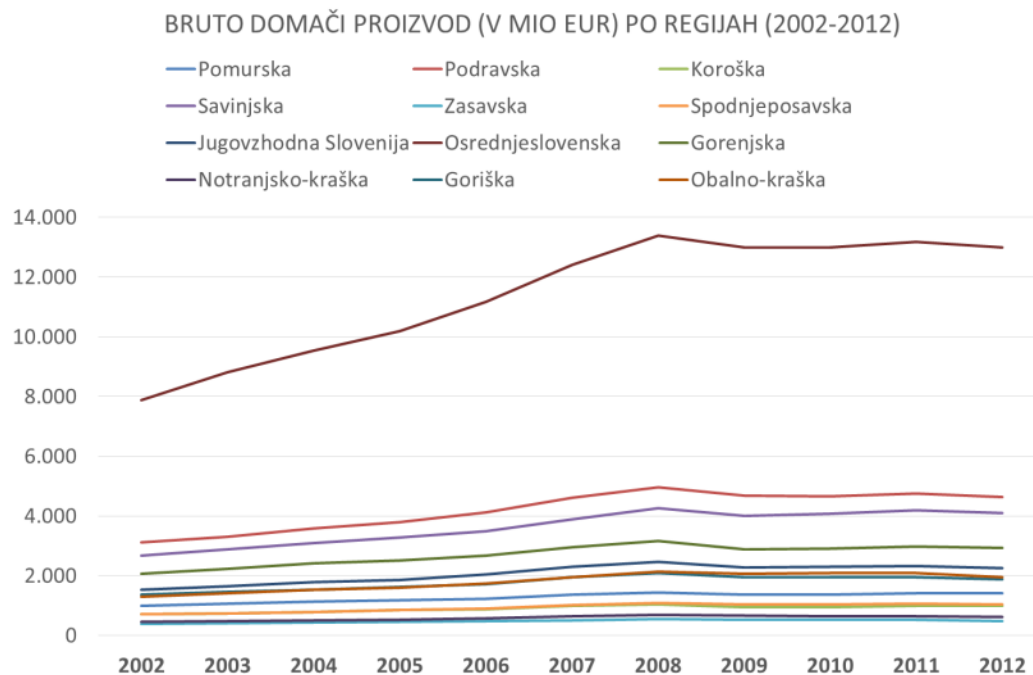
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 1995-2012

Časovni interval: letno

Metodološke opombe: (1) prekinitev v seriji leta 2000; (2) trend je izračunan v Excelu s funkcijo LINEST; (3) meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek.

Grafikon 20: G1-1 - Bruto domači proizvod (v Mio EUR; kazalnik G1) po regijah RS v letih 2002-2012

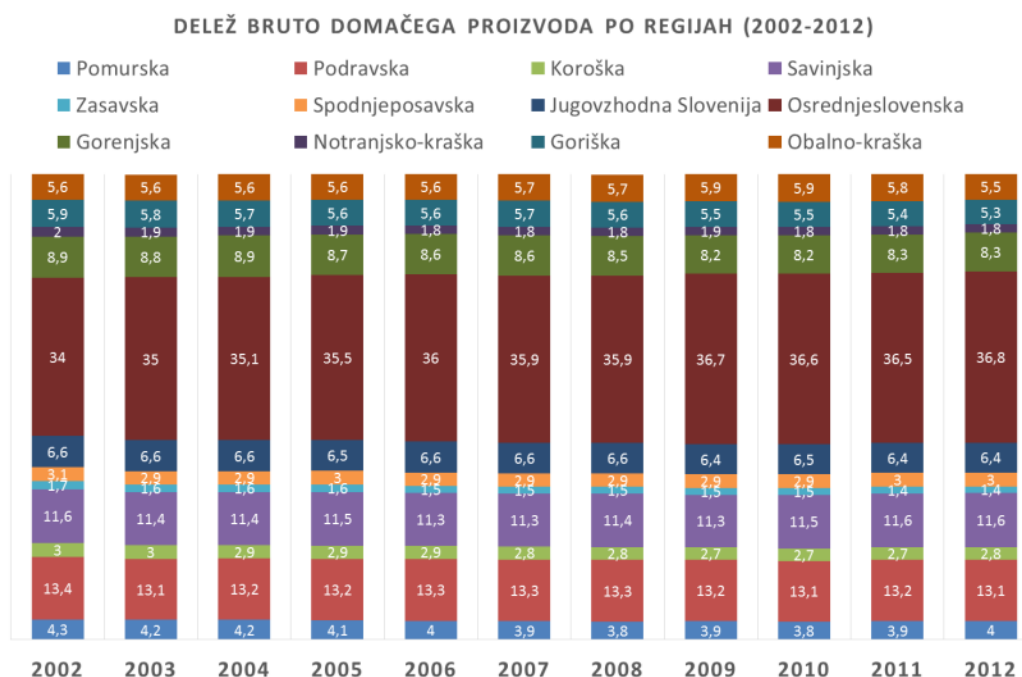

Bruto domači proizvod (BDP) je v letih 2002-2012 najhitreje rasel v osrednjeslovenski regiji, sledile so podravska, savinjska, gorenjska, obalno-kraška regija, nato jugovzhodna Slovenija, goriška, pomurska, posavska in koroška, najbolj počasi pa je BDP rasel v primorsko-notranjski in zasavski regiji; glej sliko G1-1, ki prikazuje BDP po regijah v letih 2002-2012.

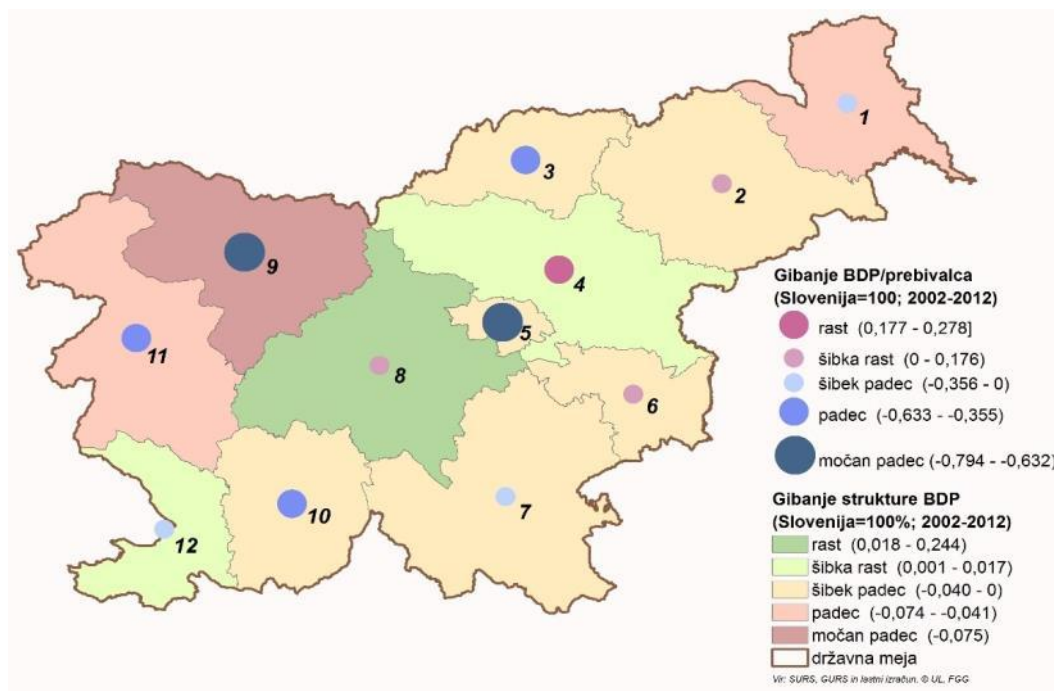
Slika G1-2 prikazuje delež bruto domačega proizvoda po regijah RS v letih 2002-2012. Prav tako je tudi delež BDP v analiziranem obdobju najhitreje rasel v osrednjeslovenski regiji, bolj počasi pa v savinjski in obalno-kraški regiji, medtem ko je v ostalih regijah padal, najbolj v gorenjski, goriški in v pomurski regiji; glej tudi sliko G1-3.

Zanimiva je primerjava gibanja deleža BDP po regijah in gibanja BDP na prebivalca po regijah v letih 2002-2012 (slika G1-3): čeprav je delež BDP v osrednjeslovenski regiji najhitreje rasel, pa je BDP na prebivalca rasel hitreje v savinjski regiji. Na drugi strani je mogoče zaslediti šibek padec BDP v zasavski regiji, vendar je bil tam močan padec BDP na prebivalca. Situacija v gorenjski regiji je bila najslabša tako iz vidika močnega padca BDP, kot tudi močnega padca BDP na prebivalca.

Grafikon 21: G1-2 - Delež bruto domačega proizvoda (kazalnik G1) po regijah RS v letih 2002-2012.

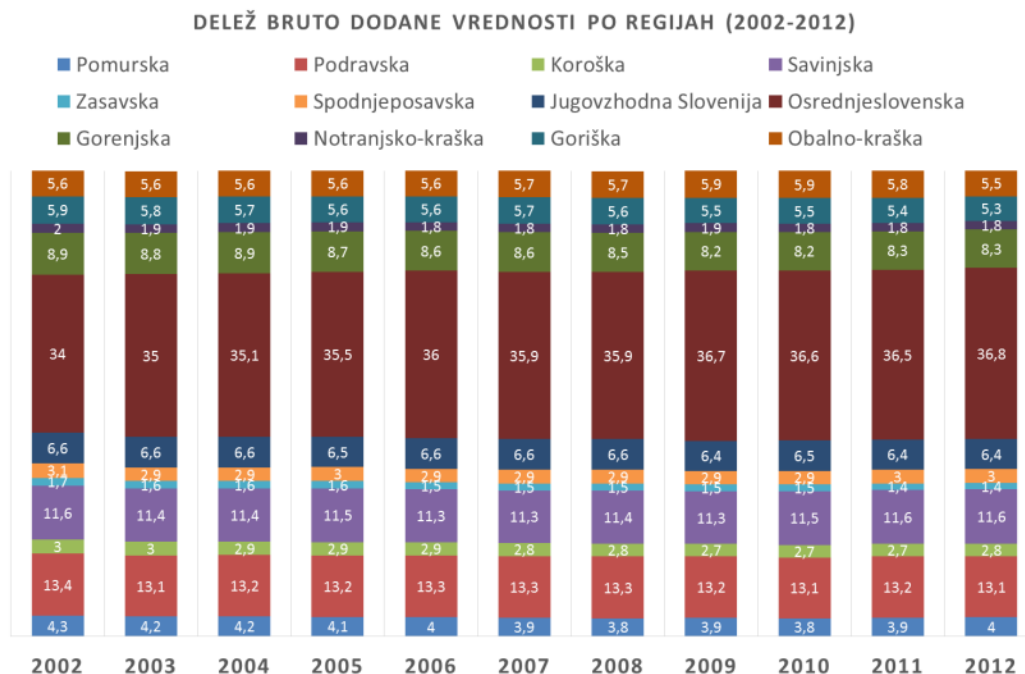
Slika 34: G1&2-3 - Gibanje deleža bruto domačega proizvoda (kazalnika G1 in G2) po regijah RS v letih 2002-2012

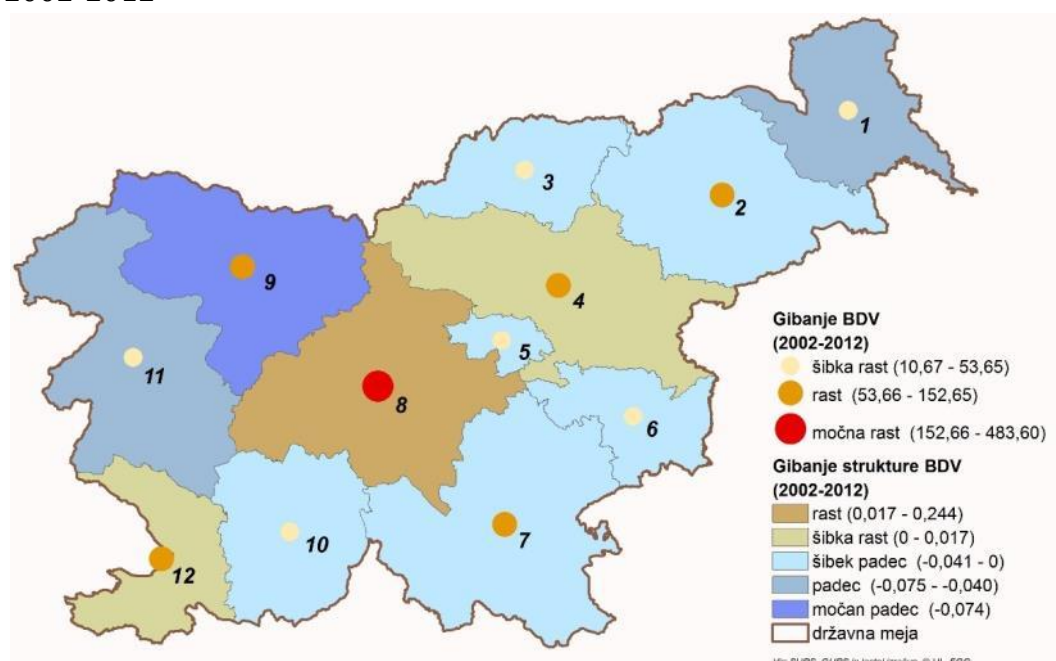
G3 – Gibanje strukture dodane vrednosti po regijah

Za opredelitev glej G1 in G2.

Grafikon 22: G3-1 - Delež bruto dodane vrednosti (kazalnik G3) po regijah RS v letih 2002-2012

Slika 35: G3-2 - Gibanje deleža bruto dodane vrednosti (kazalnik G3) po regijah RS v letih 2002-2012

Podobno gibanje kot pri strukturi BDP (slika G1-2) zasledimo tudi pri gibanju strukture BDV (slika G3-1). Vendar je na sliki G3-1 mogoče opaziti tiste regije, ki so kljub padanju deleža BDV imele rast oziroma šibko rast BDV. Najbolj izstopa gorenjska regija, ki je kljub rasti BDV imela močan padec deleža BDV v analiziranem obdobju 2002-2012.

G4 – Gibanje strukture gospodarstva glede na domači, proizvodni in ustvarjalni profil

Opredelitev: Število zaposlenih po profilih gospodarstva: (1) domače gospodarstvo (angl. residential economy), ki vključuje predvsem dejavnosti namenjene lokalnemu prebivalstvu, (2) proizvodno gospodarstvo (angl. productive economy), ki vključuje predvsem manufakturne dejavnosti in terciarno proizvodnjo za izvoz, in (3) ustvarjalno gospodarstvo (angl. creative economy), ki predstavlja osnovo za ustvarjalnost in razvoj na lokalni ravni. Občina, regija ali mesto sta specializirana, v primeru ko je znaten delež delovno aktivnega prebivalstva vključen v določen gospodarski profil.

Raven opazovanja: občinska raven

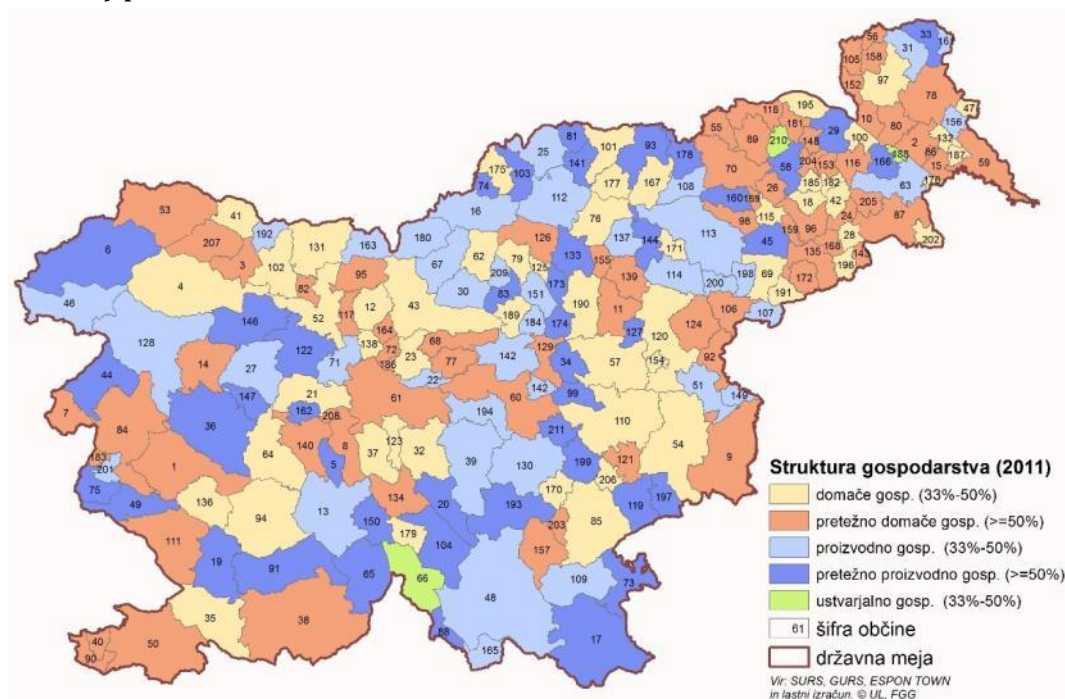
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2011

Časovni interval: letno

Metodološki opombi: (1) Podrobneje o kazalniku v poglavju 2.3 Nabor kazalnikov za spremljanje prostorskega razvoja. (2) Ni bilo mogoče izračunati trenda oz. spremljati gibanje tega kazalnika, saj obstajajo podatki le za leto 2011.

Slika 36: G4-1 - Struktura gospodarstva glede na domači, proizvodni in ustvarjalni profil (kazalnik G4) po občinah RS leta 2011

Iz slike G4-1 je mogoče razbrati, da so bile leta 2011 z ustvarjalnim profilom gospodarstva edino tri občine; in sicer: Loški Potok, Veržej in Sveti Jurij v Slovenskih goricah. V skupini občin z izrazito domačim profilom gospodarstva ($\geq 50\%$) je bilo 71 občin – od teh so najbolj izstopale občine Moravske Toplice z 71 %, Komenda s 67 %, Preddvor, Trzin in Izola z 66 %, Lukovica in Ormož s 65 % gospodarstva z domačim profilom. Med 47-timi občinami z izrazito proizvodnim profilom ($\geq 50\%$) pa najbolj izstopajo občine Kidričevo z 82 %, Nazarje z 78 %, Loška dolina s 77 %, Mežica s 75 %, Štore z 73 % in Zreče z 71 % gospodarstva s proizvodnim profilom.

G10 – Gibanje družbenih proizvodnih investicij v osnovna sredstva

Opredelitev: Bruto investicije v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva.

Raven opazovanja: občinska raven

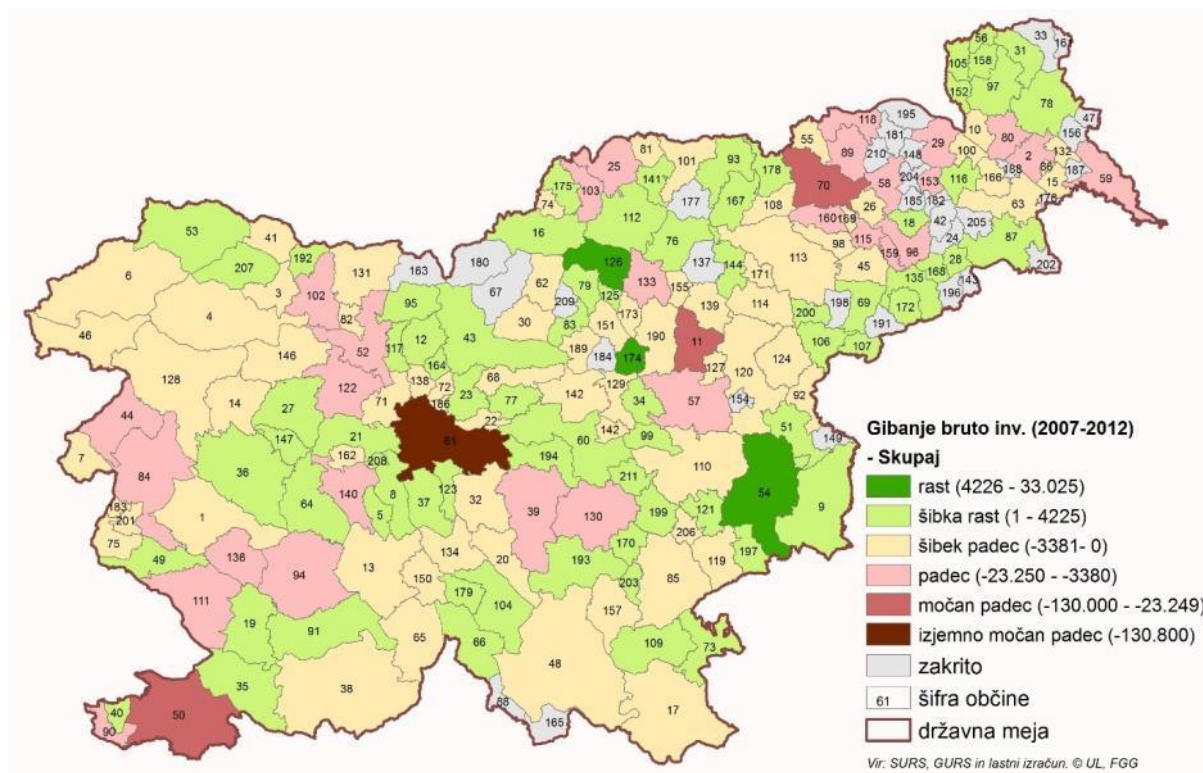
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 1996-2012

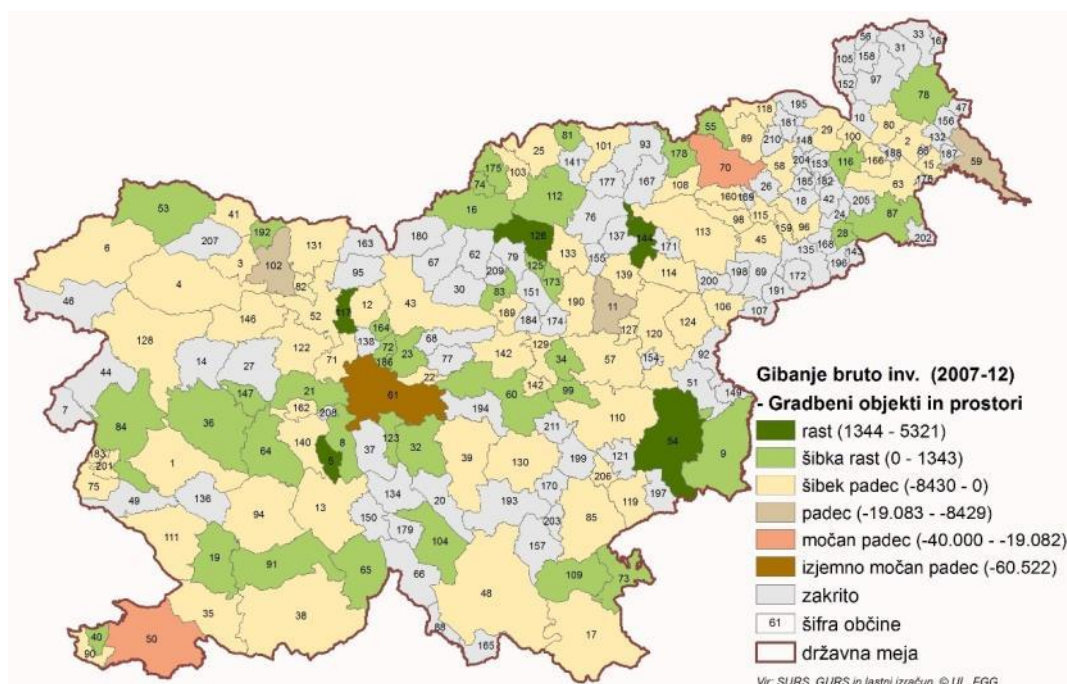
Časovni interval: letno

Metodološke opombe: (1) podatki do decembra 2006, so preračunani iz slovenskih tolarjev (SIT) z uporabo nepreklicnega menjalnega razmerja (1 EUR = 239,64 SIT); (2) trend je izračunan v Excelu s funkcijo LINEST; (3) meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek.

Slika 37: G10-1 - Gibanje bruto investicij – Skupaj (kazalnik G10) po občinah RS v letih 2007-2012.

Slika 38: G10-2 - Gibanje bruto investicij v gradbene objekte in prostore (kazalnik G10) po občinah RS v letih 2007-2012.

Glede na razpoložljive podatke smo izvedli analizo gibanja bruto investicij po občinah RS za obdobje 2007-2012. Zaradi zaščite individualnih podatkov nekaterih občin ni bilo mogoče analizirati. Rezultati so prikazani na slikah G10-1 in G10-2. Največji padec bruto investicij skupaj se je zgodil v Ljubljani, Mariboru in v Kopru, medtem ko zasledimo najmočnejši porast v Šoštanju; glej sliko G10-1.

Največja rast investicij v gradbene objekte in v prostore v letih 2007-2012 se je zgodila v občinah Krško, Šenčur, Šoštanj in Zreče, največji upad investicij pa zasledimo spet v Ljubljani, Mariboru in v Kopru; glej sliko G10-2.

G11 – Gibanje števila delovnih mest

Opredelitev: Delovno aktivno prebivalstvo po občinah delovnega mesta, Slovenija, mesečno (Zaposlene osebe).

Raven opazovanja: občinska raven

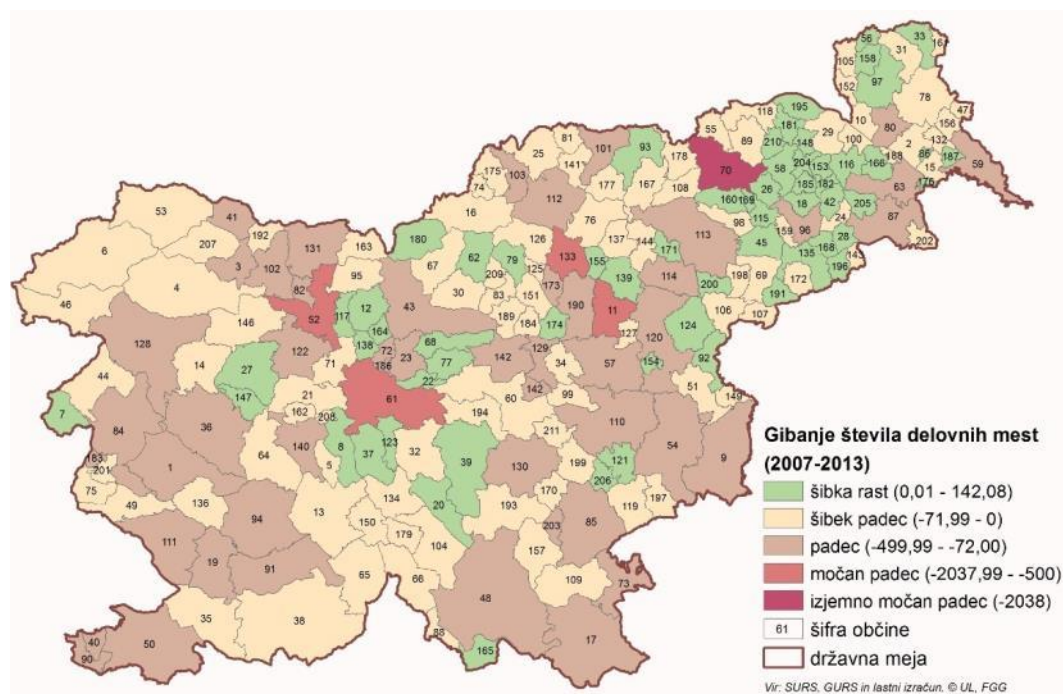
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2005-2014

Časovni interval: mesečno

Metodološki opombi: (1) trend je izračunan v Excelu s funkcijo LINEST; (2) meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek.

Slika 39: G11-1 - Gibanje števila delovnih mest (kazalnik G11) po občinah RS v letih 2007-2012.

Slika G11-1 prikazuje gibanje števila delovnih mest po občinah RS v letih 2007-2013. V 61-tih občinah je prišlo do šibke rasti števila delovnih mest, medtem ko je v ostalih prišlo do upada. Najmočnejši padec števila delovnih mest se je zgodil v občini Maribor, prav tako močno zmanjšanje števila delovnih mest pa zasledimo še v občinah Velenje, Ljubljana, Celje in Kranj.

G12 – Gibanje stopnje registrirane brezposelnosti

Opredelev: Stopnja registrirane brezposelnosti je odstotni delež registriranih brezposelnih oseb med aktivnim prebivalstvom.

Raven opazovanja: občinska raven

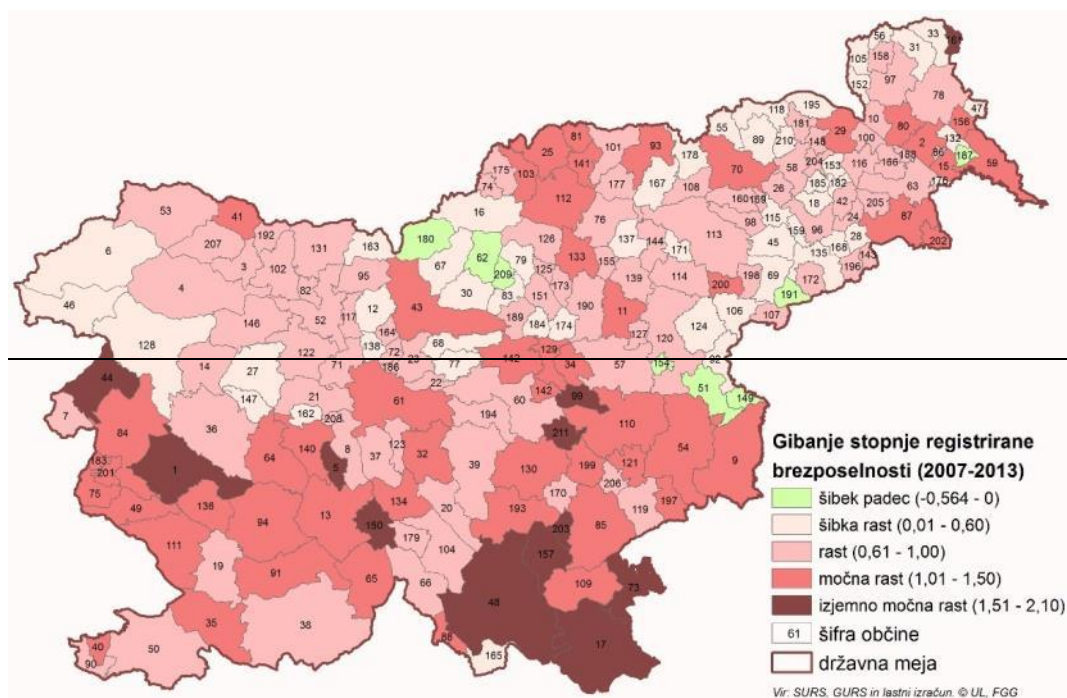
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2005-2014

Časovni interval: mesečno

Metodološki opombi: (1) trend je izračunan v Excelu s funkcijo LINEST; (2) meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek.

Slika 40: G12-1 - Gibanje stopnje registrirane brezposelnosti (kazalnik G12) po občinah RS v letih 2007-2013.

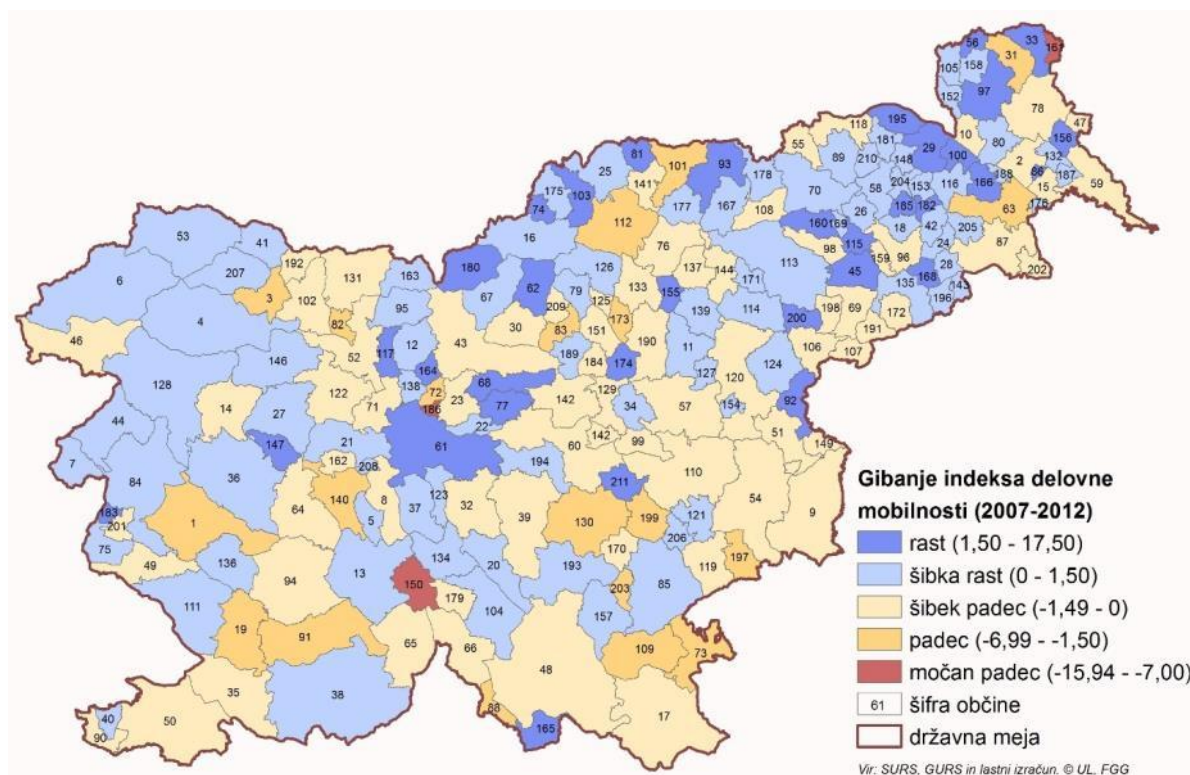

Slika G12-1 kaže gibanje stopnje registrirane brezposelnosti po občinah RS v letih 2007-2013. S slike je mogoče razbrati, da se je registrirana brezposelnost zmanjšala v osmih občinah (Solčava, Rečica ob savinji, Kozje, Velika Polana, Ljubno, Bistrica ob Sotli, Žetale in Dobje). V vseh ostalih občinah pa se je stopnja registrirane brezposelnosti povečala. Najbolj se je povečala v občinah Ajdovščina, Kanal, Šentrupert, Borovnica, Straža, Bloke, Hodoš, Metlika, Kočevje, Dolenjske Toplice, Črnomelj in Radeče. V dveh največjih zaposlitvenih središčih Ljubljani in Mariboru se je stopnja registrirane brezposelnosti močno povečala.

G13 – Gibanje indeksa delovne mobilnosti

- Opredelevitev:** Indeks delovne mobilnosti (IDM) je razmerje med številom delovno aktivnih prebivalcev (brez kmetov) v določeni teritorialni enoti delovnega mesta in številom delovno aktivnih prebivalcev (brez kmetov) v teritorialni enoti prebivališča pomnoženo s 100.
- Raven opazovanja:** občinska raven
- Vir:** Statistični urad Republike Slovenije
- Časovna serija:** 2000-2013
- Časovni interval:** letno
- Metodološki opombi:** (1) trend je izračunan v Excelu s funkcijo LINEST; (2) meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek.

Slika 41: G13-1 - Gibanje indeksa delovne mobilnosti (kazalnik G13) po občinah RS v letih 2007-2012

Indeks delovne mobilnosti je razmerje med številom delovno aktivnih prebivalcev v občini delovnega mesta in številom delovno aktivnih prebivalcev v občini prebivališča pomnoženo s 100. Slika G13-1 prikazuje gibanje IDM v obdobju 2007-2012. V tem obdobju je prišlo do močnega padca IDM v občinah Hodoš, Trzin in Bloke, medtem ko je IDM zrasel v občinah: Odranci, Kuzma, Prebold, Kidričevo, Starše, Kostel, Šenčur, Puconci in Ljubljana.

G15 – Gibanje kapacitet po vrstah turistične dejavnosti

Opredelitev: Nastanitvene zmogljivosti izražamo s številom sob in ležišč, ki so na voljo turistom v posameznih mesecih. Nastanitvene zmogljivosti se na letni ravni prikazujejo kot seštevek največjega števila ležišč, ki so bila pri posamezni enoti na voljo turistom celo leto. Podatek število sob je enak številu razpoložljivih enot, ki se oddajajo v nastanitvenem objektu.

Raven opazovanja: občinska raven

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

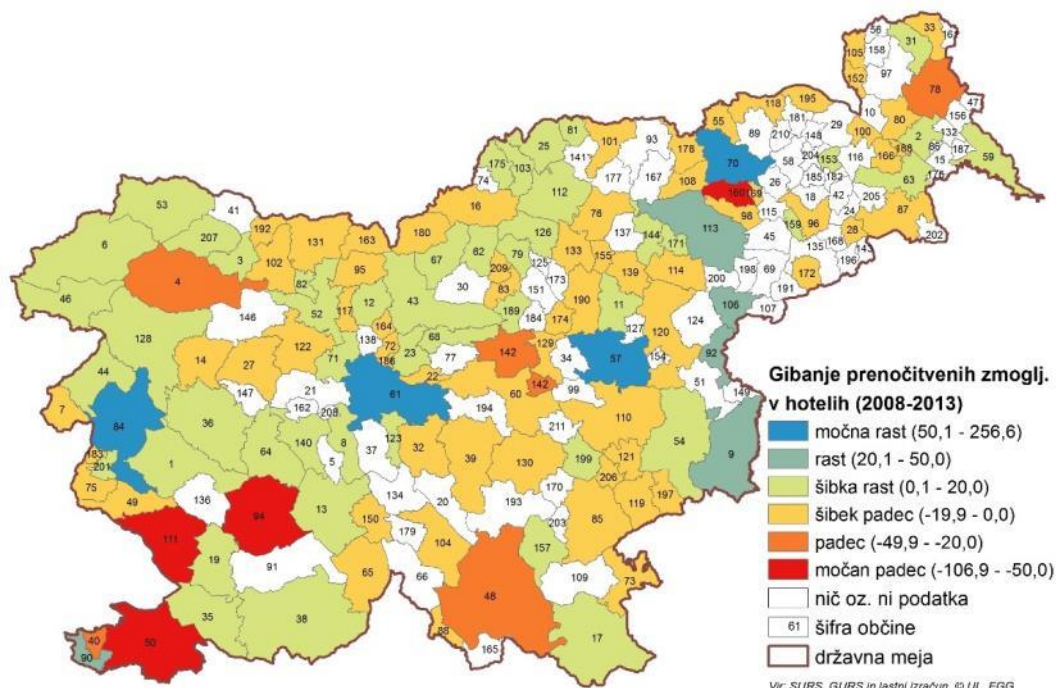
Časovna serija: 2008-2013

Časovni interval: letno

Metodološki opombi: (1) trend je izračunan v Excelu s funkcijo LINEST; (2) meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek.

Gibanje kapacitet po vrstah turistične dejavnosti spremljamo s kazalniki gibanje prenočitvenih zmogljivosti v hotelih, gibanje prenočitvenih zmogljivosti v kampih in gibanje prenočitvenih zmogljivosti v ostalih nastanitvenih objektih.

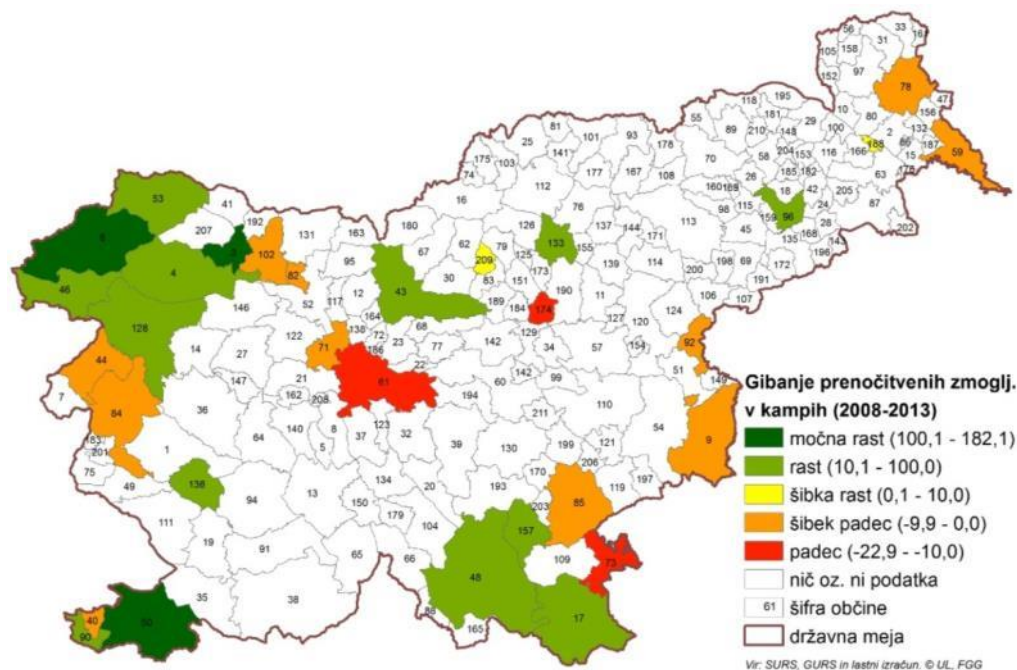
Slika 42: G15-1 - Gibanje prenočitvenih zmogljivosti v hotelih (kazalnik G15a) po občinah RS v letih 2008-2013.

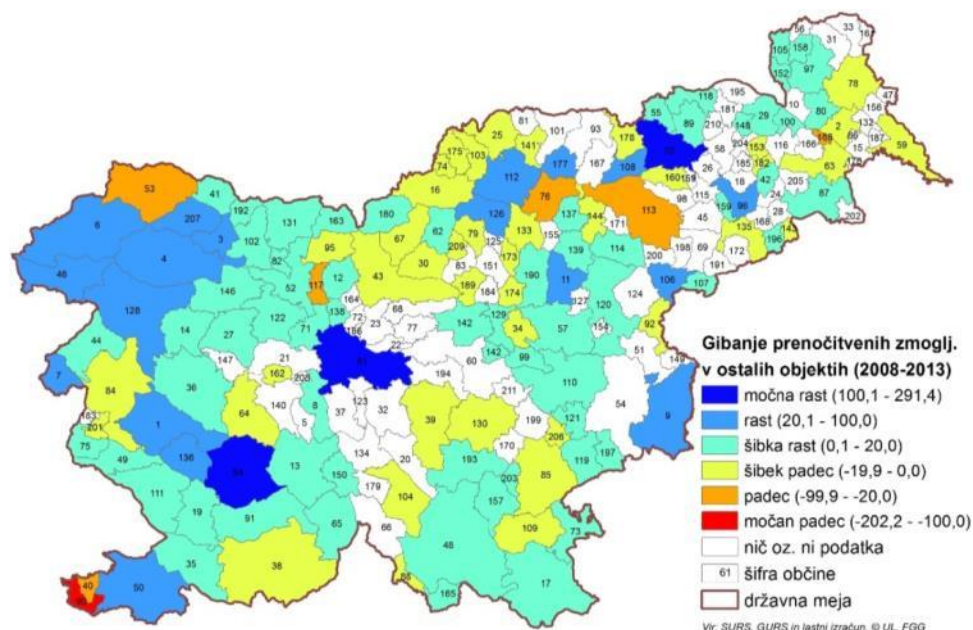
Slika G15-1 prikazuje gibanje prenočitvenih zmogljivosti v hotelih po občinah v obdobju 2008-2013. V 77 občinah ni nobene prenočitvene zmogljivosti v hotelu. Relativno močno so se povečale prenočitvene zmogljivosti v hotelu v občinah Ljubljana, Laško, Maribor in Nova Gorica, medtem ko so se relativno močno zmanjšale v občinah Koper, Hoče – Slivnica, Sežana in Postojna.

Analiza gibanja prenočitvenih zmogljivosti v kampih je prikazana na sliki G15-2. 31 občin nudi prenočitvene zmogljivosti v kampih. Do relativno najmočnejšega padca prenočitvenih zmogljivosti v kampih je prišlo v občinah Metlika, Prebold in Ljubljana, medtem ko so se relativno najbolj povečale tovrstne kapacitete v občinah Bovec, Koper in Bled.

Slika 43: G15-2 - Gibanje prenočitvenih zmogljivosti v kampih (kazalnik G15b) po občinah RS v letih 2008-2013.

Slika 44: G15-3 - Gibanje prenočitvenih zmogljivosti v ostalih objektih (kazalnik G15c) po občinah RS v letih 2008-2013.

Slika G15-3 prikazuje gibanje prenočitvenih zmogljivosti v ostalih objektih. Prenoitvene zmogljivosti v ostalih objektih najdemo v 133 občinah Slovenije. Relativno močno so se povečale prenočitvene zmogljivosti v hotelu v občinah Ljubljana, Laško, Maribor in Nova

Gorica, medtem ko so se relativno močno zmanjšale v občinah Koper, Hoče – Slivnica, Sežana in Postojna.

Primerjava prenočitvenih zmogljivosti v hotelih, v kampih in v ostalih objektih pa izkaže naslednja pomembna dejstva: (a) V Ljubljani in Mariboru je prišlo do relativno močne rasti prenočitvenih zmogljivosti v hotelih in v ostalih objektih, medtem ko so prenočitvene zmogljivosti v kampih padle; (b) v občini Koper so se relativno močno zmanjšale nastanitvene kapacitete v hotelih in v ostalih objektih, močno pa so se povečale zmogljivosti v kampih; (c)

G16 – Gibanje prihodov turistov (domači in tuji)

Opredelev: Prihodi turistov v nastanitveni objekt so opredeljeni s številom oseb, ki prispejo v nastanitveni objekt in se tam prijavijo. Upoštevajo se vse osebe ne glede na starost (torej tudi otroci, za katere so prenočitve brezplačne).

Raven opazovanja: občinska raven

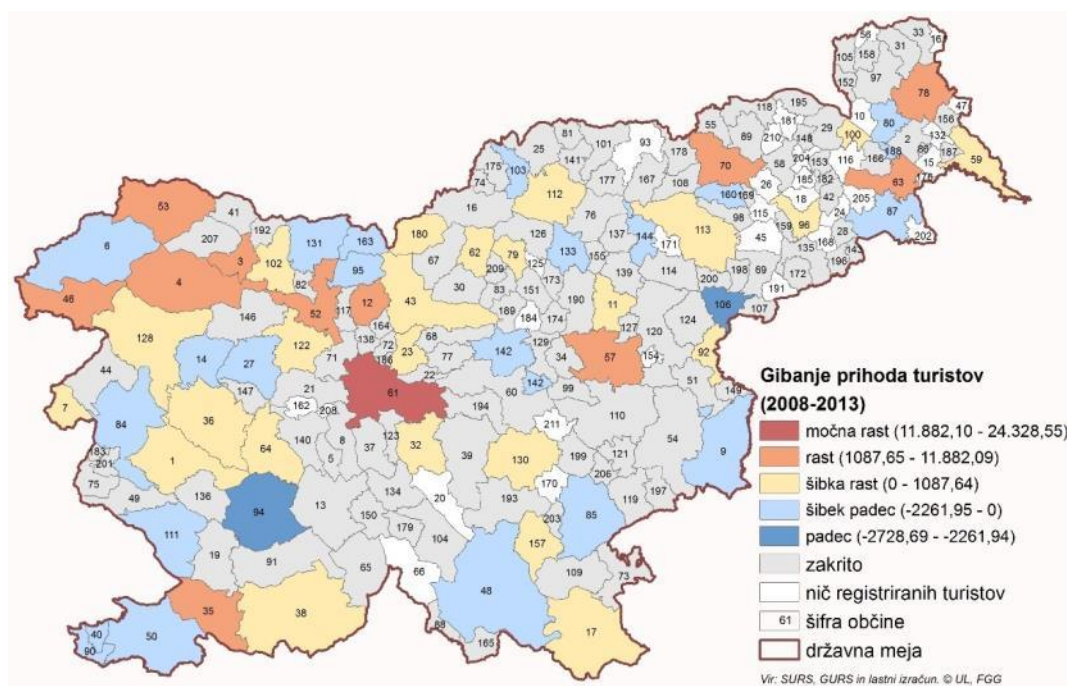
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2008-2014

Časovni interval: mesečno

Metodološki opombi: (1) trend je izračunan v Excelu s funkcijo LINEST; (2) meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek.

Slika 45: G16-1 - Gibanje prihoda turistov (kazalnik G16) po občinah RS v letih 2008-2013.

Slika G16-1 prikazuje gibanje prihoda turistov po občinah v obdobju 2008-2013. Zaradi zaščite individualnih podatkov ni bilo mogoče izvesti analize za 119 občin. Prav tako je 32 občin poročalo, da ni bilo nobenega prihoda turistov. V občini Ljubljana je prišlo do močnega dviga prihodov turistov. Podobno se je povečalo število prihodov še v občinah Bled, Laško in Maribor, medtem ko je v občinah Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Hrpelje – Kozina, Kobarid, Kranj, Kranjska Gora, Lendava, Ljutomer in Moravske Toplice prišlo samo do rasti prihoda turistov, medtem ko se je število nočitev (kazalnik G17 v nadaljevanju) zviševalo zelo počasi. Relativno močan padec števila prihodov turistov zasledimo v občinah Rogaška Slatina in Postojna.

G17 – Gibanje nočitev turistov (domači in tuji)

Opredelitev: Za prenočitev se upošteva vsaka noč, ki jo turist dejansko preživi v nastanitvenem objektu (prespi ali se tam le zadržuje) ali ko je tam le prijavljen (njegova fizična navzočnost ni nujna).

Raven opazovanja: občinska raven

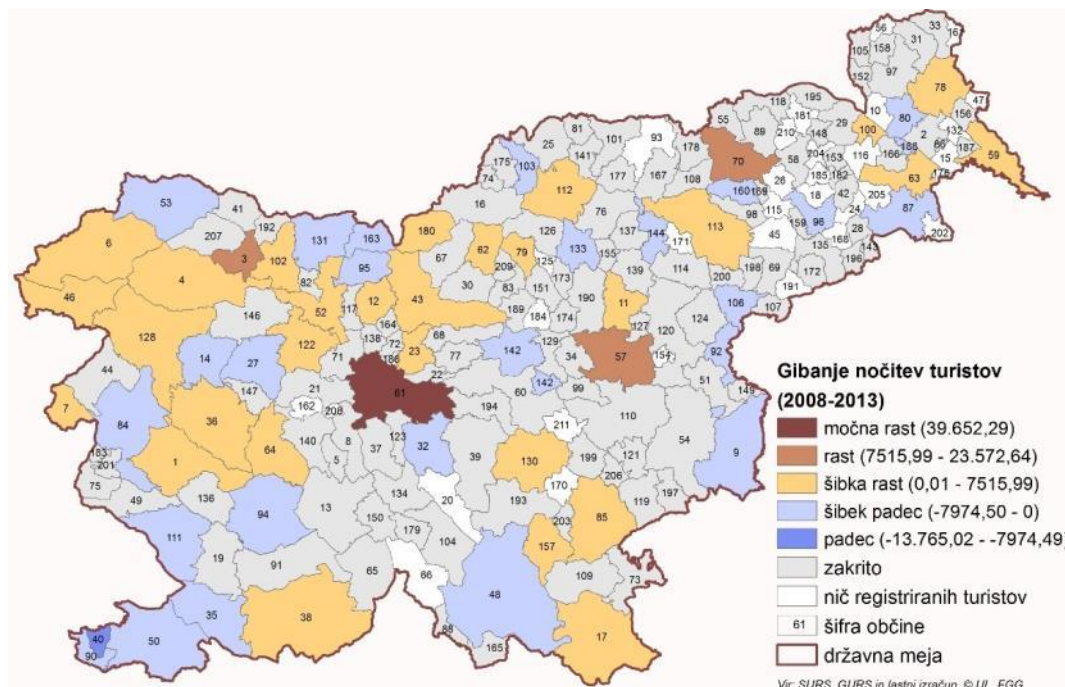
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2008-2014

Časovni interval: mesečno

Metodološki opombi: (1) trend je izračunan v Excelu s funkcijo LINEST; (2) meje razredov so določene v dveh korakih: najprej so določene meje razredov največjih zgostitev po Jenksovi metodi, nato pa so te meje izkustveno zaokrožene, uporabniški popravek.

Slika 46: G16-1: Gibanje nočitev turistov (kazalnik G17) po občinah RS v letih 2008-2013.

Sliki G16-1 (kazalnik G16) in G17-1 (kazalnik G17) prikazujeta gibanje prihoda in nočitev turistov po občinah v obdobju 2008-2013. Zaradi zaščite individualnih podatkov ni bilo mogoče izvesti analize za 119 občin, prav tako je 32 občin poročalo, da ni bilo nobenega prihoda turistov. V občini Ljubljana je prišlo do močnega dviga prihodov in nočitev turistov. Podobno kot se je povečalo število prihodov turistov, se je tudi povečalo število nočitev v občinah Bled, Laško in Maribor. V občinah Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Hrpelje – Kozina, Kobarid, Kranj, Kranjska Gora, Lendava, Ljutomer in Moravske Toplice pa se je število nočitev zviševalo zelo počasi. Relativno močan padec nočitev zasledimo tudi v občini Izola.

G19 – Gibanje števila počitniških stanovanj

Opredelitev: Stanovanje za sezonsko ali sekundarno rabo je po definiciji stanovanje, ki se občasno ali več mesecev v letu uporablja za počitek in rekreacijo ali se uporablja samo občasno. Se ne upoštevajo tista stanovanja, v katerih so prijavljeni stanovalci (v CRP); takšnih stanovanj ne uvrščamo med počitniška ali sekundarna, temveč med običajna stanovanja.

Raven opazovanja: občinska raven

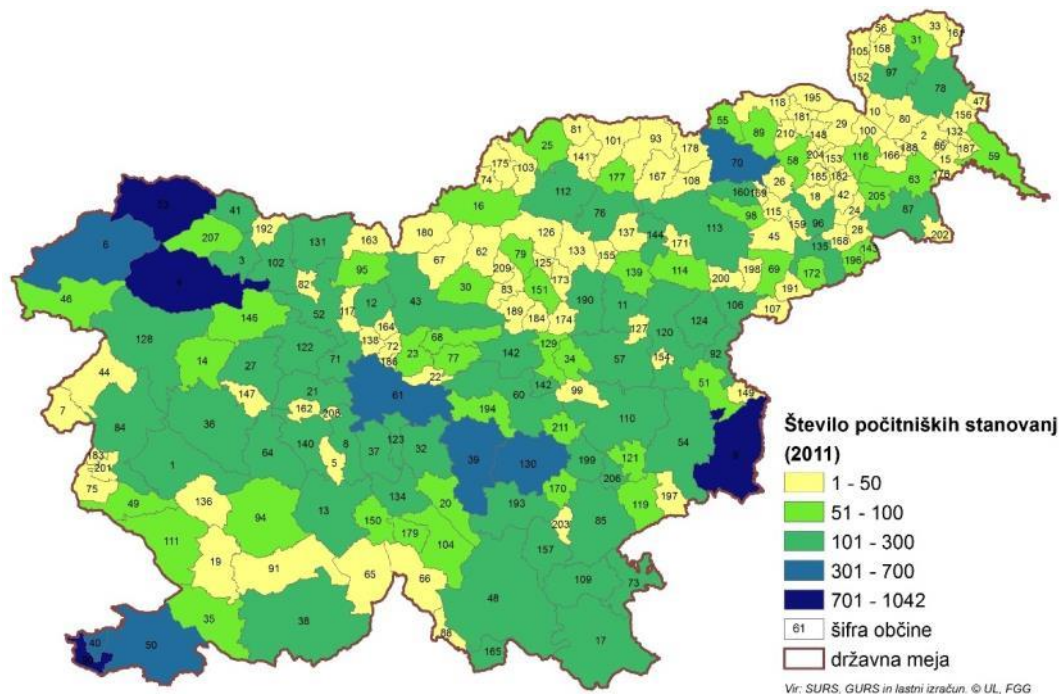
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Časovna serija: 2011

Časovni interval: letno

Metodološki opombi: Ni bilo mogoče izračunati trenda oz. spremljati gibanje tega kazalnika, saj obstajajo podatki le za leto 2011.

Slika 47: G19-1 - Število počitniških stanovanj (kazalnik G19) po občinah RS v letu 2011.

Slika G19-1 (kazalnik G19) prikazuje število počitniških stanovanj po občinah Slovenije leta 2011. Daleč največ počitniških stanovanj je bilo tega leta registriranih v občinah Piran/Pirano (1042), Kranjska Gora (922), Bohinj (864) in Brežice (711); sledijo občine Bovec (632), Koper (498), Ljubljana (473), Izola (454), Ivančna Gorica (381), Maribor (377) in Trebnje (317). Ostale občine so imele manj kot 300 počitniških stanovanj.

Priloga 3: Površine in deleži osnovne oz. podrobne namenske rabe ter njihova pozidanost, MO z uveljavljenim OPN, 31.12.2014

Osnovna namenska raba Podrobna namenska raba Pozidanost*	MO Ljubljana		MO Novo mesto		MO Kranj		MO Nova Gorica		MO Murska Sobota	
	Površina (v ha)	Površina (v %)	Površina (v ha)	Površina (v %)	Površina (v ha)	Površina (v %)	Površina (v ha)	Površina (v %)	Površina (v ha)	Površina (v %)
Območja stavbnih zemljišč	7.905,02	29,12 %	2.865,89	12,16 %	2.149,97	14,24 %	1.700,13	6,08 %	1.464,35	22,75 %
Območja stanovanj	3.278,81	12,08 %	1.046,11	4,44 %	1.073,30	7,11 %	785,99	2,81 %	506,75	7,87 %
Nepozidana zemljišča	523,94	1,93 %	399,82	1,70 %	171,90	1,14 %	281,24	1,01 %	103,94	1,61 %
Pozidana zemljišča	2.754,87	10,15 %	646,29	2,74 %	901,40	5,97 %	504,75	1,81 %	402,81	6,26 %
Območja centralnih dejavnosti	1.033,28	3,81 %	369,12	1,57 %	198,08	1,31 %	195,38	0,70 %	127,75	1,98 %
Nepozidana zemljišča	118,52	0,44 %	174,30	0,74 %	52,58	0,35 %	59,82	0,21 %	28,91	0,45 %
Pozidana zemljišča	914,76	3,37 %	194,82	0,83 %	145,50	0,96 %	135,57	0,49 %	98,84	1,54 %
Območja proizvodnih dejavnosti	554,32	2,04 %	300,81	1,28 %	180,69	1,20 %	103,16	0,37 %	315,82	4,91 %
Nepozidana zemljišča	111,92	0,41 %	155,52	0,66 %	60,45	0,40 %	27,97	0,10 %	191,82	2,98 %
Pozidana zemljišča	442,40	1,63 %	145,29	0,62 %	120,24	0,80 %	75,19	0,27 %	124,00	1,93 %
Posebna območja	281,50	1,04 %	114,45	0,49 %	109,67	0,73 %	42,27	0,15 %	103,83	1,61 %
Nepozidana zemljišča	43,15	0,16 %	81,77	0,35 %	19,94	0,13 %	15,09	0,05 %	51,90	0,81 %
Pozidana zemljišča	238,36	0,88 %	32,68	0,14 %	89,74	0,59 %	27,18	0,10 %	51,94	0,81 %
Območja zelenih površin	947,90	3,49 %	284,28	1,21 %	131,00	0,87 %	137,78	0,49 %	100,79	1,57 %
Nepozidana zemljišča	426,41	1,57 %	197,52	0,84 %	69,06	0,46 %	107,11	0,38 %	58,70	0,91 %
Pozidana zemljišča	521,48	1,92 %	86,77	0,37 %	61,94	0,41 %	30,67	0,11 %	42,08	0,65 %
Območja prometnih površin	1.523,05	5,61 %	627,85	2,66 %	364,10	2,41 %	242,24	0,87 %	292,20	4,54 %
Nepozidana zemljišča	340,89	1,26 %	148,48	0,63 %	152,74	1,01 %	90,88	0,33 %	126,31	1,96 %
Pozidana zemljišča	1.182,16	4,35 %	479,36	2,03 %	211,36	1,40 %	151,36	0,54 %	165,90	2,58 %
Območja komunikacijske infrastrukture	4,77	0,02 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %	2,93	0,05 %
Nepozidana zemljišča	3,65	0,01 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %	2,84	0,04 %
Pozidana zemljišča	1,12	0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %	0,09	0,00 %
Območja energetske infrastrukture	47,89	0,18 %	5,05	0,02 %	4,42	0,03 %	4,46	0,02 %	2,09	0,03 %
Nepozidana zemljišča	5,46	0,02 %	1,72	0,01 %	1,44	0,01 %	1,55	0,01 %	0,05	0,00 %
Pozidana zemljišča	42,43	0,16 %	3,33	0,01 %	2,98	0,02 %	2,91	0,01 %	2,03	0,03 %
Območja okoljske infrastrukture	186,58	0,69 %	27,20	0,12 %	47,43	0,31 %	56,87	0,20 %	7,79	0,12 %
Nepozidana zemljišča	86,52	0,32 %	10,60	0,04 %	29,27	0,19 %	42,41	0,15 %	3,94	0,06 %
Pozidana zemljišča	100,07	0,37 %	16,61	0,07 %	18,16	0,12 %	14,45	0,05 %	3,84	0,06 %
Površine razpršene poselitve	46,92	0,17 %	91,02	0,39 %	41,27	0,27 %	131,98	0,47 %	4,40	0,07 %
Nepozidana zemljišča	16,24	0,06 %	26,40	0,11 %	19,21	0,13 %	68,18	0,24 %	2,04	0,03 %
Pozidana zemljišča	30,68	0,11 %	64,62	0,27 %	22,07	0,15 %	63,80	0,23 %	2,36	0,04 %
Območja kmetijskih zemljišč	7.974,82	29,38 %	7.510,65	31,86 %	4.596,13	30,44 %	6.710,58	24,01 %	3.855,29	59,89 %
Najboljša kmetijska zemljišča	6.582,86	24,25 %	5.404,80	22,93 %	3.543,30	23,47 %	4.363,29	15,61 %	3.715,66	57,72 %
Nepozidana zemljišča	6.277,18	23,12 %	5.316,02	22,55 %	3.459,01	22,91 %	4.260,81	15,24 %	3.666,05	56,95 %
Pozidana zemljišča	305,68	1,13 %	88,78	0,38 %	84,29	0,56 %	102,48	0,37 %	49,61	0,77 %
Druga kmetijska zemljišča	1.391,96	5,13 %	2.105,86	8,93 %	1.052,83	6,97 %	2.347,29	8,40 %	139,63	2,17 %
Nepozidana zemljišča	1.282,08	4,72 %	2.040,99	8,66 %	1.017,27	6,74 %	2.272,68	8,13 %	137,32	2,13 %
Pozidana zemljišča	109,88	0,40 %	64,87	0,28 %	35,55	0,24 %	74,61	0,27 %	2,31	0,04 %
Območja gozdnih zemljišč	10.787,9	39,74 %	12.930,1	54,84 %	8.062,6	53,41 %	19.272,2	68,95 %	843,01	13,10 %
Gozdna zemljišča	10.787,9	39,74 %	12.930,2	54,84 %	8.062,59	53,41 %	19.272,2	68,95 %	843,01	13,10 %
Nepozidana zemljišča	10.682,2	39,35 %	12.897,2	54,71 %	8.007,1	53,04 %	19.146,3	68,50 %	839,34	13,04 %

POROČILO O PROSTORSKEM RAZVOJU

Osnovna namenska raba Podrobna namenska raba Pozidanost*	MO Ljubljana		MO Novo mesto		MO Kranj		MO Nova Gorica		MO Murska Sobota	
	Površina (v ha)	Površina (v %)	Površina (v ha)	Površina (v %)	Površina (v ha)	Površina (v %)	Površina (v ha)	Površina (v %)	Površina (v ha)	Površina (v %)
Pozidana zemljišča	105,05	0,39 %	32,93	0,14 %	55,47	0,37 %	125,90	0,45 %	3,67	0,06 %
Območja voda	382,09	1,41 %	180,06	0,76 %	187,50	1,24 %	212,75	0,76 %	224,15	3,48 %
Površinske vode	381,25	1,40 %	180,06	0,76 %	186,46	1,24 %	112,58	0,40 %	203,98	3,17 %
Nepozidana zemljišča	364,59	1,34 %	177,90	0,75 %	178,12	1,18 %	110,07	0,39 %	197,69	3,07 %
Pozidana zemljišča	16,66	0,06 %	2,16	0,01 %	8,33	0,06 %	2,51	0,01 %	6,29	0,10 %
Območja vodne infrastrukture	0,84	0,00 %		0,00 %	1,04	0,01 %	100,18	0,36 %	20,17	0,31 %
Nepozidana zemljišča	0,41	0,00 %		0,00 %	0,91	0,01 %	97,62	0,35 %	18,12	0,28 %
Pozidana zemljišča	0,44	0,00 %		0,00 %	0,13	0,00 %	2,55	0,01 %	2,05	0,03 %
Območja drugih zemljišč	95,12	0,35 %	89,17	0,38 %	100,78	0,67 %	55,46	0,20 %	50,14	0,78 %
Območja mineralnih surovin	19,01	0,07 %	0,46	0,00 %	1,15	0,01 %	50,59	0,18 %	31,99	0,50 %
Nepozidana zemljišča	9,84	0,04 %	0,46	0,00 %	0,88	0,01 %	38,61	0,14 %	28,32	0,44 %
Pozidana zemljišča	9,16	0,03 %		0,00 %	0,27	0,00 %	11,99	0,04 %	3,67	0,06 %
Območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	19,60	0,07 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %
Nepozidana zemljišča	11,44	0,04 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %
Pozidana zemljišča	8,16	0,03 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %
Območja za potrebe obrambe zunaj naselij	56,52	0,21 %	88,71	0,38 %	99,64	0,66 %	4,87	0,02 %	18,14	0,28 %
Nepozidana zemljišča	5,36	0,02 %	53,46	0,23 %	54,66	0,36 %	1,65	0,01 %	13,54	0,21 %
Pozidana zemljišča	51,15	0,19 %	35,25	0,15 %	44,98	0,30 %	3,22	0,01 %	4,60	0,07 %
Skupna vsota	27.145,0	100,00 %	23.575,9	100,00 %	15.096,9	100,00 %	27.951,1	100,00 %	6.436,93	100,00 %

* Opomba: Kot pozidana območja so upoštevana območja, ki so v evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč označena kot pozidana in sorodna zemljišča